

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

8'inci Birleşim
17 Ekim 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, sürekli tekrar eden savaş ve çatışma koşullarının demokratik siyasetin imkânlarını hızla bitirdiğine, barış içinde bir arada yaşamının zeminini çöktüğüne, genel olarak barış tezkerelerine ihtiyaç olduğuna, parlamentoların asli görevinin söz kurmak, nizam kurmak olduğuna; son zamanlarda sıkça kendi yaşamına son veren gençlere, öğrencilere; kanun hükmünde kararnamele işine son verilip görevine iade edilen yurttaşlara; iyi bir yasama dönemi dilediğine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, gruplar adına konuşmalar bittikten sonra, Mecliste grubu olmayan siyasi partilerin temsilcilerine, bir emsal teşkil etmemesi kaydıyla yerlerinden birer dakika söz vereceğine ilişkin konuşması

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, siyasi parti grup önerilerinin geri çekildiğine ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Latif Selvi'nin, Filistin meselesine ilişkin gündem dışı konuşması

2.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, ÇEDES Projesi'ne ilişkin gündem dışı konuşması

3.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, İsrail-Filistin meselesine ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, CHP'nin 6 kez “evet” dediği tezkereye şimdi “hayır” dediğine ilişkin açıklaması

2.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne “hayır” diyeceklerine ilişkin açıklaması

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, tek adam rejiminin ülkede adaleti tartışılır hâle getirdiğine ilişkin açıklaması

4.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne “hayır” diyeceklerine ilişkin açıklaması

5.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'ne ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneğinin 39'uncu kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, AKP'nin sağlık politikalarının iflas etmek üzere olduğuna ilişkin açıklaması

7.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, TMO'nun piyasaya fındık satmasına ilişkin açıklaması

8.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, Filistin halkının bugün emsali görülmemiş bir kuşatma altında olduğuna ilişkin açıklaması

9.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, başarısız politikalarla sıkışan iktidarın çareyi milliyetçi savaş konseptinde aradığına ilişkin açıklaması

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, akaryakıt istasyonlarının sorunlarına ilişkin açıklaması

12.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Süper Kupa mücadelesine ilişkin açıklaması

13.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, artan kira fiyatlarına ilişkin açıklaması

14.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne “hayır” diyeceklerine ilişkin açıklaması

15.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne “hayır” diyeceklerine ilişkin açıklaması

16.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne “hayır” diyeceklerine ilişkin açıklaması

17.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne “hayır” diyeceklerine ilişkin açıklaması

18.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'nun, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne “hayır” diyeceklerine ilişkin açıklaması

19.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Filistin topraklarını zorla ele geçirmiş olanın işgalci ve terörist olduğunu söylemeye bir dakikanın yeteceğine ilişkin açıklaması

20.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'ne ve astsubay emeklilerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, gündemin Filistin olduğuna, bu topraklarda daha büyük bir acının yaşanmaması için Türkiye'nin daha fazla inisiyatif alması gerektiğine ve daha fazla “one minute” demek zorunda olduğuna ilişkin açıklaması

22.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul'da Limak Holdinge bağlı Finans Merkezi Merkez Bankası şantiyesinde çalışan işçilerin başlattıkları eyleme, Cumartesi Annelerine ve Cumartesi İnsanlarına, partilerinin sürekli saldırı altında olduğuna ve Milliyetçi

Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin bugünkü grup toplantısında Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ı hedef göstermesine ve demokratik siyaset yollarının kapatılamayacağına ilişkin açıklaması

23.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, gazeteci Timur Soykan'ın "Anadolu Adliyesindeki çürümeye" adlı haberine, Bakan Şimşek'in ekonomi modeline, iktidarın emekliye 5 bin lirayı reva gördüğüne ve emekliler arasında ayırım yaptığına, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ve devlet yurtlarındaki yaşam koşullarına, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in okul öncesindeki bir öğün ücretsiz yemeği kesmesine ve okul öncesi eğitimde getirilen katkı payına ilişkin açıklaması

24.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Filistin meselesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının sağduyulu bir çağrı içerisinde olduklarına, Genel Kurul gündemindeki (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'yle ilgili birer dakikalık sözler alınarak konuşulmasını verilen bir imkânın anlamından farklı kullanılması olarak gördüğüne ilişkin açıklaması

25.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

26.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

27.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar'ın (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

28.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

29.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın CHP Grubu adına ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un Yeşil Sol Parti Grubu adına (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

30.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

31.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

32.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

33.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, bugün gündeme yeniden gelen tezkerenin terörün tamamen kökü kazınuncaya kadar Meclise gelmeye devam edeceğine ilişkin açıklaması

35.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, DEVA Partisi olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne olumlu oy vereceklerine ancak iki hususa ilişkin çekince ve eleştirilerinin olduğuna ilişkin açıklaması

36.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, EMEP olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

37.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Demokrat Parti olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne olumlu oy kullanacaklarına ilişkin açıklaması

38.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Türkiye İşçi Partisi olarak ülke topraklarına yabancı asker sokulmasına, başka ülke topraklarında askeri operasyon yürütülmesine ve savaşa "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

39.- İstanbul Milletvekili Suat Pamukçu'nun, toplumsal barışın demokratik siyasetten değil, ancak ve ancak İslam kardeşliğinden geçtiğine ilişkin açıklaması

40.- Batman Milletvekili Keskin Bayındır'ın, Demokratik Bölgeler Partisi olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

41.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

42.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

43.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "evet" oyu vereceklerine ilişkin açıklaması

44.- Kayseri Milletvekili Hulusi Akar'ın, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

45.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, işgalci İsrail ordusunun yapmış olduğu saldırıda Gazze'de bir hastanenin vurulduğu ve şu anki rakamlara göre en az 500 ölümlü olduğu haberini aldıklarına ilişkin açıklaması

46.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

47.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İsrail'in Gazze'de bir hastaneyi bombaladığı, 500'ün üzerinde şehidin olduğu bilgisinin kendilerine geldiğine, bunun için Türkiye Büyük Millet Meclisini, bütün partileri, grupları tekrar ortak bir tavır almaya davet ettiklerine ilişkin açıklaması

48.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve bütün medyanın İsrail'in bu hastaneye yönelik saldırısıyla çalkalandığına, saldırıyı kınadıklarına ve kabul edilemez bulduklarına ilişkin açıklaması

49.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, AK PARTİ Grubu adına böyle bir saldırıyı şiddetle kınadıklarına ve ortak bir adım için çalışacaklarına ilişkin açıklaması

50.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İsrail'in Gazze'deki bir hastaneye yönelik saldırısının insanlığa karşı işlenmiş bir suç olduğuna, Parlamento tarafından en etkin biçimde kınanması ve karşı çıkılması gerektiğine ilişkin açıklaması

VI.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesinde siyasi parti gruplarına ait konuşma süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

2.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 17 Ekim 2023 Salı günü birleşiminde grup önerilerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine ve bu birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

B) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, uyuşturucu dağıtımı, satışı ve kullanılmasının önlenmesi, alınması gereken tedbirlerin ve politikaların geliştirilmesi için çözüm yollarını konuşmak amacıyla 17/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması açılmasına ilişkin taleplerinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ekim 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 26/10/2021 tarihli ve 1310 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2023 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2023 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/761)

VIII.- BİLDİRİLER – DEKLARASYONLAR

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Parti ve Saadet Partisi gruplarının ortak imzasıyla hazırlanan, Gazze'de Al Ahli ve Al Mamedani Hastanelerini hedef alan saldırıları en şiddetli biçimde kınadıklarına, bu vahşetin durdurulması için dünya parlamentolarını, uluslararası toplum ve kuruluşları tutum ve inisiyatif almaya davet ettiklerine ilişkin bildirisi

IX.- OYLAMALAR

1.- (3/761) Esas Numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin Oylaması

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'de yaşayan engelli sporculara ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/851)

2.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, staj ve çıraklıkta geçen süreler için borçlanma hakkı verilmesine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/1366)

3.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, EYT düzenlemesine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/1368)

4.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, Bağ-Kur'a tabi çalışanların prim günlerinde düzenleme yapılmasına ve staj sürelerinin sigorta başlangıcı olarak kabul edilmesine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/1370)

5.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'da hazine arazilerine tarım ürünü ektiği gerekçesiyle ceza kesilen çiftçilere,

- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi müze kapalı otoparkının yeniden hizmete açılmasına,

- Van Milletvekili Gülderen Varlı'nın, Van'da yaşanan su kesintilerine,

- Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve bağlı şirketlerinin personel sayılarına,

- Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'ın, Bursa ili Karacabey ilçesinde yapılması planlanan rüzgâr enerji santrali projesinin çevreye etkilerine,

- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Çayırova Organize Sanayi Bölgesindeki yangına,

- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, sosyal medyada Akçakale Belediyesi adına açıklamalarda bulunan bir kişiye, Bayrampaşa Belediyesi'nin bir iştirakinin vergi borcu karşılığında Belediye'ye ait iki taşınmazın Hazine'ye devredilmesi kararına,

- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Şırnak ilinin İdil ilçesinde yaşanan su kesintilerine,

- İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Karadeniz bölgesinde yaşanan sel baskınlarına,

- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Başiskele ilçesinde bulunan parklardaki konteynerlerin işletmesine,

- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesinde yaşanan su kesintilerine,

- İstanbul Milletvekili Evrim Rızvanoğlu'nun, Türkiye'nin iklim değişikliği ile mücadele kapsamında yaptığı çalışmalara,

- Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp'ın, Bitlis'te düzenlenen operasyonların tarım arazilerinde oluşturduğu tahribata,

- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te düzenlenen operasyonların tarım arazilerinde oluşturduğu tahribata,

- Tekirdağ Milletvekili Cem Avcı'ın, depremzedelerin kaldıkları yurtlardan çıkarılmaya çalışıldığı iddiasına,

- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, sahipsiz sokak hayvanlarıyla ilgili sorunlara ve yapılan çalışmalara,

- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Gebze Teknik Üniversitesi kampüsünde bulunan sahipsiz köpeklerin yarattığı tehlikeye,

- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, site atıklarına,

- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersin'deki bir krom atık arıtma ve depolama havuzunun atıklarının Deliçay Deresine karışmasına,

- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç'un, Adana ilinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere,

- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin ili Nusaybin ilçesinde devam eden toplu konut inşaatlarına,

- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında Adıyaman ve Hatay'da yürütülen enkaz kaldırma çalışmalarına,

- İstanbul Milletvekili Gökhan Zeybek'in, yerinde dönüşüm projesi kapsamında başvuru yapan kişi sayısına,

- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında yıkılan iş yerleri için hak sahipliği başvurusu kabul edilmeyen firmalara,

- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2018-2023 yılları arasında ülkemizde sökülmü yapılan gemilere ve söküm yapan lisanslı tesis sayısına,

- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'da 6639 sayılı Kanun'dan yararlanan yapılara,

Yalova'da 7143 sayılı Kanun'dan yararlanan yapılara,

Yalova'da 6306 sayılı Kanun'dan yararlanan yapılara,

Yalova'da 4833 sayılı Kanun'dan yararlanan yapılara,
Yalova'da 5027 sayılı Kanun'dan yararlanan yapılara,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şırnak ilindeki içme suyu sorununa,
- Karabük Milletvekili Cevdet Akay'ın, Karabük ilinde faaliyet gösteren organize sanayi bölgelerinin atık su arıtma tesislerinin denetimlerine,
- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl'ün Kiğı ilçesindeki TOKİ konutlarında yaşanan içme suyu sorununa,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Erzurum'un Aziziye ilçesinde TOKİ tarafından yapılan konutların teslim sürecine,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gölcük ilçesinde süren kentsel dönüşüm çalışmalarına,
- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, Rize ilinde bir firmanın valilik kararına rağmen araziyi boşaltmadığı iddiasına,
- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu ilindeki 19 Eylül Stadının yıkımına,
- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Bursa'nın Mustafakemalpaşa Belediyesinde işçilere toplu sözleşmeden kaynaklı maaş farkının ödenmemesine,
- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Arşimet Burgu Türbinli Hidroelektrik Santralinde yaşanan sorunlara,
- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Artuklu ilçesine bağlı bazı mahallelerde yol yapım çalışmalarının durdurulduğuna,
- İzmir Milletvekili Deniz Yücel'in, İzmir'deki Kozak Yaylasında madencilik sahasının genişletilmesine,
- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kütahya ilinde çevre kirliliğine sebep olan tesislere uygulanan yaptırımlara,
- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Van'daki bir çimento fabrikasının Van Gölü'nü kirlettiği iddiasına ve çevreye verdiği zarara,
- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya ilindeki Kepez ve Santral Mahalleleri Kentsel Dönüşüm Projesinin bitirilememesine,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde bulunan bir geri dönüşüm fabrikasına,
- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir'in Bornova ilçesinde koruma alanı olarak belirlenen bir su kaynağında dinamitle patlatma yapıldığı iddiasına,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde yapılacak olan görevde yükselme sınavı sözlü mülakatının kaldırılması talebine,
- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'ın Söke ilçesine bağlı Argavlı Mahallesi'nde bulunan sulak alanların toprakla doldurulduğu iddiasına,
- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki orman yangınlarına,
- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin'in Nusaybin ilçesine bağlı Bahçe başı Mahallesi'ndeki kazı çalışmalarına,
- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ili Zara ilçesinde bulunan Kaz Gölü çevresinde açılması planlanan taş ocağına,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir belediye başkanı hakkında devam eden soruşturma olup olmadığına,
- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Edirne ili Enez ilçesi Karagöl mevkiindeki atık problemine,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde zarar gören mülk sahipleri için hak sahipliği taahhütname süresinin uzatılmasına,
6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde zarar gören mülk sahipleri için hak sahipliği taahhütname süresinin uzatılmasına,
- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Kırklareli'nin Demirciler ilçesinde kaçak olarak inşa edilen bir tesise,
İlişkin soruları ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki'nin cevabı (7/1384), (7/1552), (7/1557), (7/1558), (7/1676), (7/1677), (7/1687), (7/1816), (7/1819), (7/1822), (7/1823), (7/1886), (7/2002), (7/2112), (7/2113), (7/2115), (7/2120), (7/2213), (7/2215), (7/2217), (7/2311), (7/2313), (7/2315), (7/2422), (7/2425), (7/2432), (7/2433), (7/2434), (7/2435), (7/2436), (7/2437), (7/2439), (7/2441), (7/2638), (7/2719), (7/2820), (7/2821), (7/2822), (7/2823), (7/2824), (7/3076), (7/3082), (7/3089), (7/3229), (7/3231), (7/3344), (7/3345), (7/3439), (7/3441), (7/3573), (7/3716), (7/3824), (7/3944), (7/3946), (7/4353), (7/4355), (7/4469)
6.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da son 4 yılda gerçekleştirilen ve yakın dönemde yapılması planlanan kamu yatırımlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/1506)
7.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas iline yapılan yatırımlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/1507)
8.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sigorta başlangıç tarihlerine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/1540)
9.-Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Akçakale ilçesinde sığınmacılar için kamp alanı olarak tahsis edilen kamu arazisinin imara açılacağı iddiasına,
- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, Mersin'deki bir kentsel dönüşüm projesinin durumuna,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Derince Limanına yapılacak ilave tank projesi için ÇED olumlu raporu verilmesine,
- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin ili Kızıltepe ilçesindeki Dikmen deresinin temizlenmesi talebine,
- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri'de deprem riskine yönelik yapılan hazırlıklara ve alınan önlemlere,
- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun ilindeki katı atık düzenli depolama tesisinin modernize edilme projesinin akıbetine,
- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2003 yılından bu yana ithal ve ihraç edilen katı atık miktarına,
- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, kimyasal atık depolamak için kullanılan bir geminin Aliğa sökülme tesislerine getirilmesine,
- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, kimyasal atık depolamak için kullanılan bir geminin Aliğa sökülme tesislerine getirilmesine,
- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, kimyasal atık depolamak için kullanılan bir geminin Aliğa sökülme tesislerine getirilmesine,
- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlıkça Uşak iline yapılan yatırımlara,
Bakanlıkça Kütahya iline yapılan yatırımlara,
Bakanlıkça Burdur iline yapılan yatırımlara,
Bakanlıkça Isparta iline yapılan yatırımlara,
- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, kimyasal atık depolamak için kullanılan bir geminin Aliğa sökülme tesislerine getirilmesine,
- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Bakanlığın İstanbul iline 2019-2023 yılları arasında yaptığı ve yapımına devam ettiği proje ve yatırımlara,
- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, Mardin ili Nusaybin ilçesindeki bir mahallenin çevre düzenlemesine,
- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş ilinde yaşanan su kesintilerine ve içme suyundan kaynaklanan salgın hastalıklara,

- İzmir Milletvekili Deniz Yücel'in, İzmir ili Urla ilçesinde koruma altındaki türlerin yaşadığı bir alana tehlikesiz geri kazanım tesisi kurulmasına,
- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Sivas ilinde yapılan Türk-İş Blokları Kentsel Dönüşüm Projesine,
- Edirne Milletvekili Ahmet Baran Yazgan'ın, Edirne'nin Keşan ilçesinde bulunan Erikli Tuzla Gölü'nün korunmasına,
- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale ilinde 2003 yılından itibaren verilen ÇED raporlarına,
- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, çay fabrikalarına baca filtresi takılmasına,
- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'da şehir şebeke sularının test ve analiz çalışmalarına,
- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların kullandığı kiralık binalara,
- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Dilovası Belediye binasının yıkımına,
- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Burdur ilinde çevre kirliliğine sebep olan tesislere uygulanan yaptırımlara,
- Isparta ilinde çevre kirliliğine sebep olan tesislere uygulanan yaptırımlara,
- Denizli ilinde çevre kirliliğine sebep olan tesislere uygulanan yaptırımlara,
- Uşak ilinde çevre kirliliğine sebep olan tesislere uygulanan yaptırımlara,
- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, Küçükçekmece Gölü'nde yaşanan kirliliğinin giderilmesi için yapılacak çalışmalara,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli ili Dilovası ilçesinde faaliyet gösteren bir geri dönüşüm firmasına,
- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ilindeki Panayır Deresinin kirliliğine,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'ya bağlı Haliliye Belediyesinin araç kiralama ihalesine,
- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, Edremit Körfezinde yaşanan çevre kirliliğine,
- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, Kırklareli'nin Lüleburgaz ilçesine bağlı bir köyde yapılan asfalt plent tesisine,
- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Dilovası Belediyesinde çalışan işçilerin maaşlarına zam yapılması talebine,
- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kastamonu'nun Hanönü ilçesindeki bir bakır işletmesinin atıklarının çevreye zarar verdiği iddiasına,
- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde toplu taşıma hizmetlerinde yaşanan sorunlara,
- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya'nın, Sivas'ın Kangal ilçesinde bulunan bir altın madeninin çevreye ve su kaynaklarına etkilerine,
- Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'nün, Eskişehir'de bulunan bir çimento fabrikasından salınan atıkların çevreye ve insan sağlığına etkilerine,
- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Karadeniz Bölgesindeki yaylalara elektrik hizmeti sağlanması talebine,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Eyyübiye ilçesindeki bir mahallede kentsel dönüşümün başlayacağı yönündeki iddialara,
- Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren'in, Diyarbakır ilindeki binaların depreme dayanıklılığına,
- Ağrı Milletvekili Nejla Demir'in, Ağrı ilinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere,
- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Nizip Çayı'nda yaşanan kirliliğe ve kötü koku sorununa,
- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, sera gazı emisyonlarının takibine,
- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum Şeker Fabrikasının atıklarına,
- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Kapadokya'daki gürültü ve hava kirliliğine,
- Bolu Milletvekili Türkler Ateş'in, Yapı Müteahhitlerinin Sınıflandırılması ve Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelik'e,
- Kayseri Milletvekili İsmail Özdemir'in, Kayseri ilinde iklim değişikliğine karşı alınacak tedbirlere,
- Kayseri ilinin Develi ilçesinde bulunan Zile Mahallesi'nde yaşanan kanalizasyon sıkıntısına,
- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, Bingöl ili Genç ilçesi Sağgöze köyünde kalekol inşaatı için ağaç kesimi yapıldığı iddiasına,
- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, TOKİ'nin konut projelerinden yabancılardan da faydalandırıldığı iddiasına,
- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Ceylanpınar ilçesi Özbek Mahallesi'nde bulunan bir okulun depreme dayanıklılığına,
- İlişkin soruları ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki'nin cevabı (7/1544), (7/1547), (7/1817), (7/1890), (7/1891), (7/2117), (7/2119), (7/2428), (7/2431), (7/2630), (7/2633), (7/2634), (7/2635), (7/2636), (7/2637), (7/2721), (7/2723), (7/2724), (7/2819), (7/2947), (7/2951), (7/3080), (7/3084), (7/3085), (7/3087), (7/3088), (7/3090), (7/3091), (7/3092), (7/3093), (7/3232), (7/3233), (7/3236), (7/3237), (7/3343), (7/3346), (7/3436), (7/3438), (7/3445), (7/3574), (7/3576), (7/3577), (7/3578), (7/3580), (7/3582), (7/3585), (7/3588), (7/3589), (7/3708), (7/3712), (7/3714), (7/3715), (7/3717), (7/3949), (7/4050)
- 10.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, İBB'ye bağlı Yeşil Vadi Engelliler Spor Merkezinin Ümraniye Belediyesine devredilmesine ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/1559)
- 11.- Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'nun, veteriner hekimlerin maaş ve özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/1673)
- 12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sigorta sistemindeki aksaklıklara ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/1674)
- 13.- Tunceli Milletvekili Ayten Kordu'nun, Tunceli'deki engelli vatandaşların spor yapma hakkına erişimlerine ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/1694)
- 14.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Kilis ili için yapılması planlanan yatırımlara ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/1695)
- 15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, işsizlik ödeneği sürelerine borçlanma hakkı sağlanması talebinde bulunan kişilere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan'ın cevabı (7/1815)
- 16.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu Gazi Stadının modernizasyonuna ve seyirci kapasitesinin artırılmasına ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/1895)
- 17.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Bakanlığın Mersin iline yaptığı yatırımlara ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/2220)
- 18.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2020-2023 yılları arasında Bakanlık ile Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar tarafından kiralanen ve kiraya verilen gayrimenkullere ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/2457)
- 19.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, 2013-2023 yılları arasında Bakanlık ile Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlar tarafından kiralanen ve satın alınan araç sayısına ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/2460)
- 20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, dağcılık sporuna ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/2462)

- 21.- Sivas Milletvekili Ulaş Karasu'nun, Resmi İlan ve Reklam Yönetmeliğinde yapılan değişikliğe ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/2607)
- 22.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşlarda bulunan araç sayısına ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/2643)
- 23.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'a stadyum ve spor tesisi yapılması talebine ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/2644)
- 24.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, son 5 yılda kamu yatırımlarında Mersin'in kaçınıcı sırada yer aldığına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/2697)
- 25.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 2019-2023 yılları arasında Cumhurbaşkanlığına olura sunulan plan, proje ve yatırımlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/2698)
- 26.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Bakanlığın İstanbul iline 2019-2023 yılları arasında yaptığı ve yapımına devam ettiği proje ve yatırımlara ilişkin sorusu ve Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın cevabı (7/2730)
- 27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Diyanet İşleri Başkanlığına ayrılan bütçeye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/3165)
- 28.-Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Ceylanpınar ilçesinde yaşanan elektrik kesintilerine, Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesi Küçükmutlu Mahallesi'ndeki elektrik kesintilerine, İlişkin soruları ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3244), (7/3837)
- 29.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesinin desteklenmesine ve nitelikli işçi ihtiyacına ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/3662)
- 30.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer'in, Ankara-Haydarpaşa tren hattına çelik ağlarla şev koruması yapılıp yapılmadığına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/3685)
- 31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Başiskele ilçesindeki elektrik kesintilerine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın cevabı (7/3836)
- 32.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu'nun, yapay zekâ alanında yürütülen çalışmalara ilişkin sorusu ve Sanayi Ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/3894)
- 33.- İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in, Ankara-İzmir otoyolunun akıbetine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/4035)
- 34.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, son 10 yılda Erzurum'da yaşanan trafik kazalarına ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/4107)
- 35.- İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan Salıcı'nın, servis sağlayıcılarının abonelerinin erişim trafik kayıtlarını BTK'ya bildirmesine yönelik kararın iptaline ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/4215)
- 36.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, yerel basın kuruluşlarının sorunlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4220)
- 37.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, Antalya'da bulunan organize sanayi bölgelerinin geliştirilmesine ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/4297)
- 38.-Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Alaca-Sungurlu-Çekerek yolunun akıbetine, Çorum-Alaca yolunun akıbetine, İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/4314), (7/4315)
- 39.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir internet sitesinde vatandaşların kimlik bilgilerinin paylaşıldığı iddiasına, Bir internet sitesinde vatandaşların kimlik bilgilerinin paylaşıldığı iddiasına, İlişkin soruları ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/4388), (7/4389)
- 40.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, son bir yılda bakanlıklarca yapılan kira harcamalarına ilişkin sorusu ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in cevabı (7/4478)
- 41.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, deprem yaşanan illerdeki organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi sitelerinde hasar gören işletmelere ilişkin sorusu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır'ın cevabı (7/4521)
- 42.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, sürekli hastalık gerekçesiyle Cumhurbaşkanlığı tarafından bir mahkûmun cezasının kaldırılmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4543)
- 43.- Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde hayatını kaybeden kişilere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4545)
- 44.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkes Taş'ın, Adana'nın Sarıçam ilçesinde görev yapan kamu personelinin deprem bölgesindeki diğer illerde görev yapan kamu personeline ödenen ücretlerden muaf tutulmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4550)
- 45.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, millet bahçelerinin ihale ve yapım süreçlerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4673)
- 46.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, sosyal medya hesabında Atatürk'e hakaret eden yabancı uyruklu bir kişiye ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4674)
- 47.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Samsun'da olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4680)
- 48.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, vakıf ve derneklere tahsis edilen kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4681)
- 49.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, 2022 ve 2023 yıllarında bazı havalimanları için işletmeciler firmalara verilen yolcu garantilerine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu'nun cevabı (7/4795)
- 50.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, bir kişinin mezarının yaptırılmasının engellendiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4802)
- 51.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, THK tarafından ambulans helikopterlerin satılması kararı alındığı iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4804)
- 52.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, yükseköğretim öğrencilerinin barınma ve ekonomik sorunlarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4805)
- 53.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, doğal gaz fiyatlarına yapılan zamlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/4919)
- 54.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Suriye'den ithal edilen ürünlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/5033)

BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.01
BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER
KÂTİP ÜYELER: Sibel SUİÇMEZ (Trabzon), Rümeyza KADAK (İstanbul)
-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlayacağız.

Teamül olduğu üzere, Sayın Genel Kurulun izni olursa yeni döneme dair birkaç şey söylemek istiyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, sürekli tekrar eden savaş ve çatışma koşullarının demokratik siyasetin imkânlarını hızla bitirdiğine, barış içinde bir arada yaşamanın zeminini çokerttiğine, genel olarak barış tezkerelerine ihtiyaç olduğuna, parlamentoların asli görevinin söz kurmak, nizam kurmak olduğuna; son zamanlarda sıkça kendi yaşamına son veren gençlere, öğrencilere; kanun hükmünde kararnamele işine son verilip görevine iade edilen yurttaşlara; iyi bir yasama dönemi dilediğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Demokratik siyasetin en önemli meselesi, nefretin denetim altına alınmasıdır. Sürekli tekrar eden savaş ve çatışma koşulları nefretin dizginlerinden boşalmasına yol açmaktadır. Sırf bu nedenle bile demokratik siyasetin imkânlarını hızla bitirir, barış içinde bir arada yaşamanın zeminini çokertir.

Ülkemizin, dünyanın ve bölgemizin genel olarak barış tezkerelerine ihtiyacı var, barış kervanlarına ihtiyacı var; diğer yollar yeterince denendi tarih içerisinde, her defasında önümüzdeki menzili uzatmak ya da barış zeminini tahrip etmekle sonuçlandı. Hem iç güvenliğimizin hem dış güvenliğimizin en önemli sigortası adil bir barış, herkesin kendini içinde hissedebileceği demokratik bir düzlemdir diye düşünüyorum.

Parlamentoların asli görevi söz kurmak, nizam kurmak olarak özetlenebilir. Bunun dışındaki yollar kendi asli görevini başka kurumlara devretmek anlamına geliyor. Bu husustaki düşüncelerimi paylaşmak istedim.

Onun dışında, yine, izniniz olursa bir hususu daha takdirlerinize sunmak istiyorum. Son zamanlarda sıkça kendi yaşamına son veren gençlerimizi, öğrencilerimizi duyuyoruz ve bunlar genellikle ekonomik yetmezliklerden, hayatta baş edememekten, gelecek duygusunu yitirmekten kaynaklı şeyler. Bir gencimizin bile kendini bu anlamda emniyette hissetmemesi hepimizin ortak vebalidir. Yeni yasama yılında başta öğrenci gençliğimiz olmak üzere tüm gençliğin en azından asgari ihtiyaçlarının, barınma, giyinme, karnını doyurma ihtiyaçlarının karşılanması da hepimizin ortak sorumluluğu ve vebalidir diye düşünüyorum.

Dün, bütün parti gruplarını ya da en azından kabul edenleri ziyaret eden, kanun hükmünde kararnamele işine son verilen birçok yurttaşımız var. Bunların bir kısmı görevlerine tekrar iade ediliyorlar ama hani "Basra harap olduktan sonra" gibi bir şey var; bu konuda da Meclisimizin gereken duyarlılığı göstermesini diliyorum.

Hepimize iyi bir yasama dönemi dileyerek başlatıyorum. (Yeşil Sol Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Konuşma süreleri beşer dakika.

Ondan sonra, 20 sayın vekile yerinden birer dakika söz vereceğim ama ilk 20'ye giremeyen arkadaşlarımız da söz almaya devam edebilirler, akış içerisinde uygun zaman ve zemin oldukça mümkün olan en geniş sayıda milletvekiline yerinden söz verme prensibimi devam ettireceğimi de bilgilerinize sunuyorum.

Gündem dışı ilk söz, Filistin meselesiyle ilgili söz isteyen Konya Milletvekili Sayın Latif Selvi'ye aittir.

Buyurun Sayın Selvi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Konya Milletvekili Latif Selvi'nin, Filistin meselesine ilişkin gündem dışı konuşması

LATİF SELVİ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Filistin'de yaşananlarla ilgili olarak şahsım adına söz almış bulunuyor, yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Filistin toprakları birçok konuşmacının defaten belirttiği gibi 1948'den bu yana Filistinli kardeşlerimizden arındırılarak adım adım yüzde 95'ten yüzde 5'e, dağınık, dar alanlar hâline getirilmiş bir vaziyettir. Burada Filistinli kardeşlerimiz 3 çerçevede yaşamlarını sürdürebilmenin mücadelesini veriyor: Bunlardan birincisi, İsrail'in tamamen ilhak edip İsrail toprağı olarak tanımlanmış olduğu bölgelerde tel örgüler arkasında tecrit edilmiş, barakalarda yaşayan, belli zamanlarda ihtiyaçları için dışarıya çıkarılan bir topluluk olarak yaşamaktadırlar. İkinci grubu ise Gazze'de yaşayanlar oluşturmaktadır. Gazze'yle ilgili de defaten ifade edildiği gibi dünyanın en kalabalık insan topluluğunun çok dar bir bölgede yaşadığı bir ortama sahiptir. Etrafı yüksek duvarlarla çevrilmiş, elektrik, su gibi birçok temel ihtiyaçlarını bile İsrail'e bağlı olarak temin ederek tecrit edilmiş bir vaziyette yaşamaktadırlar. Giriş çıkışları tamamen kontrol altında. Refah Sınır Kapısı'nın haricinde ihtiyaçlarını giderebilmek için çıkabilecekleri herhangi bir imkânları söz konusu değil.

Yine, 3'üncü bölge Batı Şeria, nispeten bu ikisine göre biraz daha toprak bütünlüğü olan ancak onların da hangi kötü şartlarda yaşadığını, evlerine, mülklerine ve yaşam alanlarına hangi şartlarda sahip olarak yaşadıklarını hepimiz biliyoruz. Değerli arkadaşlar, İsrail'in bu tecrit politikalarını oluşturmasının temelinde zaman içinde yok edilebilecek veya asimile edilecek bir yapı oluşturabilme amacı var. Bugün ise artık bir "level" daha atlamak suretiyle asimilasyon ve birlikte yaşam mantığını da tamamen terk etmiş olarak artık yok etme politikasının startını verdiklerini görüyoruz. Gazze'nin duvarlarla çevrili olmasının yanı sıra onun 1 kat daha dışarısından başka güvenlik duvarı da oluşturarak "yerleşimci" dedikleri esasında sivil giyimli -teknik- askerlerden oluşan bir yapı kurmuşlar. Artık burada yapmak istedikleri, kaçabilenlerin Sina Çölü'ne gitmesini temin etmek, geriye kalanları da topyekûn imha edip bu çerçevede de artık Gazze'yi bir tek Filistinlinin yaşamadığı bir alana dönüştürmek. Bu fikri kademe kademe yürütmek istiyorlar. Değerli arkadaşlar, ancak bu projede yalnız olmadıkları da anlaşılıyor. İsrail'le stratejiyi birlikte kurdukları veya destekledikleri anlaşılın devletler de en güçlü gemileriyle alana geldiler. Böyle bir ortamda bu vahşice politikanın durdurulması, çatışma zemininin ortadan kaldırılması ve müzakere süreçlerine başlanması, 1967 sınırlarında, bütünlüğü, başkenti Kudüs olan bir Filistin devletinin kurulması için çalışmaların sıklaştırılması gerekiyor. Kanaatimce saldırıları durdurmak ve bunu başarmak mümkün. Bunun için yapmamız gereken şey, her vicdanlı bireyin bir aktivist gibi davranıp sivil inisiyatifin güçlenmesine katkı vermesi, yalnızca Müslüman ülkeler değil, bunun dışında da vicdanıyla hareket eden, konunun vahametini bilen ülkelerin güçlü inisiyatif alması gerekiyor. Bu anlamda, Mecliste geçen hafta almış olduğumuz kararla birlikte deklarasyonumuz son derece anlamlıydı. Bu konuda her ülkenin alabileceği inisiyatifini bugün alması gerektiğini düşünüyorum. Eğer bu inisiyatif bugün alamazsak yarın çok geç olabilir.

Mavi Marmara'da bulunmuş bir kardeşiniz olarak İsrail'in saldırılarını gemide, kötü davranışlarını hapishanelerinde ve ajanlarıyla yaptıkları sorgulamalarda fiilen yaşamış birisi olarak İsrail yönetiminin iki özelliğini gözlemlediğini sizlerle paylaşmak

istiyorum: Birincisi, çok korkaklar; ikincisi, acımasızlar. Eğer sivil ve resmî güçlü, bir inisiyatif konulabilirse mutlaka karşılığı olacaktır. Ancak olanlar İsrail'in kendi merhametine bırakılırsa unutmayalım ki yirtıcı hayvanların pençe attığı avını bıraktığı hiç görülmemiştir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Selvi.

Gündem dışı ikinci söz, ÇEDES projesi hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Burcugül Çubuk'a aittir.

Buyurun Sayın Çubuk. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

2.- İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'un, ÇEDES Projesi'ne ilişkin gündem dışı konuşması

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı Diyanet İşleri Başkanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığıyla “Çevreme Duyarlıyım, Değerlerime Sahip Çıkıyorum” diye bir proje başlattı. Bu projeyle zorunlu seçmeli din dersleri yeterli görülmemiş ki okullara imam ve vaiz görevlendirilecek. Proje uygulama ve esaslarını görünce, okuyunca hem rehberlik biriminin hem de öğrenci-öğretmen-veli ilişkisinin imamlara tevdi edildiğini görüyoruz. Okullarda örnek alınmaya müsait 4 öğrencinin ise gönüllü olarak projede çalışmaya başlaması öngörülüyor. Örnek alınacak öğrencilerle ilgili kriterlere rastlayamadık fakat bu uygulamaya da tanışız; bu uygulama bize cemaat evlerini hatırlatıyor, ağabeylerin ve ablaların resmîleştiği bir proje bu ÇEDES. Bu, birinci noktamız olsun.

Şimdi, bir kıyas var elimizde, EĞİTİM SEN'in 2022-2023 eğitim öğretim yılına dair yaptığı analizler. 2012-2013'te 1.099 imam-hatip ortaokulu varken geçtiğimiz yıl bu rakam 3.432 olmuş. Öğrenci sayısı ise okul sayısı gibi 3 kat artmamış, 7,5 kat artmış ve 699.499 olmuş yani 700 bin. Seçim bölgem İzmir'de en yakın ortaokula kayıt zorunluluğu nedeniyle hiç istemediği imam-hatip ortaokuluna gitmek zorunda kalan öğrencilerden, çocuklardan mutsuzluklarını dinledim, özellikle de kız çocuklarından. Bu ortaokullardan mezun olan çocukların çok büyük bir oranı imam-hatip liselerine devam etmiyor. Zorla yolladığınız çocuklar ya lisede başka okullara gidiyor ya örgün öğretim dışına çıkıyor, hatta ortaokuldayken bu okulları bırakan öğrenciler var, bu da ikinci noktamız.

Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün 2014'ta harcaması 2,7 milyar, 2022'de ise 20,6 milyara fırlamış. Son on yılda fen ve Anadolu liselerinin inşaatı için toplam 93,8 milyon harcanmış, imam-hatiplerin inşaatı için ise 128,5 milyon harcama yapılmış. Din eğitimi gören 1 milyon 200 bin öğrencide kişi başına, öğrenci başına düşen bütçe 17.259 lira, diğer 6 milyon öğrenci için ise bu rakam 4.916 lira; bu da üçüncü noktamız.

Dördüncü nokta ise özel okullara verilen teşvikler. Öyle ki özel okul patronu Millî Eğitim Bakanımız oldu. Çoğunuz çocuklarını özel okullarda okutuyor, milletvekili sıralarında çocuğu devlet okullarında okuyanların sayısı oldukça az “Bir elin parmaklarını geçmiyor.” diyemeyiz belki ama bundan da çok fazla değildir. Bu dört noktayla rahatlıkla şunları söyleyebiliriz: Bu proje, sizin dindar ve kindar nesil hedefinizin en somut hâli fakat hâlâ çocuklar kendi bilinçleriyle sizden kaçıyorlar. İşçi sınıfının, güvencesizlerin çocuklarına reva gördüğünüz gelecek, itaat. İşçi cinayetlerine “fıtrat” “kader” deyip geçen, maden katliamlarına “Allah'ın takdiri” diyen; yollara düşmeyen, mahkemelerde hesap sormayan “Büyüklerimiz bilir.” diyen bir nesil; bu, sizin projeniz; katliam.

Kadın cinayetlerinde kadınlar suçlu çıksın, taciz ve tecavüzlerde kadınlar boyun eğsin istiyorsunuz. Kadınları “kutsal aile”yle hapsedmek, o “kutsal aile”nizde o kadar az yargıya intikal etmiş istismar davası var ki kadınlar bu hapisleri kıramasın istiyorsunuz. LGBT+’ları da kutsal aile masalınıza kurban etmek istiyorsunuz. Sizin için, ticaret anlaşmalarında kafa sayısı olan, zorunlu askerlik yapan halk çocuklarını savaşlara daha rahat sürmek istiyorsunuz. Bugün gelecek tezekereye kimse “hayır” oyu vermesin istiyorsunuz. Fakir halk çocukları sizin itaatkâr kullarınız, kuklalarınız olmayacak. Her biri bir cihan parçası, onlara kurduğunuz bu kumpası parçalayacaklar.

Bu itaat etmeme geleneğine dair size bir örnek anlatacağım, çok az sürem kaldı. HDP İzmir İl Eş Başkanları ve Buca Eş Başkanının Emniyetten çıkarken boyunlarını eğmeyişi o milyonların iradesidir. İstedığınızı başaramayacaksınız, bu da size dert olsun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çubuk.

Gündem dışı üçüncü söz İsrail-Filistin meselesi hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Aykut Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya, süreniz beş dakikadır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

3.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, İsrail-Filistin meselesine ilişkin gündem dışı konuşması

AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Bölgemiz bir kez daha kapkaranlık günler geçirmektedir. Bu vahim olaylara ilk kez tanıklık etmiyoruz. Orta Doğu coğrafyası yaklaşık yüz yıldır kan ve gözyaşına teslim edilmiş durumdadır. Tabii ki tüm bu acıların altında ne yattığını hepimiz biliyoruz, büyük Batılı devletler daha da refah içinde yaşamak için bölgede bu acı dolu kan ve gözyaşı selini beslemektedirler. Bundandır ki kan ve gözyaşının bir an bile dinmediği, hukuka ve insani değerlere aykırı olarak işgal edilmiş Filistin'i ve Filistin sorununu yaşayan son olaylardan bağımsız olarak ele almak zorundayız. Filistinliler yaklaşık seksen yıldır mütemadiyen zulme uğramış, aşağılanmış, topraklarından ve ülkelerinden çıkarılmaya çalışılmıştır. Buna büyük Batı medeniyetleri ve ülkelerin çoğu da destek olmakta ve çanak tutmaktadır. Elbette Hamas'ın yapmış olduğu son saldırıda sivillerin hedef alınmasını kabul etmiyoruz, kadim kültürümüzün bize bıraktığı öğretinin gereği de budur. Lâkin, seksen yıldır Filistin'i soykırıma ve aşağılanmaya maruz bırakmış İsrail'in bu olayı bahane ederek Gazze'yi ve Gazze'deki Filistinlileri tamamen yok edecek bir saldırıyı başlatmasını da asla kabul etmiyoruz. Bu, insan haklarına, insani değerlere ve bizim kültürümüzün getirdiği kurallara çok açık bir şekilde aykırıdır.

Hazreti Ömer'den başlayarak gerek Salâhaddin Eyyubî dönemi gerekse Osmanlı Dönemi'nde hiçbir zaman böyle bir yönetim anlayışını ne Kudüs'te ne başka yerlerde hiçbir zaman uygulamadık. Dinlerine, ırklarına, renklerine bakmaksızın bütün insanları kucakladık ve eşit gördük. Adaleti ve insanların ihtiyaçlarını karşılamayı esas aldık.

Kanuni Sultan Süleyman Kudüs'ün giriş kapılarından birinin üzerine “Lâ ilâhe illallah, İbrahim Halilullah” yazısını yazdırmıştır. Atalarımızın bunu hangi amaçla yazdığını idrak etmemiz gerekir. Ceddimiz, bu sözü söylerken oradaki diğer inançlara olan saygılarını göstermiş, onların emniyet altında olduğunu ifade etmişlerdir. Kimsenin dinine ve ırkına bakmaksızın, kendi sınırlarında yaşayan herkesi vatandaşı olarak kabul etmiş, onların ihtiyaçlarını karşılamayı Allah'ın rızasını kazanmaya giden bir yol olarak görmüşlerdir. Osmanlı Devleti'nde hoşgörü ve özgürlük anlayışı, devletin gücüyle doğru orantılı olmuştur. Dolayısıyla, bugün, dünyamızda ve Filistin'de barış isteniyorsa Filistinlilerin de hakları ve özgürlükleri korunmalıdır. Onurlu bir devlet kurabilmenin çözümünün ortaya konması gerekmektedir. Filistinlileri yok sayarak, onları katlederek, soykırıma uğratarak İsrail'in ve Orta Doğu'nun huzurunu sağlamak mümkün değildir. Barış ve refahı her iki toplumun yararına olacak şekilde tesis etmemiz gerekmektedir. Sadece İsrail'in çıkarlarının önceliklendirildiği, sadece Yahudilerin güvenliklerinin ve özgürlüklerinin güvence altına alınmaya çalışıldığı hiçbir yöntem başarılı olamayacaktır. Filistinlilerin hak ettiği adil bir çözüm ortaya konulmadan Orta Doğu'ya huzur gelmeyecektir.

Tarihi insanlık tarihiyle eş, kadim bir milletin günümüz fertleriyiz. Tarih boyunca mazlum milletlere umut olmuş, çağ açıp çağ kapatmış büyük bir medeniyetin paydaşlarıyız. Büyük Türk milleti defalarca dünyanın akışını değiştirmiş, mazlum milletlere

umut olmuştur.

Çok hassas bir dönemden geçiyoruz. Bu hassas dönemde millî meselelerimizde, devletimizin dış politikalarında, sınırlarımızın güvenliğinde devletimizin almış olduğu kararlarda tek vücut olarak arkalarında yer almak bizim millî bir görevimizdir. Türkiye Cumhuriyeti Filistin'den yükselen acı dolu çığlıklara kulaklarını kapatamaz, bu soruna duyarsız kalamaz. Dört yüz yıl bu toprakları biz yönettik, bu insanlarla akrabalığımız, dostluğumuz, ortak bir tarihimiz var. Bu insanların başı dara düştüğü zaman ilk akla gelen ve umut olan Türkiye Cumhuriyeti'dir, Türk milletidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Vekilim.

AYKUT KAYA (Devamlı) – Dolayısıyla, Türkiye bu konuda inisiyatif almalı, yürütülen soykırımı ve zulmü durdurma konusunda aktif rol almalıdır. Bu onurlu rol Türkiye Cumhuriyeti için insani, tarihî, evrensel bir sorumluluktur.

Türk milleti olarak tek yürek olmamız, kültürümüzün ve tarihimizin bize yüklediği misyonun ardından kenetlenmemiz gerekmektedir. Tüm mazlum milletler için adaleti, huzuru istemek millî geleneğimizdir.

Konuşmamı 20'nci yüzyılın başlarında tüm mazlum milletlere umut olmuş Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün şu sözleriyle bitirmek istiyorum: "Yurtta barış, dünyada barış."

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

Sayın milletvekilleri, toplam 42 talep geldi ve an itibarıyla yeni talep almıyoruz. İlk bölümde 20 sayın milletvekiline yerinden bir dakika söz vereceğim, ondan sonrasında akış içerisinde mümkün olan azami ifade zeminini sağlamaya çalışacağız. Söz veremediklerimizin hoşgörüsüne sığınıyoruz.

Şimdi İç Tüzük madde 60'a göre ilk söz, İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali Çelebi'ye aittir.

Buyurun Sayın Çelebi.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, CHP'nin 6 kez "evet" dediği tezkereye şimdi "hayır" dediğine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Ülkemiz 2013'te DEAŞ'ı terör örgütü kabul etmiş, 2014 Bakanlar Kurulu Kararı'yla tutumumuz vurgulanmıştır. Aynı yıl, 2014'te, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170 sayılı Kararı'yla DEAŞ'la mücadeleye yönelik uluslararası koalisyon kurulmuştur. Tezkeredeki yabancı asker konusu tamamıyla DEAŞ'la mücadele edecek koalisyonla ilgilidir. 2014 yılından itibaren çıkarılan bütün tezkerelerde aynı ifadeler yer almaktadır. CHP'nin 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 tezkere kararı doğru olarak "evet" olmuştur. 6 kez "evet" dediği aynı cümleye şimdi "hayır" demektedir. Tezkereye "hayır" demek terör devletine "evet" demektir, hain PKK-PYD'ye can simidi vermektir, göç dalgalarına yol vermektir, HDP'ye yağı çekmektir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – HDP'nin adını ağzına alma!

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Biz Türkiye'nin birliğine, bütünlüğüne, kardeşliğine, güvenliğine karşı çevrilmiş binlerce tır silahın namlusuna gül takmayacağız. Demokrasiyi barış kisvesiyle o namluları okşayanlardan olmayacağız diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – "HDP" demeden konuşmıyorsun değil mi?

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan...

Buyurun Sayın Ayan.

2.- Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Teşekkürler Başkan.

Dışişleri Bakanının açıklamalarının ardından Rojava'da hava saldırılarıyla siviller öldürülürken Türkiye'de bu talimatı alanlar Rojava'lı Kürtlere dönük cadı avına başlamış durumda. Yıllardır Türkiye'de sığınmacı olarak yaşayan 36 Rojava'lı Kürt geçen hafta uydurma bahanelerle önce gözaltına alındı, ardından da hiçbir karar olmadığı hâlde "deport" edildi. İsrail-Filistin meselesine "Masum sivillerin ne suçu var?" deyip insan haklarından dem vuranlar, söz konusu Kürtler olunca sivil, sığınmacı demeden düşmanca politikalarına devam ediyorlar. Halkın barış talebine kurak verin; bir tarafa barış çağrıları yaparken diğer yandan bugün savaş tezkeresi oylamak en büyük riyakârlıktır. Tezkereyi kabul etmeyeceğiz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Sayın Ayhan Barut...

Buyurun Sayın Barut.

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, tek adam rejiminin ülkede adaleti tartışılır hâle getirdiğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, Ulu Önder'imiz Atatürk'ün de vurguladığı gibi "Adalet mülkün temelidir." ama AKP eliyle inşa edilen tek adam rejimi ülkemizde adaleti ne yazık ki tartışılır hâle getirmiş, hukukun üstünlüğü ilkesine büyük bir darbe vurmuştur. Ülkemiz adalet, demokrasi ve özgürlükler açısından çok karanlık bir tabloyla karşı karşıyadır. Tarihin her döneminde olduğu gibi adaletin olmadığı yerlerde ne haktan ne hukuktan ne demokrasiden ne de özgürlükten söz edilebilir. Bu anlamda, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar'ın Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliğine gönderdiği yazıda yer alan açıklamalar vahameti göstermektedir. Bu çürümüşlüğü "Soruşturma başlatıldı." açıklamasıyla temizleyemezsiniz. İnsanca yaşam için adalet, su ve hava gibi şarttır ve biz de adalet istiyoruz.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ömer Öcalan...

Buyurun.

4.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Orta Doğu yangın yeri, biz kimlik ve toplumsal meselelerin demokratik ve diyalog yöntemiyle çözülmesini savunuyoruz lakin kendi sorununu görmeyen, dünyanın birçok yerine barış güvercini görüntüsü vermek, Kürt sorununu ise şiddet yoluyla, savaşla çözmek bir tezatlıktır. Buradan çağrımız vardır: Gazze ve İsrail arasında barışı savunuyorsanız Kürtlerle de barışacaksınız. Afrin'i, Gire Spi'yi, Serekani'yi işgal edip sivilleri ve yer altı, yer üstü tesislerini bombalayarak barış savunucusu olamazsınız ki değilsiniz de. Roboski'de F-16'lar 33 Kürt yurttaşı öldürdü. Bu coğrafya savaş coğrafyasıdır, biz barıştan yanayız, bu tezkereye de "hayır" diyeceğiz ve bu tezkereye muhalefetin de "hayır" demesi gerekiyor. Biz barışı savunmaya devam ediyoruz, her tarafta barış diyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş...

Buyurun.

5.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'ne ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneğinin 39'uncu kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği (TEMAD)'ın kuruluş yıl dönümüdür. Türk

Silahlı Kuvvetlerimizin belkemiğini oluşturan, ordunun en kritik noktalarında görev yapan, terörle mücadelede ön saflarda yer alan, üniforma ve vatan aşkına sahip astsubaylarımızın bugün birçok sorunu bulunmaktadır. Bu sorunlarının çözümü noktasında iktidar tarafından birçok defa söz verilmiş ancak verilen bu sözler lafta kalmış, tutulmamıştır. Bir an önce, verilen sözler tutulmalı, astsubayların mağduriyetleri giderilmeli, talep ve beklentileri karşılanmalıdır.

Bu önemli gün vesilesiyle, görevi başındaki ve emekli olan tüm astsubaylarımızın 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'nü ve Türkiye Emekli Astsubaylar Derneğinin 39'uncu kuruluş yıl dönümünü kutluyor, şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize şükranlarını sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer...

6.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, AKP'nin sağlık politikalarının iflas etmek üzere olduğuna ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AKP'nin sağlık politikaları iflas etmek üzere, ekonomik kriz hastaneleri de vurmuş durumda. Tıbbi malzeme yetersizliği ve sağlıkta artan maliyetler ameliyatların ertelenmesine yol açıyor. Kamu hastanelerinde giderek artan randevu krizi âdeta kangren olmuş durumda. Özellikle büyük şehirlerde bu durum farklı seçenekleri ortaya çıkarıyor.

Bakın, bu fotoğraftaki hasta 78 yaşında, kalıcı kateter takılmadığı için acilen geçici kateter takılıyor, ileri tarihe gün veriliyor, tam tedavi istenildiğinde ya başka bir şehir hastanesine gitmesi ya da özel hastaneye gitmesi söyleniyor. 78 yaşında, kırk yıl sağlık sektöründe çalışmış bir emeklimizin durumundan bahsediyoruz. Aşağı yukarı her ilimizden buna benzer şikâyetler geliyor. Sağlık sektöründe oluşan bu gibi durumlar için acil önlem alınması gerekmektedir; aksi hâlde, parası olan ameliyat olurken parası olmayan, doktor dahi göremeyecek. Bunun tek sorumlusu ise AKP iktidarındır.

BAŞKAN – Ordu Milletvekili Sayın Mustafa Adıgüzel...

7.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, TMO'nun piyasaya fındık satmasına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Geçtiğimiz günlerde dedik ki: TMO, piyasaya fındık satarak, yükselen fındık fiyatının önüne geçerek fındık fiyatının düşmesine neden oldu. İktidar vekilleri açıklama yaptı. Biri diyor ki: "TMO kabuklu fındık satmıyor." E, doğru çünkü iç fındık satıyor; tüccarlığa soyunuyor. Bir diğeri de diyor ki: "TMO'nun gündeminde fındık satışı yok." Çünkü satış TMO'nun rutininde var. Çünkü taban fiyatla çiftçiye sattı, şimdi iç fındık piyasaya sürerek tüccarı ve sanayiciyi satıyor, fındık ihracat fiyatının düşmesine neden olarak da millî çıkarları satıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aydın Milletvekili Sayın Seda Sarıbaş...

Buyurun.

8.- Aydın Milletvekili Seda Sarıbaş'ın, Filistin halkının bugün emsali görülmemiş bir kuşatma altında olduğuna ilişkin açıklaması

SEDA SARIBAŞ (Aydın) – Filistin-İsrail arasında son zamanlarda yaşananlar uzun süredir tarifsiz sıkıntı, umutsuzluk ve acılara yol açmıştır. Toprakları, hayatları ve gelecek umutları ellerinden alınan Filistin halkı bugün emsali görülmemiş bir kuşatma altındadır. Filistin halkının sağlık, gıda, su, ibadet gibi en temel haklarının ellerinden alınması bir insanlık dramına dönüşmüştür. Annesini kaybeden, gelecekleri ellerinden alınan yüzlerce masum çocuk, gözleri önünde çocukları katledilen yüzlerce anne. Sağ kalanlar da savaş korkusuyla ve yaşam mücadelesiyle baş başa kalmışlardır.

İsrail'in Filistin halkının temel haklarını hiçe sayan yaklaşımı maalesef, kendi halkının güvenliğini de tehdit etmektedir. Filistin'de bitmek bilmeyen ve hedefi doğrudan siviller olan tüm saldırıları kınıyorum. Masum insanların ölümüne daha fazla sebep olmadan kalıcı barışa davet ediyorum.

Saygılarımla Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bingöl Milletvekili Sayın Ömer Faruk Hülakü...

9.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, başarısız politikalarla sıkışan iktidarın çareyi milliyetçi savaş konseptinde aradığına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Rojava'ya yönelik saldırılarda şimdiye kadar birçok sivil katledilmiştir. Bu saldırılarda alt ve üstyapı, enerji tesisleri, hastaneler ve barajlar hedef alınmıştır. Rojava'ya dönük bu saldırılarla bir savaş suçu işlendiği açıktır. Halkımıza yönelik saldırılar iktidarın Kürt düşmanlığını açık bir şekilde göstermektedir. Bu saldırılar uluslararası hukuk ve ilkelere aykırıdır ve savaş suçudur. Savaş yalnızca Kürt halkının değil, Türkiye halklarının sorunudur. Başarısız politikalarla sıkışan iktidar çareyi milliyetçi savaş konseptinde aramaktadır. Halkların barışı tüm Orta Doğu'nun tek çıkar yoludur. Bu sebeple, Türkiye ve uluslararası kamuoyunu Rojava'ya işlenen insanlık suçuna karşı durmaya çağırıyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisini bu insanlık suçunun son bulmasına yönelik rol olmaya davet ediyoruz.

Teşekkürler. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kırşehir Milletvekili Sayın Metin İlhan...

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, açıklanan şeker pancarı alım fiyatına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkürler Başkanım.

Buğday, arpa, ayçiçeği ve mısırdan sonra şeker pancarında da beklenilenin çok altında bir fiyat açıklandı. A kotası için ton başına 1.855 ve C kotası için de ton başına 1.200 lira gibi üreticiyi mağdur eden rakamlar belirlendi. Maalesef şekerde üreticinin emeğinin hakkını vermek yerine fabrikanın kazancını koruyan bir sistem var ülkemizde. Fabrikalar özelleştirilirken şekerin katma değeri çok fazla olan, stratejik bir ürün olduğunu ve şeker üretiminin sürdürülebilir olması için bunun yanlış olduğunu defalarca ifade etmiştik. Ancak gelinen süreçte çiftçimiz enflasyonu baskılamak amaçlı zararına üretim yapmak durumunda bırakılmakta. Hükûmet "Gelirler politikası uyguluyorum." diyerek alın teriyle para kazanan çiftçilerimizden çok sermaye sahiplerine destek olma derdindedir ve bu trajik durum rasyonel de değil, adil de değildir. Şeker pancarına verilen bu fiyat açıkça çiftçimize "Üretim yapmayın, biz ithal getiririz." demektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Güzelmansur...

Buyurun.

11.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, akaryakıt istasyonlarının sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Akaryakıt istasyonları düşük kâr marjına rağmen sürekli artan giderleri nedeniyle zarar ediyor. 2022 yılı Eylül ayında 12.568 olan bayi sayısı 2023 yılının Eylül ayında 12.460'a düştü, 108 akaryakıt istasyonu kapandı. 28 Mayıs'tan bu yana akaryakıt fiyatları yüzde 120 arttı ama kâr marjı artmadı; masraflar arttı, nakliye arttı, sadece kredi kartı komisyonları 3'e katlandı. Fiyat artışlarından dolayı sermaye yetiştiriyor, olan sermaye de eriyor. Bu sorunlar çözülmezse sektörde kapanmalar hızlanarak artacak, bu durumda da yaklaşık 350 bin insanımız işsiz ve birçok insanımız gelirsiz kalacak, ayrıca ülkemiz vergi kaybına uğrayacak.

Buradan iktidara sesleniyorum: Akaryakıt istasyonlarının sorunlarını çözün, biz de muhalefet olarak destek vermeye

hazırız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan...

12.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Süper Kupa mücadelesine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılındayız. Ulusumuz için böylesine değerli bir tarihte yine ulusça tutkunu olduğumuz spor dalı olan futbolda önümüzdeki günlerde Süper Kupa mücadelesi yaşanacak. Federasyon yetkililerinin açıklamalarına göre karşılaşmanın yeri ve tarihi konusunda hâlâ çalışmalar sürüyor. Ancak bizi üzen, bu karşılaşmanın Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerde yapılabileceği tartışmalarıdır. Sayın Federasyon Başkanı "Türk futbolunun marka değeri için faydalı olacak." diyor. Cumhuriyetimiz olmasa Türk futbolu da olmazdı. Türk futbolunu değerli kılan cumhuriyetimizin ta kendisidir. Bu nedenle, Süper Kupa mücadelesi özellikle bu yıl bu topraklarda yapılmalıdır. Bu maçın oynanacağı stat kurtuluşun ilk adımlarının atıldığı Samsun 19 Mayıs Stadyumu olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Kırıkkale Milletvekili Sayın Ahmet Önal...

13.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, artan kira fiyatlarına ilişkin açıklaması

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Son zamanlarda yüksek enflasyon nedeniyle aşırı oranda artan kira fiyatları, kiracı ile ev sahipleri arasındaki sıkıntıların katlanarak artmasına sebep oldu; hatta yazılı ve görsel basında yer alan kiracı ile ev sahipleri arasında yaşanan şiddet ve cinayet haberleri toplumun büyük kesimini rahatsız etmeye devam ediyor. Kırıkkale'de ortalama ev kiralari neredeyse asgari ücrete yaklaşmışken asgari ücretle ya da sadece emekli aylığıyla geçinmeye çalışan, çocuk okutan vatandaşlarımız bu kira bedellerini ödeyebilirler mi? Çalışan nüfusun büyük çoğunluğunun asgari ücretli olduğu, bunun yanında yaklaşık 55 bin emeklinin yaşadığı Kırıkkale'de artan kira fiyatları vatandaşlarımızı iyice canından bezdirdi. Emekliye, asgari ücretliye hak ettiği zammı vermeyen iktidarınız kira fiyatlarının yüzde 200, yüzde 300 artması karşısındaki sessizliğini koruyor. Bu sorunu çözmesi gereken iktidar partisi ise yine vatandaşlarımızı görmüyor, duymuyor.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Sayın Beritan Güneş Altın...

14.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bugün bu Mecliste Irak ve Suriye tezkereleri görüşülecek. Yıllardır içinde bulunduğumuz üçüncü dünya savaşının cepheleri, bugün, Ukrayna, Irak, Rojava, Suriye, Karabağ, Filistin'dir. Küresel hegemon güçlerin yaşamın savaşının en acı dolu sahnesi yine ve yeniden Orta Doğu'da yaşanmaktadır. Filistin'de kalıcı barış için garantör ülke olmayı planlayan AKP iktidarı bugün, Rojava'da su depolarını, elektrik santrallerini, sivil yerleşim alanlarını; Mahmur'da da camileri bombalıyor, sivilleri öldürüyor. Gazze için üzüldüğünü söyleyenler Rojava'da savaş suçu işlediğini, işleyeceğini açıkça belirtiyor. Bugün görüşülecek olan tezkereyle de bu savaşın, bu insanlık suçlarının devamı amaçlanıyor. Bu tezkere Kürt'e karşı savaş tezkeresidir, Kürt halkının varlığına, Rojava'da inşa edilen yeni yaşama karşı savaş tezkeresidir. Bu tezkereye ve tüm savaş tezkerelerine "hayır" diyeceğimizi ve "evet" diyenlerin de tarihe bu savaş suçlarının ortağı olarak geçeceğini belirtiyoruz. "Savaşa hayır." diyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz...

15.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - 7 kez uzatılan Irak ve Suriye sınır ötesi operasyonu için Cumhurbaşkanına verilen yetkinin iki yıl daha uzatılmasını öngören Cumhurbaşkanlığı tezkeresi aslı itibarıyla bir savaş tezkeresidir. Savaş tezkeresini asla kabul etmiyoruz, savaş tezkeresini her zaman reddettiğimiz gibi yine reddediyoruz. Halkların katledilmesini, yerleşim yerlerinin bombalanmasını, savaşın ve çözümsüzlüğün derinleştirilmesini kabul etmiyoruz, savaş tezkeresine "hayır" diyoruz, bizler barışı her alanda savunmaya devam edeceğiz. Ölüme karşı yaşamı, savaşa karşı barışı desteklemeye, savaşa karşı barışı savunmaya devam ediyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Sayın Perihan Koca...

16.- Mersin Milletvekili Perihan Koca'nın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

PERİHAN KOCA (Mersin) - Dört bir yanımız savaş ve ne yazık ki bu Meclis savaşın ateşine benzin dökmeye koşma koşma gidiyor. İsrail'e "işgalci" dedi bugün Dışişleri Bakanı, "Birin toprağına, evine el koymak, onu oradan atmak hırsızlıktır." dedi. Peki, aynı şey Rojava için geçerli değil mi? Rojava'da siviller katledilmedi mi? Afrin'de siviller katledilmedi mi? Filistin, Suriye, Libya, Azerbaycan, Ermenistan, Ukrayna; her yerde savaş var, akan hep halkların kanı oluyor. Rojava'da, Artsakh'ta, Erbil'de dökülen kanda, işgalde parmağınız var, savaş suçlarınız birikiyor. Ama artık yeter, tezkereye "hayır" diyoruz, "Savaşa hayır." diyoruz. Yaşasın barış. "...") (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Sayın Kamuran Tanhan...

Buyurun.

17.- Mardin Milletvekili Kamuran Tanhan'ın, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün burada bir tezkere getirilecek. Aslında bu bir savaş kararı almaktır ve savaş kararları bir cehennem yaratma kararı olacaktır. Dolayısıyla, politikacılar bir cehennem yaratma kararı almadan önce kendileri cehenneme gitmelidir, önce kendileri cepheye gitmelidir. Bir toplumda... Silahıyla, tankıyla, füzesiyle gurur duyan, bir millet insanlıktan yoksun bir millettir. Savaştan yana olan insanlar her zaman en aşağılık ve en aptal olan insanlardır. Kendi çocuklarını değil de başkalarının çocuklarını savaşa gönderen bir siyasetçiden daha aşağılık bir mahlukat yoktur bu dünyada. Savaşın sonucunu sadece ölümler görür, savaşta verilen ilk kayıp gerçekliktir. Dolayısıyla, yapılacak tezkere aslında halkların kendi geleceğini tayin hakkına karşı yapılacak bir saldırı niteliğindedir. Savaşta askerler ölür, krallar konuşur; savaşı zenginler çıkarır, yoksullar ölür. Bu nedenle, savaşa ve bu tezkereye "hayır" diyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Batman Milletvekili Sayın Zeynep Oduncu...

Buyurun Sayın Oduncu.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

18.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'nun, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

ZEYNEP ODUNCU (Batman) – Teşekkürler Başkan.

Dünyanın neresinde olursa olsun savaşa karşı olmak bir insanlık meselesidir. Savaşın hiçbir koşulda seçenек olmaması temennisıyla ve gerçekliğiyle diyoruz ki: Meclisten geçirilmek istenen tezkere kan ve gözyaşından başka hiçbir şey getirmeyecektir. Bugünkü iktidarın varlığının devamını savaşı geliştirerek başarmaya çalışıyor olması bu ülkenin tüm halklarına verilen en büyük cezadır. Bu nedenle, dünyanın neresinde olursa olsun, hiçbir sebeple, savaşı meşru gören hiçbir anlayışın ve kararın yanında olmadığımızı... Halklara zulmü reva gören savaş tezkeresini reddetmenin haklı kararlılığını yaşıyor olacağız ve diyoruz ki: Savaşa hayır, yaşasın barış. "...(*)"(Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Sayın Yücel Arzen Hacıoğulları...

Buyurun Sayın Hacıoğulları.

19.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Filistin topraklarını zorla ele geçirmiş olanın işgalci ve terörist olduğunu söylemeye bir dakikanın yeteceğine ilişkin açıklaması

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) – Bir dakika, bir dakika, zalimin zalim olduğunu söylemeye yeter. Bir dakika, bir dakika, katilin kim olduğunu anlatmamıza ve bütün dünyaya onun bir katil olduğunu söylemeye yeter. Çocukları ve kadınları katleden kim olduğunu, Filistin topraklarını zorla ele geçirmiş olanın işgalci ve terörist olduğunu söylemeye bir dakika yeter. Bir dakika, bir dakika, bütün dünyayı değiştirebilir. Dünyanın bütün zalimlerine, başta İsrail olmak üzere tüm terör devletlerine "Dur!" demeye bir dakika yeter. İsrail bir terör örgütüdür ve "Yaşasın özgür Filistin." demeye, en sonunda "Katliamı durdurun." diye haykırmaya "one minute" yeter. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Son olarak Amasya Milletvekili Sayın Reşat Karagöz...

Buyurun.

20.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'ne ve astsubay emeklilerinin mağduriyetine ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyor, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'nü kutluyorum.

Türk Silahlı Kuvvetleri emir komuta zinciri içerisinde yurt içi ve dışındaki kadrolarda görev yapmakta olan astsubaylarımız, mensubu olduğu kurumun vazgeçilmez bir parçasıdır. 3600 ek gösterge rakamına yükseltilen 2'nci derecedeki astsubaylarımızın emekli maaşlarına olumlu derecede iyileştirme getirilmiştir ancak 1'inci derece astsubay kadro göstergesi 3600'den 4200'e yükseltilirken astsubaylarla ek göstergesi aynı olan farklı kurumlardaki kadroların ek göstergesinin 5400'e yükseltilmesi astsubaylar için mağduriyete neden olmuştur. Kırk yıl hizmet karşılığı emekli olmuş bir astsubayın emekli aylığı mesleğe yeni başlamış kendi meslektaşları kadar dahi değildir. Toplumsal ve kurumsal adalet duygusunun tesis edilebilmesi için astsubay emeklilerine yönelik ilgili mevzuatlarda düzenleme yapılarak mağduriyetin giderilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Üç dakika olarak bir mutabakat var ama ben ilkesel olarak hiçbir partinin hiçbir Sayın Grup Başkan Vekilinin sözünü kesmek istemiyorum. Bu durumun hayratça kullanılmayacağına olan inancım ilk sözü...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, ilkesel olarak beş dakikaydı ama...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Beş dakikayla başlıyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Beş dakikaydı efendim.

BAŞKAN – Ben sonsuz veriyorum, siz üçün beşin hesabını yapıyorsunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tamam, tamam, çok sağ olun.

BAŞKAN – İlk söz Saadet Partisi Grup Başkan Vekili Sayın İsa Mesih Şahin'in.

Buyurun Sayın Şahin.

21.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, gündemin Filistin olduğuna, bu topraklarda daha büyük bir acının yaşanmaması için Türkiye'nin daha fazla inisiyatif alması gerektiğine ve daha fazla "one minute" demek zorunda olduğuna ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Evet, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

"Filistin bir sınav kâğıdı her mümin kulun önünde..." diyor Cahit Zarifoğlu üstadımız. Gündemimiz Filistin. "Bütün dünyanın gözü önünde İsrail soykırımı hazırlanıyor." diye konuşuyoruz ancak biz bunu konuşurken bile İsrail yasaklanan fosfor bombalarını dahi kullanarak Gazze'de bir soykırımı zaten yapıyor. 3 bine yakın Filistinli kardeşimizin şehit edildiği haberini üzülerken takip ediyoruz. Artık sayıların normal bir haber olarak aktarılıyor olmasından da utanç duyuyoruz. Bütün Batı ülkeleri -neredeyse istisnasız olarak- haksız İsrail'e sahip çıkarken biz buradan seslenmek istiyoruz: Allah aşkına, İslam İşbirliği Teşkilatı nerede?

Değerli milletvekilleri, bu topraklarda yüzyıllarca konuşulacak daha büyük bir acının yaşanmaması için bütün dünya sussa bile tarihsel sorumluluğumuz gereği Türkiye olarak daha fazla inisiyatif almak zorundayız. Bu süreçte gayret sarf eden bütün devlet yöneticilerimize teşekkür ediyoruz ancak daha fazla emek sarf edilmesi gerektiğine, daha aktif bir rol alınması gerektiğine, daha etkin, daha caydırıcı bir diplomasi yürütülmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu sorumluluğu üstlenmek zorundayız, bu sorumluluğu tarihî rolümüzün bir gereği olarak, kutsalımıza sahip çıkma inancımızın bir gereği olarak sahiplenmek zorundayız. Evet, mesele bizim meselemiz değerli milletvekilleri, tam da burada Meclis tutanaklarına bu kaydı geçmek istiyorum. "Filistin davası, Kudüs davası bizim davamız değildir." diyenler bu toprakların mahiyetinin farkında değil diye düşünüyorum. Evet, Filistin davası, Kudüs davası tarihî rolümüzün bir gereği olarak, kutsalımıza sahip çıkma inancımızın bir gereği olarak bizim davamızdır. Biz bin yıldır bu topraklarda adaletin, iyiliğin, doğruluğun temsilcisi olan büyük bir medeniyetin mensubu olma şerefini yaşıyoruz. Bu büyük medeniyetin mirasçısı olarak Filistin davası da Kudüs davası da bizim davamızdır.

Bunun yanında -burası çok önemli- eğer bir ülkenin ulusal hedefleri Nil ile Fırat Nehirleri arasında kalan topraklara sahip olmaksızın bizim topraklarımızda da gözü var demektir. Bizim toprağımızda birilerinin gözü olması bizim için sorun değil midir değerli milletvekilleri? Evet, sorundur. Bu bizim güvenlik sorunumuzdur, bu bizim millî bir sorunumuzdur. Bu açıdan da bu mesele bizim meselemizdir, biz bu meseleye sahip çıkmak zorundayız. Türkiye'den başka, zalime esaslı bir "Dur!" diyecek, mazlûmun yanında saf tutacak tarihî rolü olan başka bir ülke yok. Onun için biz mazlûmlara, kutsalımıza, tarihî misyonumuza sahip çıkmak zorundayız. Derdimiz savaş değildir, derdimiz barıştır; biz barışı önceleyen bir medeniyetin mensupları olarak bu topraklarda hep kardeşliğin, adaletin ve huzurun güvencesi olduk. 638'de Hazreti Ömer Efendimiz Kudüs'e girerken görkemli bir şekilde girmed, mütevazı bir şekilde girdi. Önce mütevazılığımızla, hoşgörümüzle tanıştı bu topraklar, sonra da adaletimizle şereflendi. Kudüs bir

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

vakit Haçlı elinde olduğunda "Kudüs Haçlı işgalindeyken benim yüzüm nasıl güler?" diyerek tarihe not düşerek gönüllerimizde taht kuran Salahaddin Eyyubi Kudüs'ü tekrar aldığı anda farklı inançların barış ve hoşgörü içinde yaşadığı bir mekâna dönüşmüştü Kudüs. Yine, Yavuz Sultan Selim 1517'de Kudüs'ü Osmanlı toprağı hâline getirdikten sonra dört yüz sene bizim himayemizde kalan bu topraklar adaletin ve huzurun adresiydi. Bizim yokluğumuzda gözyaşına, kana bulanmış bu topraklara karşı o eski büyük medeniyetin mirasçıları olarak tarihî bir sorumluluğumuz var. Bu sorumluluğun farkında olmak zorunda olduğumuzun, daha fazla aktif rol almak zorunda olduğumuzun ve daha fazla "one minute" demek zorunda olduğumuzun altını tekrar çiziyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Şahin.

İYİ Parti adına Grup Başkan Vekili...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Söz talebim yok, tezkerede konuşacağım zaten.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi adına Sayın Meral Daniş Beştaş...

Buyurun Sayın Beştaş. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

22.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, İstanbul'da Limak Holdinge bağlı Finans Merkezi Merkez Bankası şantiyesinde çalışan işçilerin başlattıkları eyleme, Cumartesi Annelerine ve Cumartesi İnsanlarına, partilerinin sürekli saldırı altında olduğuna ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin bugünkü grup toplantısında Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ı hedef göstermesine ve demokratik siyaset yollarının kapatılmayacağına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İstanbul'da Limak Holdinge bağlı Finans Merkezi Merkez Bankası şantiyesinde çalışan 6 inşaat işçisi DEV YAPI-İŞ ve İNŞAAT-İŞ sendikalarıyla birlikte haklarını alamadıkları için 9 Ekimde bir eylem başlattı. Bu sabah da seslerini duyurabilmek için şantiye binasına çıktılar. Başlarına gelecek herhangi bir olumsuzluktan Limak Holding ve Emlak Konut sorumludur. Direniş boyunca işçiler ve sendikacılar defalarca darbedilerek ters kelepçeyle gözaltına alındılar. İşçilerin yasal haklarını almaları neden bu kadar zorlaştırılıyor, kimi koruyor, neden korkuyorsunuz? Cengiz, Limak, Kolin, Kalyon ve MAKYOL söz konusu olunca neden daha fazla saldırıyorsunuz? Akbelen'de kâr için ağaçları kesen, köylülerin yaşam alanını gasbeden Limak, İstanbul'da da işçilerin haklarını gasbetmeye devam ediyor. Ağır çalışma koşullarına karşı hakkını arayan, sendikalı olan emekçilerin karşısına kolluk güçleri çıkarılıyor; bunu ne emekçiler ne de bizler kabul etmiyoruz. Bugün ülkenin dört bir yanında direnen tüm emekçileri grubumuz ve partimiz adına selamlıyoruz.

Sayın Başkan, Cumartesi Anneleri her hafta cumartesi günü gözaltına alınıyor. Neydi bunun tarihi, anlatmak istiyorum kısaca: İlk kez 27 Mayıs 1995'te bir araya geldiler ve yirmi sekiz yıldır, gözaltında kaybedilen yakınlarının akıbetini soruyorlar. Faillerinin bulunup yargılanması ve kaybetmelerin bir daha yaşanmaması için muazzam bir mücadele veriyorlar. Ülke tarihinin en meşru hak mücadelesinin başında geliyor oturma eylemleri. AYM, 700'üncü haftaya dair bir ihlal kararı verdi. Fakat her hafta Cumartesi Annelerine işkence yapılıyor, gözaltına alınıyor; üstelik direnmiyorlar sadece oraya gidip Galatasaray Meydanı'na bir karanfil bırakmak istiyorlar. Biz de gittik, vekillerimiz de zaman zaman gidiyor, vekiller ile Cumartesi İnsanlarının bir araya gelmesi bile oluşturulan bariyerlerle engelleniyor.

Evet, geçen hafta 968'inci haftaydı ve Cumartesi İnsanlarına yine ciddi bir saldırı oldu ve ters kelepçe işkencesi yapıldı. Ters kelepçeyle gözaltına alınanlar arasında gözaltında kaybedilen Fehmi Tosun'un çocukları Besna Tosun ve Ali Newroz Tosun da vardı. Bu, Besna Tosun'un 3 tane ters kelepçeyle işkenceye uğramasının fotoğrafı; yüzlerce fotoğraf var, ben sadece bir tanesini gösteriyorum.

Besna Tosun İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'ya seslendi, onun sözlerini buraya taşımak istiyorum: "Sayın Bakan Ali Yerlikaya, babamızın akıbetini sorduğumuz için bize işkence yapan bu polisler hakkında görevi kötüye kullanmak ve işkence suçlarından herhangi bir işlem yapıldı mı? Yapılmadıysa gerekçesi nedir? Yirmi yedi haftadır maruz kaldığımız bu işkenceye sessiz mi kalacaksınız? Kalp hastası annem de çocuğum da bu görüntüleri izlediler, bu çılgınlıkları duydular. O yüzden bir cevap alana kadar sormaya devam edeceğim." diyor ve biz de sormaya devam edeceğiz.

Hakikaten iktidar grubuna soruyorum: Her hafta Cumartesi İnsanlarına yapılan işkencenin sebebini merak etmiyor musunuz? Anayasa Mahkemesi kararını niye tanımıyor musunuz, neden geçerli değil? İstanbul'da bir kaymakamın yasaklama kararı en yüksek mahkeme AYM kararının üstünde midir? Cumartesi İnsanlarını buradan saygıyla sevgiyle ve minnetle selamlıyoruz; onların mücadelelerinin yanında her daim olmaya devam edeceğiz.

Diğer bir mesele: Tabii ki partimiz sürekli saldırı altında, her gün yeni bir saldırı oluyor çünkü biz öncüyüz, 3'üncü büyük partiyiz ve halkın sesiyiz ve yaratılan kirliliklerin görünmemesi için bakanıyla, yargısıyla, yandaşıyla, medyasıyla iş başındalar. Şimdi de hedef Ağrı Vekilimiz sevgili Heval Bozdağ. 14 Ekim tarihinde İçişleri Bakanı hem kişisel hesabından hem de Bakanlık Twitter hesabından bir paylaşım yaptı ve paylaşımında yargı tamamen baypas edildi; daha soruşturma gizli ya, gizli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Beştaş

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Soruşturma gizli ve buna rağmen ne yapıldı? Serbest bırakıldılar. Sonra, serbest bırakıldıkları hâlde adliyede tutuldular zorla. Bu, tamamen hürriyeti tahdit. İtiraz yaptırıldı ve o arada İçişleri Bakanı açıklama yaptı. Bu, nasıl bir şey ya? Daha gözaltından serbest bırakılmış, bir suç görülmemiş, soruşturma gizli, basın çarşaf çarşaf yazıyor ve İçişleri Bakanı da olaya müdahil oluyor. Şimdi, -izninize Sayın Başkan, çok önemli, bunu anlatmak istiyorum- nedir meselenin aslı? Bu, sadece kriminalize etme ve hedef gösterme çabasıdır. Şimdi, burada Ronahi Tunç resmî olarak bizim Gençlik Meclisi üyemiz, Hazal Karabey Parti Meclisi üyemiz ve kongre hazırlık çalışmalarını yapmak için Ağrı'ya gidiyorlar. Ankara'dan Ağrı'ya Ağrı Vekilimizin aracılığıyla gidiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bundan daha normal ve olağan hiçbir şey olamaz ama üç gündür yandaş medya bunu çarşaf çarşaf duyuruyor. Şimdi bu vekillerimizden birinin kılına zarar gelirse bunun müsebbibi iktidar ve ortağıdır. Neden ortağıdır diyoruz? Sayın Devlet Bahçeli de burada yüzüne söylemiş olayım, önemli çünkü bugün grup toplantısında milletvekilimiz Sayın Heval Bozdağ'ı doğrudan hedef aldı, doğrudan, isim vererek hedef aldı ve buradan söylemekten imtina edeceğim ağır hakaretlerde bulundu, kişisel hakaretlerde bulundu. Biz bu ağır hakaretleri misliyle tabii ki iade ediyoruz ve ağızımıza almayacağız bu hakaretleri. Hedef hâline getiren haberler tamamen düzmece ve kurmaca.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitiriyorum Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Peki, hemen toparlayın lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Şimdi merak ediyoruz, Milliyetçi Hareket Partisi gerçekten HDP ve Kürtler olmasa, biz olmasak Meclis kürsüsünden ne konuşacak? Bu ülkenin işsizlik sorununun çözümü konusunda var mı bir sözünüz; yoksulluk sorununun çözümü konusunda var mı bir sözünüz; mafyalaşma, çeteleşme konusunda var mı bir sözünüz? Kaynaklar ve daha birçok meselede... Hakaret ederken... Soruyoruz: Kendi vekiliniz bir cinayette başşüpheli ya, geçen yasama yılında nerede oturuyordu? Bu sıralarda oturuyordu, bu salondaydı. Ne yaptınız? Korudunuz kolladınız ve yargıya bile baskı yapıyorsunuz. Medya çarşaf çarşaf yazıyor ve bununla ilgili çok sayıda örnek var. Bizim siyaset yapma hakkımıza, demokratik siyaset yapma hakkımıza bu tip saldırıların karşısında her zaman barışı, demokrasiyi, adaleti ve eşitliği savunmaya devam ettik; aynı noktadayız. Demokratik siyaset yolunu kapatamayacaksınız. AYM'ye şikâyet edeceğimizsiniz. Buyurun Strazburg'a, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gidin diyeceğim ama onların kararlarını da tanıımıyorsunuz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Beştaş.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Burcu Köksal...

Buyurun Sayın Köksal.

23.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, gazeteci Timur Soykan'ın "Anadolu Adliyesindeki çürümeye" adlı haberine, Bakan Şimşek'in ekonomi modeline, iktidarın emekliye 5 bin lirayı reva gördüğüne ve emekliler arasında ayırım yaptığına, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ve devlet yurtlarındaki yaşam koşullarına, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in okul öncesindeki bir öğün ücretsiz yemeği kesmesine ve okul öncesi eğitimde getirilen katkı payına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, geçtiğimiz günlerde gazeteci Timur Soykan "Anadolu Adliyesindeki çürümeye" adlı bir haber yaptı. Haberde Anadolu Adliyesi Başsavcısı İsmail Uçar'ın HSK'ye yolladığı bir yazıdan bahsedildi. Bu yazıda adliyedeki çeteleşmeyi, pek çok suçlunun rüşvetle tahliye edildiğini, bazı raporların sümen altı edildiğini belirtti. Başsavcının bu yazıda bazı hâkimlerin bazı kâtiplere bazı dosyaların kendi mahkemesine düşmesi için baskı yaptığından bahsettiği yazıldı. Habere Anadolu Adliyesindeki bir mahkmeden yayın yasağı getirilerek erişim engeli konuldu. Başsavcı İsmail Uçar yayın ve erişim engeli getirilen mahkemenin bulunduğu adliyenin başsavcısı. Kendisi çıkıp da "Bu haber yalan." demiyor. Zaten dilekçesi de ortalıkta dolaşıyor. Adalet Bakanı iddialarla ilgili soruşturma başlatıldığını söylüyor ama ne durumda, sonuç ne olacak; zaten burada hemen hemen herkes tahmin edebiliyor. Başsavcının HSK'ye yolladığı bu yazıyla, yargının verdiği yanlış kararlar ülkemizi nasıl bir çıkmaza sürüklediği bir kez daha anlaşılıyor. Adalet sistemi cüzdanlara hapsedilmiş, bu şikâyet mektubu da yargıda çürümüşlüğü belgesi olarak tarihe geçmiştir. 2010 referandumundan sonra FETÖ'ye yargıyı teslim etmenin yolunu açanlar, 15 Temmuz sonrası ihraç edilen hâkim ve savcılarının yerine AKP il, ilçe yöneticisi olan avukatları hâkim, savcı olarak atayanlar umarım bu sefer akıllanırlar da yargı bağımsızlığının kıymetini anlarlar çünkü ayarını bozduğunuz kantar gün gelir sizi de tartar; adalet herkese lazım.

Yargı bağımsızlığı olmayan bir ülkede en temel sorunları bile düzeltemezsiniz. Örneğin, ekonomi düzelmez; öyle yurt dışından bakan filan da getirseniz nafile. Ekonomi demişken, yurt dışından "Ülkemizi şaha kaldıracak." diye getirdiğiniz Bakan Şimşek'in ekonomi modelini de gördük; ÖTV'yi, KDV'yi, faizi artır; elektriğe, doğalgaza, benzine, motorine zam yap, yandaşlara üçer, beşer maaş ver; emekliye, asgari ücretliye, işçiye sabır çektir.

Sayın Başkan, iktidar aylardır sabır çektiği ve açlığa mahkûm ettiği emekliye 5 bin lirayı reva gördü ama emekliye iki tür ayırım yaparak veriyor bu parayı; çalışan-çalışmayan emekli ayırımı, bir de banka emeklisi ile diğer emekliler arasında yapılan ayırım. 5 bin lirayı çalışan emekliye vermiyor. İnsan biraz düşünür; emekli maaşı yetse zaten çalışmaz, maaşı yeten zaten çalışmıyor. Mantık bu kadar basit ama bunu düşünmekten bile aciz bir iktidar var karşımızda. Banka emeklilerine zaten ikramiye yok. Şimdi, düşünün: 30 bin lira emekli maaşı alan bir emekli çalışmıyorsa 5 bin lirayı alacak ama 7.500 lira emekli maaşı alıp da geçinemediği için çalışan bir emekliye bu 5 bin lira verilmeyecek. Ayrıca, dul maaşı alanlar 3.750 lira, yetim maaşı alanlar 1.250 lira olarak bu ikramiyeden faydalanabilecek. Elinizi vicdanınıza koyun. Dünyada emeklileri arasında ayırım yapan tek ülke olarak tarihe geçtik ya, bu ayıp bile bize yeter.

Ayıp demişken sadece emeklilere reva görülenle sınırlı kalmıyor. Ata'mızın cumhuriyeti emanet ettiği gençler de üniversitede barınma sorunuyla karşı karşıya. Astronomik rakamlara ulaşan kiralar, gıda ve her türlü ihtiyaç maddelerine hemen hemen her gün gelen zamlar aileler kadar şehir dışında okuyan üniversitelileri de vurdu. Eskisi gibi birkaç arkadaş bir araya gelip ev tutamayan üniversiteliler barınma sorunuyla karşı karşıya. Sınırlı sayıdaki devlet yurtlarındaki yaşam koşulları ise maalesef içler acısı. Bakın, mesela, İzmir'de lüks bir yurt olarak tanıtılan Karabağlar KYK Erkek Öğrenci Yurdu; etraf âdeta bir şantiye gibi. Burası bir inşaat alanı değil, burası üniversite öğrencilerinin kaldığı İzmir Karabağlar'daki KYK yurdu; gördüğünüz gibi öğrenciler burada kalıyorlar, bu yurttta kalmak zorundalar. Verilen yemekleri göstermek istiyorum: Burada görüldüğü üzere yarım domates, bir üçgen peynir, bir yumurta ve küçük bir reçel. Yine burada verilen bir menü: Dilimlenmiş 4 adet domates ve ekmek. İşte, öğrencilere reva görülen menü bu, bu menüyle öğrenciler hayatta kalmaya çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Toparlayacağım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Soruyorum iktidara: Üniversite öğrencilerine böyle mi sahip çıkıyorsunuz? Bu ülkede parası olmayan garibanın çocuğunun, emeklinin, asgari ücretlinin çocuğunun okumaya hakkı yok mu?

Ayrıca, okul öncesi eğitimde de önceki Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer 1,5 milyon öğrenciye ücretsiz bir öğün yemek verildiğini müjdelemişti ve bu sayıyı 5 milyona çıkaracağını duyurmuştu fakat daha sonra gelen Millî Eğitim Bakanı bırakın 5 milyona çıkarmayı 1,5 milyon okul öncesi öğrencinin bir öğün ücretsiz yemeğini kesti. Okullarda bir öğün ücretsiz yemek vermemek, o yemeği kesmek, en hafif tabiriyle vicdansızlıktır. Çocukları aç bırakarak tasarruf yapamazsınız; tasarrufu garibanın çocuğunun boğazından değil, sarayın sofrasından yapın.

Değerli arkadaşlar, ayrıca, okul öncesi eğitimde katkı payı getirildi. Bu katkı payı aslında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet.

Bu katkı payı aslında kayıt ücretinin resmîyete bürünmüş hâli. Hani, nerede kaldı ücretsiz eğitim öğretim hakkı? Tekrar söylüyorum: Bu ülkede parası olmayanın çocuğunu okula göndermeye hakkı yok mu, eğitim öğretimde fırsat eşitliğini böyle mi sağlayacaksınız? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Köksal.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi adına Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin söz alacaklar.

Buyurun.

24.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Filistin meselesine ve Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanının sağduyulu bir çağrı içerisinde olduklarına, Genel Kurul gündemindeki (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'yle ilgili birer dakikalık sözler alınarak konuşulmasını verilen bir imkânın anlamından farklı kullanılması olarak gördüğüne ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. İyi bir hafta çalışması gerçekleştirmeyi temenni ediyorum.

Doğrusu benim de asli konum... Bugün, Filistin meselesi üzerine birkaç şey söylemek istiyorum. Dünyada belki de son yıllarda ilk defa bir konsensüs var. Dünyanın başkentlerinde, Londra'da, İngiltere'de, Fransa'da, Almanya'da, Hollanda'da, Avustralya'da...

(Uğultular)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Galiba konu ilginizi çekmiyor arkadaşlarım...

BAŞKAN – Sayın vekiller, hatibi dinleyelim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – ...İskoçya'da, İspanya'da ve ülkemizde, İstanbul'da sadece Müslümanların değil, vicdanı olan insanların Filistin'le ilgili... 7 Ekimden sonra, fevkalade orantısız bir şekilde, hiçbir kural tanımadan, savaş hukukunu tanımadan -ki onu da ayrıca reddediyoruz, bu ifadeyi de ayrıca söylemem lazım- çocukların, kadınların katledildiği, hastanelerin vurulduğu; su verilmeyen, elektrik verilmeyen ve intikam çılgınlıkları içerisinde mazlum insanların üzerine yürüyen bir İsrail görüyoruz. Biraz evvel ifade ettiğim gibi, bu olan bitenler karşısında vicdanı olan bütün insanlar bu itirazlarını dile getiriyorlar. Hatta Yahudiler de bunu söylüyorlar, kendi ülkelerindeki insanların da İsrail'deki akıllı, adaletli, demokrat insanların da bu olan bitenlere karşı itirazları var, Netanyahu'ya karşı itirazları var ve bugünlere gelmesinde kendisinin dahil olduğunu ifade eden çok insan var.

Tabii, bu süreç devam ederken şunun altını çizmemiz lazım: Dünyanın bir yerinde böylesine bir yara varsa uzak ya da yakın hiçbir topluluğun, hiçbir ülkenin bundan etkilenmemesi mümkün değil; herkes bundan etkileniyor, bu savaş tehlikesini, dünyayı içine çeken bu alevi herkes yakından hissediyor. O sebeple, barışla alakalı çözüm hepimizin meselesi diye düşünüyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi de başta Cumhurbaşkanımızla birlikte bu konuda son derece önemli, sağduyulu bir çağrı içerisinde ve bu çağrıda öncelikle sivililerin haklarının korunması ön planda ama diğer taraftan da bağımsız bir Filistin devletinin muhakkak suretle kurulması gerektiğini bir kez daha ifade etmek gerekiyor. Bununla ilgili olarak da 4 temel ilkenin altını çizmekte fayda var. Bunlardan bir tanesi, 1967'de oluşturulan, İsrail dâhil herkesin o yıllarda bunu kabul ettiği 1967 sınırlarının kabul edilmesi, egemen ve bağımsız bir Filistin'in kurulması ve yıllar içerisinde, parça parça işgallerle yaşanan alanın küçüldüğü dağınık bir coğrafyaya mahkûm edilen insanlardan çıkarak coğrafi bütünlüğe sahip bir Filistin devletinin ve -elbette vazgeçilmez bir konu- başkenti Doğu Kudüs olan Filistin devletinin kurulması için dünyanın birlik içerisinde çalışması gerekiyor. Tüm bu yaşananlar, hatta Ukrayna'da yaşananlar da belki İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünyanın barış için tedbir olarak düşündüğü pek çok demokratik kurumun hiç işlemediğini bize gösterdi; işlemeyen, çalışmayan, söyleyen ama icra kabiliyeti olmayan ortak bir dünya örgütleri tablosuyla karşı karşıyayız.

O sebeple, özellikle Sayın Cumhurbaşkanımızın "Dünya 5'ten büyüktür." diye söylediği ifade tüm bunları da kapsayan bir ifade. Sayın Cumhurbaşkanımızın ara buluculuğuyla, en kısa zamanda, bu dünyanın yarasına sadece Müslüman coğrafyasının değil dünyanın kanayan bu yarasına Türkiye'nin de öncülüğünde, akliselimin öncülüğünde bir çözüm bulunacaktır diye ümit ediyoruz, dua ediyoruz ve gayretlerimizi ortaya koyuyoruz. Geçen hafta, Meclisimizde ortak olarak imzaladığımız bu kararın da bu manada anlamlı ve önemli olduğunu düşünüyorum.

Başkanım, şimdi, tabii, şunu ifade etmek istiyorum: Biraz evvelki birer dakikalık konuşmalarda... Bugünün gündemi belli yani biz bugün zaten tezkereyi konuşacağız. Bu tezkere içerisinde konuşulacak her şeyin birer dakikalık sözler alınarak konuşulmasını verilen bir imkânın -suistimal demeyeceğim ama- anlamından farklı kullanılması olarak görüyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama neden anlamından farklı?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Müsaade eder misiniz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Ne konuşacağımıza siz mi karar vereceksiniz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Gel bizim yerimize vekillik yap!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne kadar demokrat arkadaşlar (!)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Bir ona karışmadığınız kalmıştı!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne kadar demokrat arkadaşlar (!)

Ben kendi kanaatimi söylüyorum. Bugün minimum iki buçuk saat ama en az üç saat zaten kürsüden bu konuyu konuşacağız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Yıllarca konuşsak sizin bu savaş çığırtkanlığınıza yetmiyor ki.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Tahammülünüz yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Arkadaşlarımız çıkacaklar... Bakın, işte, burada Müsavat Bey söz almadı. Niye? Dedi ki: "Zaten kürsüye çıkacağım." Arkadaşlarımız kürsüde zaten bunları konuşacaklar. O yüzden, biz de aynı şeyi yapabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Bir, bir dakikalık konuşmamıza karışmadığınız kalmıştı.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – "Savaşa hayır!" dememize niye tahammülünüz yok?

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Doğrusu hiç...

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) – Niye rahatsızsınız, savaşın tarafı olduğunuz için mi? Savaşın tarafı olduğunuz için rahatsızsınız, doğru.

BAŞKAN – Hatibi dinleyelim sayın milletvekilleri.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sizin neden benim kelimelerime tahammülünüz yok?

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Sizin tahammülünüz yok, bir dakikalık da bile tahammülünüz yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Aynı şeyi ben size daha hacmiyle yöneltiyorum. Ben kendi kanaatimi söylüyorum, burada zaten konuşacaksınız, konuşun. Fakat biz, bir hakkın suistimalinin doğru olmadığını söylüyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler)

Şimdi geleceğim başka bir konuya. Orayı geçtik.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Hangi hakla suistimale siz karar veriyorsunuz? Böyle bir şey olabilir mi?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Anlamak önemli bir şeydir, anlamınızı tavsiye ederim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Biz tezkereye "hayır" diyoruz ve bir dakikamızı kullanıyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Söyleyiniz efendim, zaten malum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Suistimal olup olmadığını siz belirleyemezsiniz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz “Savaşa hayırlı!” ama teröre “evet” diyenlerdensiniz. “Savaşa hayırlı!” teröre “evet” (AK PARTİ sıralarından alkışlar) “Savaşa hayırlı!” teröre “evet.” Aynen böyle söyleyenlerdensiniz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – O bir dakikayı belirleyen sen misin?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bana “sen” demeyiniz, sizi tanımıyorum, tanışmıyoruz. Bana “sen” demeyiniz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Bir dakikayı belirleyen sen misin?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Şimdi, şunu söyleyeyim...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Gel, bizim yerimize vekillik yap, ne konuşuyorsun.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – O hakkı sen mi verdin de “suistimal” diyorsun?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Nezaket de bilmiyorsunuz, demokrasi bilmediğiniz gibi nezaket de...

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Evet, nezaket, nezaket gösterene gösterilir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hanımefendi, ben hangi nezaketsizliği yaptım söyler misiniz? Hangi nezaketsizlik? Fikrini söylemek ne zamandan beri nezaketsizlik?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Fikrimizi suistimal olarak görüyorsunuz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bir başkasının konuşmasına “suistimal” demek nezaket değildir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

Sayın Başkan Vekili, siz de Genel Kurula hitap ediniz, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ben hitap noktamı saldırlmazsa gayet iyi biliyorum ama saldırana da cevap verilir, en iyi siz bilirsiniz Sayın Başkanım.

Son bir cümle: Böyle afili laflar var, “Akıllı olun.” falan... Allah’ım! “Akıllı olun.” Kimmiş akılsız olan, ben merak ediyorum. Burada akılsız olan mı var? Bu ne cürettir, bize dönüp “Akıllı olun.” Yani hakikaten bu lafları söylerken bunları kim yazıyor? Eğer siz yazıyorsanız ben size söylüyorum: Akıllı olun! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yok, arkadaşlarınız, ekip arkadaşlarınız yazıyorsa onlara söyleyin, akıllı olsunlar, efendi efendi metin yazsınlar; böyle bir şey olamaz! Burada herkes kendi akılla, kendi iradesiyle, kendi grubunun akılla, iradesiyle burada ve bu iradeyi kullanarak konuşmalar yapıyor. Gelince diyorsunuz ki “Efendim, bakın, bu konuyla alakalı, yargıyla alakalı Adalet Bakanınız müfettiş tayin edildiğini, soruşturma açıldığını söyledi.” E, buradan sonra olması gereken beklemektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Son cümle Sayın Başkanım.

Verilen araştırmayla alakalı, müfettiş tayiniyle alakalı sonucun bir an evvel neticelenmesine dair en azından bir fırsat veriniz. Hani diyorlar ya: “Vermeyince mabut, neylesin Sultan Mahmut!”

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Madem şeffaf yürüyor, niye basın yasağı getirdiniz? Bırakın toplum da izlesin, dinlesin, okusun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, bütün mesele budur. Madem soruşturulsun isteniyor, işte şu anda bunun yapılacağı zaten söylenmiştir.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Ya, bir dinlemeyi öğren be!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – “Be” ne ya! “Be” ne ya! Biraz üslup öğren ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Evet, ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zengin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Anladım, Sayın Zengin polemik yapmak istiyor, varız.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yok, yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bize sataştı açıktan. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar) “Nezaketsiz” dedi, “Hakkı kötüye kullanıyorsunuz.” dedi.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, arkadaşları da ayrıca... Bakın, reddediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani bu konuda doğrudan bir sataşma var. Ben cevap vermek istiyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Reddediyorum.

Sayın Başkanım, bakın, kendi milletvekili arkadaşları, bana “nezaketsiz” diye bağırın kendisidir.

BAŞKAN – Lütfen... Duyulmuyor, lütfen mikrofondan konuşursanız...

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – “Nezaket” kelimesini siz söylediğiniz için söyledim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz söylüyorsunuz.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Kendi söylediğinizin tekrarıydı.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz söylüyorsunuz. Ama “siz” demeyi öğrendiniz, tebrik ediyorum, başarıdır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, takdir sizin ancak dilerseniz ben yerimden, 60’a göre... Ama açık sataşma var, sataşmadan da söz istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden ve yeni bir sataşmaya mahal vermeden lütfen...

25.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Zengin bizim söz hakkımızı nasıl kullanacağımıza karar verecek merci değil. Bu Mecliste bir gelenek var, her gün Genel Kurulda yirmi dakika verilir ve vekil istediği konuda, istediği tarzda İç Tüzük’e göre konuşur. Bu hakkı niye kendinde gördü, anlamadım. Herkes yerini bilecek ya. Herkes yerini de haddini de bilecek. Böyle bir şey yok! (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar) Biz, Meclis grubu olarak tabii ki tezkereye karşı konuşacağız, tabii ki yirmi dakika cevap vereceğiz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle konuşmaya devam edecek miyiz? Rica ediyorum... Böyle bir usul olmaz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – O konuşurken ben ayağa kalkıp cevap vermedim. Ben dikkatle dinledim kendisini.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Olmaz, ne münasebet! Böyle bir usul yok Sayın Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bir kere, biz sizin gibi riyakâr ve ikiyüzlü değiliz, biz Filistin’de savaşa “Hayır.” deyip Irak’ta ve Suriye’de savaşa “Evet.” demiyoruz. Biz dünyanın her yerinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Olamaz! Olamaz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Toparlıyorum Başkan.

BAŞKAN – Teşekkürler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, ama sözlerimi bitirmeme izin verin.

BAŞKAN – Sataşmada uzatamıyoruz.

Teşekkür ederim. Anlaşıldı, kayıtlara geçti.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, o sataşmaysa bu sataşmanın dik âlâsı, ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun. Yerinizden bir dakika.

Uzatmayacağım bu sataşmadan dolayı alınan sözlerde.

Buyurun Sayın Zengin.

26.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yani en sevdiğim laftır “had” meselesi. Ben hayatım boyunca haddi bilen insanlardanım, hiç kimsenin bana haddimi hatırlatmaya hakkı da yoktur, bunu gerektiren bir şey de yapmadım.

Buradaki problem şudur: Genel Kurulda bir usul var, siz insanlara birer dakika söz veriyorsunuz. Eğer bugün konu tezkere olmasa zaten bunu söylemeyeceğim, konu budur. Bu laflar bitecek, bu tartışmalar olmayacak, sonuçta, zaten tezkereyi konuşacağız. Bunun nesinde problem var? Tabii ki bunu söyleyeceğim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İstedğim konuda konuşurum Sayın Zengin.

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Bu kararı siz veremezsiniz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Buna sen karar veremezsin. Problem orada.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Buradaki zaman kıymetli. Kullandığınız zaman memleketin zamanıdır. Ha, Sayın Başkanım, bu, memleketin zamanıdır, bunu tasarruflu kullanmaktan... Biraz evvel örnek verdim, bakın, Müsavat Bey kendisi ifade etti.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Şu an memleketin en büyük sorunu savaştır, savaşı konuşmayacaksak diğer meseleler talidir.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Siz savaşıla ilgili en son söz söyleyecek insanlarsınız. Siz savaşıla ilgili söz söyleyemezsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Siz teröre destek verenlersiniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Sen mi buna karar veriyorsun? Savaşıla ilgili söz kurup kuramayacağımıza sen mi karar veriyorsun?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Söyleyemezsiniz, söylemezsiniz, söyleyemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) – Savaşı başlatan sizsiniz, bir de bize söz kuramazsınız mı diyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Zengin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, lütfen...

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.17

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Rümeysa KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesinde siyasi parti gruplarına ait konuşma süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

No:6

17/10/2023

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 17/10/2023 Salı günü (Bugün) yaptığı toplantıda, 3/761 esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşülmesinde siyasi parti gruplarına ait konuşma süresinin en fazla iki konuşmacı tarafından kullanılabilmesi önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Özlem Zengin
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili

Burcu Köksal
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili

Hakkı Saruhan Oluç
Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu
Başkan Vekili

Muhammed Levent Bülbül
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Dursun Müsavat Dervişoğlu
İYİ Parti Grubu
Başkan Vekili

İsa Mesih Şahin
Saadet Partisi Grubu
Başkan Vekili

BAŞKAN – Danışma Kurulunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul

edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride tafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 26/10/2021 tarihli ve 1310 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2023 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2023 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/761)

3/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan gelişmeler ve süregiden çatışma ortamının millî güvenliğimiz açısından taşıdığı risk ve tehditler artarak devam etmektedir.

Türkiye, komşumuz Irak'ın toprak bütünlüğünün, millî birliğinin ve istikrarının korunmasına büyük önem atfetmektedir. Diğer taraftan, Irak'ta PKK ve DEAŞ unsurlarının varlığını sürdürmesi, etnik temelli ayrılıkçılığa yönelik girişimler bölgesel barışa, istikrara ve ülkemizin güvenliğine doğrudan tehdit oluşturmaktadır.

Suriye'de, sınırimıza mücavir alanlarda PKK-PYD/YPG ve DEAŞ başta olmak üzere mevcudiyetini sürdüren terör örgütleri ülkemize, ulusal güvenliğimize ve sivillere yönelik eylemlerini sürdürmektedir. PKK-PYD/YPG Suriye'de bölücü faaliyetlerine devam etmektedir. Harekât alanlarımızda tesis edilen sükûnet ve istikrarı korumak amacıyla meşru ulusal güvenlik çıkarlarımızı doğrultusunda önlemler alınmaktadır. İdlib'de, Astana süreci çerçevesinde istikrar ve güvenliğin tesisine yönelik faaliyetlerimizi hedef alan risk ve tehditler devam etmektedir.

Bütün bu gelişmeler çerçevesinde, terörle Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünü bozmaya ve sahada gayrimeşru oldubittiler oluşturmaya yönelik millî güvenliğimize tehlike oluşturabilecek her türlü risk, tehdit ve eyleme karşı uluslararası hukuktan doğan haklarımızı doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması millî güvenliğimiz açısından hayati önem arz etmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2170 (2014), 2178 (2014), 2249 (2015) ve 2254 (2015) sayılı Kararlarıyla, Irak ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının teyit edilmiş olmasının ve yine 2170 (2014) sayılı Karar'da bu ülkelerdeki terör faaliyetlerinin kınanarak DEAŞ ve benzeri terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı Birleşmiş Milletler üyesi tüm ülkelere 1373 (2001) sayılı Karar ve uluslararası hukuk çerçevesindeki sorumluluklarına uygun şekilde gerekli tedbirleri alma çağrısında bulunulmuş olmasının ışığında, Türkiye'nin DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle mücadele amacıyla oluşturulan uluslararası koalisyon bünyesinde iştirak ettiği faaliyetlerin sürdürülmesi de önem taşımaktadır.

Bu mülahazalar ışığında, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride tafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla verilen ve son olarak 26/10/2021 tarihli ve 1310 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla 30/10/2023 tarihine kadar uzatılan iznin süresinin 30/10/2023 tarihinden itibaren iki yıl uzatılması hususunda gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Şimdi Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım.

Gruplara ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri, gruplar için yirmişer dakika ve şahıslar için onar dakikadır.

Alınan karar gereğince gruplar adına yapılacak konuşmalar en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir.

Tezkere üzerinde söz alacak olan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: Saadet Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kaya, İYİ Parti Grubu adına Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kamil Aydın, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Sayın Hakkı Saruhan Oluç, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Namık Tan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Hulusi Akar; şahısları adına Sayın Gürsel Erol ve Sayın Ali Şahin konuşacaklardır.

Şimdi, ilk söz Saadet Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MUSTAFA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın hemen başında, bu toprakları bize vatan kılan aziz şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi minnetle anıyorum. Bugüne dek yurt içinde ve dışında fedakârca terörle mücadele eden güvenlik güçlerimize de şükranlarımı sunuyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, biliyorum, iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımızın söyleyebileceği, geçmiş yirmi iki yılla alakalı söyleyebileceği birçok şey var; gelinek noktada "Neden bu duruma geldik, neden bu türden tezkereler çıkarmak

durumunda kaldık?” sorusunun cevabının neye tekabül ettiğini biliyorlar. Sayın milletvekillerinin düşünüp de söyleyemedikleri, isteyip de konuşamadıkları cümlelerin olduğunun farkındayız. İşte, bizim burada ifade edeceğimiz onların da aslında yüreğine su serpecektir, bundan eminiz, bundan şüphe duymuyoruz. Zira dış politikadaki yanlış adımlar ve bunun neticesinde meydana gelen zikzaklar en çok da iktidar partisinin milletvekillerini yoruyor.

Ayrıca şunu da vurgulamak lazım: Maalesef, ülkemizin içinde bulunduğu durum iç açıcı değil, dış politikada yaşadığımız sıkıntılar gerçek manada birer güvenlik tehdidine dönüşmüş durumda, çok kritik bir dönemden geçtiğimiz ortada. Suriye’de iç savaş on bir yıldan fazla bir süredir devam ediyor. Irak’ta ABD işgaliyle ortaya çıkan istikrarsız durum hâlâ ayakta. Kuzeyde Rusya-Ukrayna savaşı bitmek bilmiyor, Karadeniz bu savaş nedeniyle âdeta bir meydan savaşı yerine dönüşmüş durumda. Batı komşumuz Yunanistan silahlanma hevesine düşerek Amerika, Fransa ve İsrail’den silah tedarik ediyor. Yunanistan Hükümeti açtığı Amerikan üsleriyle Yunanistan’ı egemen bir devletten daha çok Amerika’nın ileri karakolu hâline getirmeye çalışıyor. İsrail, Gazze ve Lübnan’ı işgale hazırlanırken Suriye’yi de her gün aralıksız bir şekilde bombalıyor. İsrail’in bu pervasız ve hukuk dışı davranışlarına arka çıkan Amerika ve Batılı ortakları ise Doğu Akdeniz’e bölgede daha ciddi riskler oluşturacak bir alan açıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önce, Suriye meselesine detaylı inmeden evvel Arap Baharı’yla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. “Arap Baharı” denilen süreç nedir? “Arap Baharı” denilen süreç aslında -altını çizerek söylüyorum- halkların haklı taleplerinin istismar edilmesi sürecidir. Yani 20’nci yüzyılın ikinci yarısından itibaren özgürlüklerine kavuştuklarını zanneden ülkelerin diktatör rejimler altında, oradaki halkların temel hak ve hürriyetlerinden mahrum bir şekilde yaşamaya çalıştıklarının neticesinde, belli bir dönemin ardından halkta biriken enerjinin dışa vurumunu, dolayısıyla yine, kendi kontrolleri çerçevesinde o enerjiyi yönlendirebilme mücadelesidir. Arap Baharı işte bu yüzden halkların haklı taleplerinin istismar edilmesidir.

Diktatör rejimlerin geçmiş dönemde yaşattıkları ortadadır. Suriye’de Kürtlere nüfus kâğıdı bile vermeyen bir yönetim vardı, doğru; Halepçe’de zehirli gazlarla insanları öldürenler vardı, doğru ama bütün bunların arka planındaki oyunu görmediğimiz takdirde, bütün bu süreçleri takip etmediğimiz takdirde fotoğrafı tam anlamıyla çekemeyiz. “Büyük Orta Doğu Projesi” diye bir projenin varlığını bilmezsek bu bölgedeki oyunları göremeyiz.

Peki, nedir Büyük Orta Doğu Projesi? Büyük Orta Doğu Projesi, herkesin kendi cenazesine ağılamaktan komşusunun cenazesine dönüp bakamama projesidir. Büyük Orta Doğu Projesi, etnik ve mezhepsel fay hatlarını harekete geçirerek toplumları kristalize etme projesidir. Büyük Orta Doğu Projesi, bütün bu coğrafyayı, haritaları yeniden şekillendirerek insanlar arasındaki nifak tohumlarını birbiriyle sürekli çatıştırma projesidir.

Avrupa Birliği gibi kömür, çelikte birlikte kurulan ve... Bugününe geldiğinde bir Avrupa Birliğinden bahsediliyorsa bunun arkasında aslında birlikte hareket etme dürtüsünün yanında başka bir şey daha var. İkinci Dünya Savaşı’nda 70 milyon insan öldüğü hâlde Avrupa ülkelerinin bir araya gelerek bugünkü duruma gelmeleri aslında bizim de çıkarmamız gereken dersler olduğunu gösteriyor.

Yani şimdi size bir harita göstereceğim. Bu harita herhangi bir yazarın, herhangi bir akademisyenin haritası değil; Pentagon araştırmacısı olan Robin Wright’ın New York Times’da 28 Eylül 2013’te yayımladığı bir haritadır. Bu haritada diyor ki: “5 devletten 14 devlet çıkaracağız.” 5 devletten 14 devleti nasıl çıkaracaksınız? “Yeni kuracağımız devletler, işte bunların içerisinde alevistan olacak, bunların içerisinde şiistan olacak, bunların içerisinde sünistan olacak, bunların içerisinde kürdistan olacak, bunların içerisinde vahabistan olacak.” diye böylesine haritaları da Pentagon araştırmacıları yayınlıyorlar. Peki, soruyorum: Pentagon bu yeni haritaları çizirken Alevileri çok sevdiği için mi bu haritaları çiziyor? Vahabileri çok sevdiği için mi böyle bir bölünmeye gidiyor? Kürtleri çok sevdiği için mi böyle bir haritada onlara yer veriyor? Şileri, Sünnileri, onları çok değerli bulduğu için mi böyle haritalara... Hayır, işte Büyük Orta Doğu Projesi bu tür haritalarla beraber bu bölgeyi kristalize etme, bu bölgeyi yeniden başka bir şeye evirme projesidir.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; işte, buradan bu iktidar yetkilisi arkadaşlarımızın gözlerinin içine bakarak söylüyorum: Suriye, cumhuriyet tarihinin en büyük güvenlik meselesidir ve Suriye’nin bu noktaya gelmesinin müsebbibi bu iktidarın Suriye meselesinde gösterdiği tutarsızlıktır. Suriye meselesinde üç ayrı dönemde, birinci dönemde Amerika’yla iş birliği, ikinci dönemde kafa karışıklığı, üçüncü dönemde Soçi ve Astana’larla beraber ne yaptığını tam olarak idrak edemeyen iktidarın devamı vardır. Bugün Suriye, artık Suriye olmaktan çıktıysa bunun müsebbibi sizsiniz. Eğer bugün Amerika 10 bin kilometre öteden gelip Suriye’de bize komşu olduysa sizin yanlış uygulamalarınız neticesindedir. Ortaokul kitaplarında bile Rusya’nın ana hedefinin sıcak denizlere inmek olduğu bize öğretiliyse ve bugün Rusya hiç olmadığı kadar Suriye’de güçlüyse buna sebep olanlar sizlersiniz. İsrail’e Golan Tepeleri Trump tarafından verilirken ona sessiz kalarak “Golan Tepeleri Suriye’nin kendi mülküdür, kendi toprağıdır.” diyemediğiniz için bunun sebebi sizsiniz. Ve bugün Suriye artık sadece Suriye değil; Suriye artık uluslararası çapta, küresel düzeyde bir kart. Suriye’de artık gidip de Suriye’yle, Esad’la masaya oturduğunuzda problemi çözme olasılığı ortadan kalktı. Niye? Artık Amerika’nın oradaki varlığı, Rusya’nın oradaki varlığı, İran’ın oradaki varlığı başlı başına bizleri maalesef bu noktada böyle bir duruma getirdi.

Saygıdeğer milletvekilleri, biliyorsunuz, biraz önce bahsettiğim gibi, İsrail -hatta son Gazze saldırılarıyla beraber- bir anlamda Gazze’ye saldırırken, Gazze’ye her türlü bombalarla, fosfor bombalarıyla saldırırken diğer taraftan Suriye’ye de saldırmaya devam ediyor. 2012 yılında başlayan bu savaşın neticesinde bugün Suriye yine Şam’ı bombalamaya devam ediyor. İran’ın orada Suriye yönetimiyle olan yakınlığından dolayı üsleri var, İran’ın orada onlarca üssü var. Ayrıca, Rusya’nın askerî varlığı her geçen gün daha da ileri bir noktaya geliyor. Rusya orada nerelerde var? Hama’da var, Haseke’de var, Lazkiye’de var, Halep’te var, İdlib’de var, Deyrizor’da var ve Suriye’de Rusya’nın 2 tane ana üssü var; bunlardan en önemlisi Lazkiye’de bulunan Hmeymim Hava Üssü ve Rusya oradaki varlığını tahkim etmeye devam ediyor. Ve şimdi Amerika’nın oradaki varlığı; Amerika, 2014 yılında, sözde DEAŞ’la mücadeleyi bahane göstererek Suriye topraklarına gelip girdi ve sizin iktidarınız döneminde yine yapılan anlaşmalarla beraber “DEAŞ’a karşı mücadele” adı altında bazı birliklerin, oradaki bazı muhaliflerin getirilip Türkiye’de silahlandırıldığı ve neticesinde de iç savaşa gönderildiği gerçeği ortada.

Fransa ve İngiltere orada, ABD liderliğindeki uluslararası koalisyon toplam 30 askerî mevkide faaliyet gösteriyor. ABD öncülüğündeki Batılı güçlerin Haseke’de 17 tane, Deyrizor’da 9 tane, Rakka’da 1 tane, Şam’da 1 tane üsleri var. Özellikle Haseke ve Deyrizor’da bulunan ABD güçleri yerel partner olarak tanımladıkları SDG güçleriyle sıkı iş birliği yapıyor ve Amerikan bütçesinde Suriye’deki istikrarsızlık devam etsin diye her yıl 1 milyar dolara yakın bütçe ayrılıyor. Sonuç olarak, 800’den fazla yabancı askerî gücün, hele hele Rusya ve ABD gibi küresel güçlerin bulunduğu alanda Türkiye’nin bir anda karşı karşıya kaldığı riskleri çok net bir şekilde görmemiz lazım.

Şimdi, biraz önce ifade ettim, artık, Suriye, Suriye olmaktan çıktı. Şimdi, oradaki en büyük krizlerin başında yaşanan insani krizler var. Bugün Türkiye’de 4 milyona yakın Suriyeli yaşamak durumunda kalıyorsa, ayrıca göçmen meselesi, sığınmacılar meselesi gibi sorunlarımız varsa bu, Suriye politikasındaki yanlışların neticesindedir. Biz demedik ki 2012 yılında Suriye’ye gittiğimizde “Ay, ne kadar güzel işler yaptınız, devam edin!” demedik, hayır ama Erbakan Hocamızın deyimiyle “Siyonizm kadro değiştiriyor, halkların haklı talepleri istismar edilecek, bu oyuna gelmeyin; 1991 yılında Irak’ta yaşanan problemlerin devamında oluşan bütün manzarayı görüyorsunuz ve neticesinde bugün eğer burada da aynı yanlış yaparsanız Suriye de ikinci bir Irak olur,

bu hataya düşmeyin.” dedik ve bugün, maalesef, Türkiye, sonuç itibarıyla kendi güvenliğini sağlamak, kendi sınırlarını güvence altına almak ve neticesinde bu problemleri aşabilmek için orada bulunmak durumunda kalıyor.

Değerli milletvekilleri, ayrıca, şu gerçeği de ifade etmem gerekiyor: Yani biliyorsunuz, Amerika'nın Afganistan'a bakışı ile Suriye'ye bakışı arasında benzerlikler var. Amerika Suriye'yi Afganistanlaştırmak istiyor, Amerika aynı zamanda İdlib'i küçük Suriye yapmak istiyor. Amerika İdlib'de yaşananlarla, HTŞ gibi terör örgütlerini bir anlamda terör listesinden çıkararak Suriye'deki statükonun devamını istiyor ve şu anda orada herhangi bir hareketlilik olursa... Ve maalesef, yaptığınız bir yanlışı ve nasıl temizleneceğini bilmediğimiz yanlışı da burada, yine bu Genel Kurulda sizlere ifade etmek istiyorum: Hangi mantıkla, hangi gerekçeyle 2017 yılında Soçi-Astana süreçlerinde kalkıp da oradaki radikal güçlerin Türkiye tarafından çıkarılacağına altına imza attınız, ben bunu bilmiyorum. Ve şimdi, İdlib'de oluşan statüko öylesine bir bıçak sırtı durumda ki Türkiye orada olmazsa, Türkiye'nin oradaki varlığı devam etmezse, yarın oradan Türkiye'nin çekildiği anda bir anlamda siz Rusya ve Suriye yönetiminin İdlib'i temizlemek adı altında yapacakları operasyonlarla yeni bir göçmen dalgasına maruz kalacaksınız. İşte, kaldığımız nokta budur, gelip bulunduğumuz nokta budur, ülkenin getirildiği nokta budur, ülkenin dış politikada güvenlik tehdidiyle karşı karşıya kaldığı nokta budur; Suriye'nin, cumhuriyet tarihinin en büyük güvenlik meselesi olmasının sebebi budur. “Suriye” dediğimizde Amerika'yla ilişkilerimiz etkilendi, Rusya'yla ilişkilerimiz etkilendi, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimiz etkilendi, bölge ülkeleriyle ilişkilerimiz etkilendi ve Suriye'de yanlış atılan adımdan dolayı bugün artık Suriye'ye odaklanmak zorunda, Suriye'deki meseleleri gerçekten çözmek durumunda kalıyoruz.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu askerî faaliyetlerden vazgeçilerek sorunda kapsamlı bir şekilde Suriye'yle uzlaşma zemininde buluşulması gerekiyor; buna inanıyoruz. Yani sizin zihninizde Esad sonra “Esad” oldu, şimdi yine “Esad” oldu, yarın bir başka şeye evrilebilir. Sisi'yle ilişkilerinizi belirlerken “Biz devlet yönetiyoruz, başka bir şey yönetmiyoruz.” diyorsunuz da emin olun, buradaki diğer siyasi partiler de devlet yönetmek adına bu mücadeleyi veriyor ama yaptığınız zikzaklara, ortaya koyduğunuz inişli çıkışlı kararlara, diplomaside güvensiz oluşturduğunuz ortamlara kılıf bulmaya çalışmanız ülkemizi getirdi, uçurumun kenarına bıraktı. Şimdi bir karar vermek durumundayız. Bu karar neticesinde ne yapacağız, Türkiye güvenliğini nasıl sağlayacak, Türkiye bu problemleri nasıl aşacak; onu konuşuyoruz. Biraz önce ifade ettim; İdlib'de 4 milyon insan yaşıyor, 4 milyon insandan bahsediyoruz ve Türkiye'nin 1 kişi daha yeni bir sığınmacı, göçmen dalgasına tahammülü yok. Böyle bir durumda bizim oradaki istikrarı, oradaki bütün güçlerin oradan çekilmesini temin edecek, aynı zamanda Suriye'nin toprak bütünlüğünün yeniden konuşulabileceği ve gerçek manada Suriye ile bizim aramızdaki sınırın güvenli hâle geldiği bir ortamı ifade etmemiz gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, Saygıdeğer Başkanım; bugün Türkiye'nin bu risklerini ifade ederken şunu da söylemem gerekir: Yani Türkiye tabii ki hep beraber... Aslında İran'ı sayalım, Irak'ı sayalım, Türkiye'yi sayalım, Suriye'yi sayalım; Kürt meselesinin çözümü, bu bölgede şu anda tartışma konusu olan Kürt meselesinin çözümü başta küresel güçlerin devreye girerek bu meseleyi bir karta dönüştürmesinden değil bu bölge ülkelerinin kafa kafaya vererek bu sorunu çözebilme iradelerinden geçer; Kürt meselesinin çözümünün ana kaynağı budur. Bizim, oradaki bütün süreçleri yönetirken bu ülkelerin bir araya gelme potansiyelini mutlaka hayata geçirmemiz, mutlaka dikkate almamız gerekir. Yirmi iki yılın sonunda geldiğimiz nokta, bugün, maalesef kendi güvenliğimizi sağlamak adına farklı ve radikal kararlar almamızı gerektiren sonuçlarla yüzleşiyoruz ve yirmi iki yılda, değerli milletvekilleri, öylesine yanlış adımlar attınız ki öylesine zikzaklar yaptınız ki o zikzaklar neticesinde verdiğiniz en büyük zarar... Bütün problemleri çözeceğiz, ona inanıyoruz, ülkemiz her türlü risklerin ortasından kalkabilir. Kudüs için yıllarca miting meydanlarında omuz omuza sizlerle beraberdik ama bugün gelin görün ki daha düne kadar İçişleri Bakanlığı yapmış, daha düne kadar Sayın Başkanın yerinde oturan Meclis Başkanı ve şu anda yaptıklarıyla gerçekten hepimizi onurlandıran, İHA'ların ve SİHA'ların öncüsü olan arkadaşımız, kardeşimiz yürüyüş yaparak bunu protesto etmek durumunda kalıyor. Bunun takdirini vicdanlarınıza bırakıyorum.

Ayrıca, neleri kazanırken neleri kaybettiğimizi görüyorsunuz yani Gazze işgal altında. Bir yere kadar, evet, olabilir; bir yere kadar makul bir noktada durulabilir ama hani seçim öncesinde TCG gemisine seçmenleri, insanlarımızı taşıyordunuz. TCG gemisinin şimdi bulunması gereken yer Gazze açıklarıdır, onu ben bir kere daha sizin dikkatlerinize sunuyorum.

ABD insansız hava aracımızı düşürüyor; evet, “Millî hafızamıza bunu kaydettik.” diyoruz ama millî hafızamızdaki bu olaya verilecek cevabın sizlerin elinden olma ihtimalini çok mümkün görmüyoruz. ABD, İngiltere, bölgemize gemilerini gönderiyor, biz sadece “Burada ne yapıyorsunuz?” diye soruyoruz ama bu sorunun cevabına tam olarak kimseyi ikna edemiyoruz.

Değerli arkadaşlar, güzel bir coğrafyada yaşıyoruz. Ülkemiz gerçekten cennet gibi bir ülke fakat aynı zamanda zor bir coğrafyadayız. Bizlere büyük nimetler bahşedilmiş fakat büyük nimetlerin külfeti de büyük olur. Bu gerçekliğe uygun hareket etmek zorundayız. Şair ifadesinde: “Türkiye ağır yükür, kemiği çatırdatır.” diyor. Evet, Türkiye alelade bir ülke değildir. 85 milyon insanımızın kendisini birinci sınıf insan olarak kabul ettiği, görmesi gerektiği ve gerçek manada güvenliğimizin her anlamda sağlanması gereken bir noktadayız. Tarihî mirasımız, jeopolitik konumumuz, nüfusumuz, potansiyelimiz ve özellikle de taşıdığımız ve taşımamız gereken iddialarımızla müstesna bir yere sahibiz. Coğrafi sınırlarımızın çok ötesinde, geniş bir hinterlanda sahibiz. Gönül coğrafyamız, haritalarla belirlenen sınırlarımızdan katbekat genişir.

Şimdi, onurlu bir dış siyasetin kodlarını yeniden oluşturmak, oturup bunları yeniden konuşmak zorundayız. Ülkemizin maddi manevi gücünü, akliselim kadrolarımızı ve insan potansiyelimizi bu geleceğin inşasına odaklayalım diyor; Sayın Başkanı, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kaya.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, gruplar adına konuşmalar bittikten sonra, Mecliste grubu olmayan siyasi partilerin temsilcilerine, bir emsal teşkil etmemesi kaydıyla yerlerinden birer dakika söz vereceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar bittikten sonra, şahıslar adına konuşmalar başlamadan önce Mecliste grubu olmayan siyasi partilerin sayın temsilcilerine bir emsal teşkil etmemesi kaydıyla yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

DEVA Partisi ve Demokratik Sol Partinin talepleri Divana ulaştı. Bu şekilde söz almak isteyen başka arkadaşlar var ise taleplerini Divana ulaştırırlarsa değerlendireceğimizi bildiririm.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak

üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye’de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 26/10/2021 tarihli ve 1310 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2023 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa’nın 92’nci maddesi uyarınca 30/10/2023 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/761) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu, süreniz yirmi dakikadır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Irak-Suriye tezkeresi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Emperyalist güçlerin stratejik planları ve operasyonları, Orta Doğu’da yaşanan jeopolitik gelişmeler ve iktidarın öngöründen yoksun politikaları, Türkiye Cumhuriyeti devletinin 1.289 kilometrelik güney sınır hattında önemli millî güvenlik riskleriyle bizleri karşı karşıya bırakmıştır.

Hafızalarınızı tazelemek açısından konuya Irak’tan başlayarak tarihî bir perspektif çizmek istiyorum.

1991 Körfez Savaşı Irak’ın kuzeyinde oluşan güç boşluğunu tetiklemiş ve merkezî otorite eksikliğinden kaynaklanan belirsizlik ve kaos Türkiye sınırları ötesinde yeni bir tehdit oluşumuna zemin hazırlayarak bölgede terör ve tehdit faaliyetlerinin artmasına sebep olmuştur. İşte, tam da o dönemde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 5 Nisan 1991’de 36’ncı paraleli kapsayan 688 numaralı Güvenli Bölge Kararı, bu bölgedeki güç boşluğunu daha da derinleştirerek PKK’nın Irak’ın kuzeyindeki varlığını tahkim etmesine neden olmuştur.

Evvela zemin hazırlanmış, daha sonra Amerika Birleşik Devletleri’nin 2003 yılında gerçekleştirdiği Irak işgali sonrasında bölgede dört parçalı terör devletinin ilk adımı atılmıştır. Bu işgalin sonucunda dört parçalı kürdistan projesinin Irak nezdinde iki farklı varyantını oluşturan Irak Bölgesel Kürt Yönetimi ve PKK terör örgütünün bölgedeki gücü bilinçli olarak tesis edilmiştir.

Emperyalist kukla terör devleti projesini yaşama geçirme hayaliyle Amerika Birleşik Devletleri işgalinden sonra hazırlanan Irak Anayasası’nda “iki toplumlu yapı” diyerek Irak’ın kuzeyinde dört parçalı terör devletinin ilk adımını attılar. Daha sonra 25 Eylül 2017’de Irak’ın kuzeyinde yapılan sözde bağımsızlık referandumuyla bölgede Amerika Birleşik Devletleri güdümünde dört parçalı terör devleti kurma projesinin de ilk adımını gerçekleştirdiler.

Bildiğiniz üzere, bu süreçte PKK, IŞİD varlığıyla kırılganlaşan güvenlik ortamından yararlanarak Amerika Birleşik Devletleri’nin de desteğiyle Sincar’da konuşlandırılmıştır. Bu durum stratejik bir önemi haizdir çünkü PKK, Sincar’ı terör koridorunun ana istasyonu olarak kullanmaya başlamıştır. Bu bölge, Irak-Suriye ve Suriye-Türkiye arasında oluşturulan terör hattının lojistik ikmal noktası işlevini görmektedir. Irak’ın parçalanması ve sonrasında kuzeyde etnik bölücü yapıların tahkim edilmesi dört parçalı terör devleti hayalini düşünceden eyleme dönüştürmeye kalkışmanın ilk hamlesidir. Türkiye’yi hedef alan bu emperyalist projenin ikinci aşaması ise Suriye’de sahneye koyulmuştur.

Değerli milletvekilleri, PKK ve onun türevlerinin, PYD ve YPG başta olmak üzere, terör unsurlarının siyasi hedefini belirleyen 2005 KCK sözleşmesi ve onun dört parçalı terör devleti tanımıdır. İşte bu hedef dairesinde emperyalizmin Suriye’deki stratejik hedefi, tıpkı 2005 Irak Anayasası’nda olduğu gibi Suriye iç savaşı sonrasında yapılacak Cenevre görüşmelerinde iki toplumlu bir federal kukla yapı kurmak, böylece dört parçalı terör devleti projesinin ikinci büyük coğrafi ve siyasi adımını tamamlamaktır.

Türkiye’nin güney sınırlarında, Suriye’nin kuzeyinde terör devletinin inşa süreci 2011 Suriye iç savaşıyla başlamıştır. Uluslararası ilişkilerde “güç boşluğu” diye tarif edilen bir kavram var, bu bir kaidedir. Bir yerde merkez kuvvet çöktüğü andan itibaren orada merkezkaç kuvvetler oluşmaya başlar. Suriye iç savaşının başlamasından kısa bir süre sonra ülkenin kuzeyindeki merkez kuvvet çökmüş ve bölgede merkezkaç kuvvetler yani IŞİD ve PKK ortaya çıkmıştır. PKK, Suriye’nin kuzeyinde işgal ettiği bölgelerde, Haseke, Cezire ve Afrin’de 2013 yılında sözde otonom alanlar ilan etmiş, 2016 yılının Mart ayında ise Suriye’nin kuzeyinin neredeyse tamamını kontrol altına almıştır. Emperyalizmin ve PKK iş birliğiyle bölgede yapılan stratejik göç mühendisliğinin sonucunda Suriye’nin kuzeyinde bir terör devletinin demografik altyapısı oluşturulmaya çalışılmıştır. Hâlihazırda bölgede ABD eliyle 100 bin kişilik bir terör ordusu beslenmektedir. Böylece, dört parçalı büyük terör devleti hayalinin ikinci aşaması yani Suriye adımı da gerçekleştirilmiştir. Irak ve Suriye’nin ardından bir sonraki hedef İran olacak ve onu da dört parçalı terör devleti projesinin son aşaması olan Türkiye izleyecektir. Melun ve aleni plan aslında budur.

Amerika Birleşik Devletleri yaşadığımız coğrafya üzerinde emperyalist emelleri olan uluslararası bir aktördür, sınırlarımızın dibinde besleme bir ordu kurarak, millî birliğimizi ve vatan bütünlüğümüzü tehdit eden paralı ve bölücü örgütlerden yararlanmayı sürdürmektedir. Amerika Birleşik Devletleri’nin kirli doları ve silahlarıyla kin ve nefret kusan, emperyalizmin kölesi ve uşaklığını içlerine sindirmekten utanmayan eli kanlı canlilerin ve onları destekleyenlerin barış bezirgânlığı yapmaya hakları da hadleri de yoktur. (İYİ Parti ve MHP sıralarından alkışlar)

Türk milletinin varlığının ve birliğinin ilanihaye muhafaza edilmesi, vatandaşlarımızın huzur ve güven içinde yaşaması, Türkiye Cumhuriyeti devletinin 1.289 kilometrelik güney hattının tamamındaki tüm terör unsurlarını yok etmesine bağlıdır. Dolayısıyla, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerek Irak’ın gerekse Suriye’nin kuzeyinde gerçekleştirdiği askerî operasyonlar meşrudur, mecburidir ve vazgeçilmezdir.

Sayın milletvekilleri, ben durum muhakemesine hasımlarımızdan başladım; peki, Türkiye’nin egemenliğini, istiklalini ve istikbalini hedef alan bunca emperyalist plan ve jeopolitik risk karşısında Hükûmet olarak sizler neler yaptınız? Şimdi bunları konuşmanın tam zamanıdır. Açık ve net olarak söylemek gerekirse sürecin başında kendinizi Büyük Orta Doğu Projesi’nin eş başkanlığının büyümesine kapıttınız, Büyük Orta Doğu Projesi’nin asıl hedefinin bölünmüş ve küçük Türkiye olduğunu idrak edemediniz. Suriye iç savaşı Mart 2011’de başladı, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti daha Nisan 2011’de İstanbul’da, Mayıs 2011’de de Antalya’da Suriye Müslüman Kardeşlerinin toplantılarını tertip etmiştir. Hükûmet 2011 yılının yazında Suriye muhalefetine hem siyasi hem askerî kanadını Türk topraklarında konuşlandırmış ve Türkiye Cumhuriyeti’nin Suriye iç savaşının doğrudan bir tarafı hâline gelmesine neden olmuştur.

Az önce uluslararası ilişkiler disiplinin başat bir kavramından bahsettim, “güç boşluğu.” İşte, Suriye’nin kuzeyinde PKK tarafından istismar edilen o güç boşluğu ve bugün karşı karşıya bulunduğumuz risk ve tehditler bizzat Adalet ve Kalkınma Partisinin yanlış Suriye politikası neticesinde ortaya çıkmıştır. İç savaşın başlangıcında, öngöründen yoksun politikalarla “Şam’da cuma namazı kılacağız.” diyen Erdoğan ve Hükûmeti 2013 yılına geldiğimizde Türkiye’yi eşi benzeri görülmeyen güvenlik risklerine ve yakın insanlık tarihinin gördüğü en büyük kitlesel göç dalgasına maruz bırakmış ve Türkiye, Adalet ve Kalkınma Partisinin açık sınır politikasıyla birlikte 2015 yılından itibaren dünyada en fazla sığınmacı ve kaçak barındıran ülke konumuna taşınmıştır. Türkiye Cumhuriyeti devletinin temeli olan Türk millî kimliği ve Türkiye, İhvacı rüyalarınız, beynelmilel dünya görüşünüz ve millî bilinçten yoksun politikalarınız sebebiyle varoluşsal bir tehditle karşı karşıya kalmıştır.

Dünyada 193 ülke var. Bugün Türkiye, bu 193 ülkenin 98’inin nüfusunda daha fazla sığınmacı ve kaçak nüfusu şayet

barındırıyor, bunun sorumluluğu da vebali de sizlerin üzerindedir. İşte bu demografik risk ve tehditlere ilave olarak AK PARTİ'nin ısrarla yürüttüğü yanlış Suriye politikası sonucunda Türkiye sadece içeride değil, sınırda ve sınırın ötesinde, eşi benzeri görülmemiş bir güvenlik zafiyetiyle karşı karşıya kalmıştır.

Uzun uzun anlatmaya hiç lüzum yok, tek bir somut bilgi o dönemdeki durumu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bizim Suriye'yle 911 kilometrelik bir sınırimız var. Ocak 2016 itibarıyla, AK PARTİ'nin izlediği yanlış Suriye politikası sonucunda bu 911 kilometrelik sınırın 622 kilometresi terör örgütlerinin kontrolüne geçmişti. 2016 Mart ayında PKK'nın Suriye'nin kuzeyinin neredeyse tamamında otonom bölgeler ilan etmiş olması ve 2016 yılında da Münbiç'e girilmiş olması ziyadesiyle hazin bir sonuçtur. PKK'nın Ayn el Arap'tan çıkan terörist unsurlarının Münbiç'e, oradan da El Bab'a giderek Suriye'nin kuzeyinin tamamında entegre bir terör bölgesi oluşturma hedefi mutlak suretle durdurulmak mecburiyetindeydi.

İşte, 24 Ağustos 2016'da Fırat Kalkanı Operasyonu bu sebeple yapılmıştır. 2018 yılında Zeytin Dalı ve 2019 yılında Barış Pınarı Harekâtları da bu sebeple gerçekleştirilmiştir. Yani aslına bakarsanız, uyguladığınız yanlış politikaların kötü sonuçlarını şanlı Türk Silahlı Kuvvetleri Mehmetçik'in gücüyle sahada telafi etmek mecburiyetinde kalmıştır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İşte bu sebeple, İYİ Parti ve Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener "Suriye'nin kuzeyindeki terör tehdidine karşı tek bir parti vardır, o da al bayrak partisidir." diyerek bölgedeki askerî operasyonlara destek vermiştir.

ZEYNEP ODUNCU (Batman) - Hastaneler terör tehdidi midir?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Katliamlardan da söz edin, katliamlardan...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) - Türk ordusu bu 3 askerî harekâtla birlikte Türkiye'nin güneyinde 10 bin kilometrekarelik alanda konuşlanmış olan IŞİD ve PKK varlığına son vermiştir. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar, Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler) Şanlı ordumuz bu 10 bin kilometrekarelik alanı yüzlerce şehit vererek PKK'dan temizlemiştir. Şanlı Türk ordusunun büyük bir mücadele ve fedakârlıkla şehitler vererek PKK'dan temizlediği bu bölgelerden geri çekilmesi asla mümkün değildir. Nuh Tufanı yeniden kopsa bunu başarmaya muvaffak olamayacaksınız. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar, Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tabii canım, babanızın tapulu malı!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) - "Türk askerî Suriye'den derhâl çıksın. Fırat'ın doğusundan da çekilsin." demek "Bayrağımızı indirip o bölgeyi PKK ve YPG'ye teslim edelim." demektir. Şimdi bu durum bu kadar açık ve net bir şekilde ortadayken, Suriye'nin kuzeyinde ağır silahlarla donatılmış 100 bin kişilik bir terör ordusu mevcutken Suriye'de bir terör tehdidi yokmuş gibi hareket etmek ve büyük fedakârlıklarla, Mehmetçik'imizin canı ve kanıyla teröristlerden temizlediğimiz bölgelerden geri çekilelim demek büyük bir gaflettir, büyük bir dalalettir ve büyük bir ihanettir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Suriye bayrağı niye terör tehdidi ya, bir de onu söyleyiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ne zamandan beri siviller terörist oluyor? Ne zamandan beri okullar bombalanıyor?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bu söylediklerimin takdiri sizlere değil, büyük Türk milletine aittir. Suriye'nin kuzeyinde merkezî otorite yeniden ve tamamen tesis edilinceye kadar...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Size mi kaldı merkezî otoriteyi yeniden tesis etmek?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) - ...Türk Silahlı Kuvvetleri bölgede varlığını sürdürecektir ve millî güvenliğimizi tehdit eden unsurlar da son neferine kadar temizlenecektir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bunların müsebbibi sizsiniz, siz!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – İşte bu gerekçeyle, biz, İYİ Parti olarak Irak-Suriye tezkeresine dün olduğu gibi bugün de "evet" oyu vereceğiz. (İYİ Parti ve MHP sıralarından alkışlar) Elbette, bizler de Türk Silahlı Kuvvetlerinin Suriye'nin kuzeyinde ilanihaye kalma taraftarı değiliz...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Değilsiniz canım!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) - ...ancak Suriye'nin kuzeyinden şayet geri çekileceksek bunu ancak bölgenin merkezî hükûmete teslim edilmesi şartıyla...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Merkezî hükûmetle de savaşıyorsunuz. Kime teslim edeceksiniz? ÖSO'culara mı, El Kaide'ye mi, DAESH'e mi vereceksiniz?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – ...ve Suriye'nin toprak bütünlüğünün tam ve kâmil olarak tesis edilmesi suretiyle yapmalıyız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – DAESH için savaşıyorsunuz, DAESH için! DAESH'e teslim etmek istiyorsunuz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Ben "birlik" deyince, "bütünlük" deyince, "vatan" deyince sizin neden gıcunağınızı biliyorum; oturun oturduğunuz yere! (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Siz bizim gruba "oturun" diyemezsiniz ya!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bu sebeple Mehmetçik'imizin bölgeden sağ salım ve barış içinde geri çekilebilmesi için atılması icap eden öncelikli adım, Türkiye Cumhuriyeti devleti ile Suriye Arap Cumhuriyeti arasında bir müzakere ve iş birliği sürecinin derhâl başlatılması olmalıdır. Türkiye olarak hedefimiz gerek 1998 Adana Mutabakatı ve gerekse 2010 yılında Suriye'yle imzaladığımız Terör ve Terör Örgütlerine Karşı Ortak İşbirliği Anlaşması çerçevesinde Suriye'de toprak bütünlüğünü sağlamak ve terör örgütlerinin bölgedeki varlığını sona erdirmek olmalıdır. 2 ülke arasındaki bu muhtemel iş birliği, Türkiye'de bulunan Suriyeli sığınmacıların Suriye'ye güvenli geri dönüş sürecini başlatmak için de tabii olarak bir zemin hazırlayacaktır. Her zaman ifade ettiğimiz gibi İYİ Parti bu konuda taraftar, Türk milletinden ve Türkiye Cumhuriyeti devletinden yanadır. (İYİ Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Irak-Suriye tezkeresinin içinde bulunan "yabancı silahlı kuvvetler" ifadesinin tezkereye "hayır" oyu verilmesine gerekçe teşkil edeceğini düşünmek bize göre ziyadesiyle yanlıştır. 2015 yılından beri Türkiye Büyük Millet Meclisine gelen tüm Irak-Suriye tezkerelerinde "yabancı silahlı kuvvetler" ibaresi bulunmasına rağmen benzer tezkerelere 2015, 2017 ve 2019'da "evet" oyu vermek, 2021'de de "hayır" demek ve şimdi de "hayır" denileceğini söylemek Cumhuriyet Halk Partisi açısından izaha muhtaç bir çelişkidir. Ben Cumhuriyet Halk Partisinin 2015 ve 2021 tarihleri arasındaki tüm Irak-Suriye tezkerelerine içinde "yabancı kuvvetler" ifadesi olduğu hâlde okumadan "evet" oyu vermesini ihtimal dâhilinde görmüyorum. Türkiye'nin 24 Ağustos 2016 tarihinde gerçekleştirdiği Fırat Kalkanı Operasyonu yoğunluklu olarak IŞİD'e karşı gerçekleştirilmiş bir askerî operasyondur. Dolayısıyla o dönemde IŞİD'e karşı oluşturulmuş uluslararası koalisyonun muhtemel askerî desteğini alabilmek için bu ifade tezkerenin içine dercedilmiş ve matbu hâle gelmiştir. Sanki bu ifade geçtiğimiz senelerde yokmuş gibi ve yeni ortaya çıkmış gibi bir algı oluşturmak da doğru değildir. Evet, dün "evet" denilen Irak-Suriye tezkeresine bugün yapay gerekçelerle "hayır" oyu vermek Türk Silahlı Kuvvetlerinin şu anda kontrol ettiği binlerce kilometrekarelik alanı yeniden terör örgütlerinin inisiyatiflerine terk etmek anlamına gelir ki bu son derece tehlikelidir. Biz Afrin'in, Tel Abyad'ın ve Resulayn'ın yeniden PKK terör örgütünün kontrolü altına girmesine asla izin veremeyiz, vermeyiz. Temennimiz, Birleşmiş Milletlerin 2254 sayılı Karar'ı

çerçevesinde Suriye'nin toprak bütünlüğünün yeniden sağlanması ve tüm terör örgütlerinin bölgeden tasfiye edilmesidir. Ve yine temennimiz, Türkiye ve Suriye devletlerinin iş birliği içerisinde, ortak bir zeminde hareket etmesi ve Suriye'nin kuzeyindeki bu merkezî otorite boşluğuna artık son verilmesidir. Suriye'nin toprak bütünlüğü sağlanıncaya, bölgede merkezî otorite yeniden inşa edilinceye kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinin bölgedeki varlığı tartışmasız devam etmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika daha süre veriyorum.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Yaşadığımız bölgenin riskleri son zamanlarda yaşanan olayların vahametinden de anlaşılmaktadır. Ebediyete kadar bu topraklarda yaşamak istiyorsak Türk millî kimliğine ve Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti devletinin temel ilkelerine sonsuza dek sahip çıkmak mecburiyetindeyiz.

Geçmişte söyledim, şimdi de tekrar ediyorum: Etnik kimlikler ve mezhepler üzerinden ayrıştırılmış, kutuplaştırılmış bir zorlu coğrafyada, dört bir yanımızın savaşlarla kuşatıldığı Orta Doğu'da tek dayanağımız, devletimizin kurucusu ve koruyucusu olan Türk millî kimliğidir. Türklük bizim için bir etnik tanımlama değil, bir siyasi işaretlemedir. Din, dil, köken, mezhep gibi farklılıklar ise bizim ayrılıklarımız değil, bilakis zenginliklerimizdir. Kim ne söylerse söylesin aslında çok büyük bir hazinenin sahibiyiz, bu büyük hazinenin adı Türk milleti ve büyük Türkiye Cumhuriyeti devletidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Bir dakika daha rica edeyim.

BAŞKAN – Toparlayın, bağlayın.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – İYİ Parti, milliyetçi, kalkınmacı ve demokrat kimliğinin bir gereği olarak her zaman ve zeminde Türk milletinin egemenliğini ve menfaatlerini savunmayı sürdürecektir. Bizim ortaya koyduğumuz iradenin, politikaların ve kararların referansı büyük Türk milletidir ve onun menfaatleridir. Bu sebeple, bir kez daha Türk Silahlı Kuvvetlerinin terör örgütlerine karşı gerçekleştirdiği operasyonlara sonuna kadar destek vereceğimizi belirtiyor, Irak-Suriye tezkeresine İYİ Parti olarak "evet" oyu kullanacağımızı kamuoyuna ilan ediyorum.

Yüce Meclisi şahsım ve İYİ Parti Grubu adına saygılarımla selamlıyorum.

Sabrinız için teşekkür ederim. (İYİ Parti, AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kamil Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararıyla Irak ve Suriye'de Türk Silahlı Kuvvetlerinin görevlendirilmesinin iki yıl uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi en derin, en kalbî saygılarımla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, her ne kadar güç odaklı manipülasyonlarla genel seyir ve bağlamından koparılıp yapay algılara dönüştürülmeye çalışılsa da nihai ilahi hükmün yanı sıra tarih de hakem kimliğiyle kalıcı hükmünü er ya da geç verecektir. Bu genelgeçer değerlendirme ışığında bugüne kadar her bağlamda katedilen gelişmeler ve yaşanan küresel olaylar paralelinde kısa bir kronolojik sosyolojik sorgulama yapıldığında insanlık tarihi boyunca tanıklık ettiklerimizin yekûnu bilimsel, teknolojik, ekonomik ve benzeri gelişmelerden ibaret olmadığı gibi, aynı zamanda beraberinde mağrîr vicdanlarda büyük travmalar oluşturarak hepimizi sonsuz elem ve kedere sürükleyen tahayyül ve tahammül ötesi insanlık trajedileridir. Bu trajedilerin kahir ekseriyeti, kazanını olmadığına inandığımız ihtiras, sömürü ve hegemonya temelli savaş bağlantılarıdır. Vuku bulmasını hiçbir zaman tasvip etmememize rağmen yaşanan savaşların kronolojik süreci ele alındığında dünden bugüne herkesin kabul ettiği, genelgeçer savaş kurallarının ve yöntemlerinin zaman zaman ihlal edilerek amansız trajedilere dönüşüp topyekûn soykırımlara ve insanlık suçlarına yol açar nitelikte olduğunu açık ve net bir şekilde görmekteyiz. Geçen yüzyılda tanıklık ettiğimiz 2 dünya savaşı bunun en tipik örneklerini oluştururken bugün Gazze'de yaşananlar ise insanlık trajedisinin 21'inci yüzyıl yansımaları oluşturmaktadır. Dahası, savaşın kaçınılmaz olduğu hâllerde dahi uluslararası genel kabul görüp imza altına alınan kural ve ilkeleri dahi yok sayan bir zorba anlayışın hüküm sürmesine maalesef dünya seyirci kalmaktadır. Filistin'de yaşananları kısaca ironik bir tanımlamaya tabi tutmak gerekirse; misafir olduğu haneye kabul edilen bir toplumun zamanla hane sahibini misafirleştirmeye çalıştığı bir trajik süreci seyretmekteyiz hep beraber. Bugün sivil, çocuk, yaşlı, kadın, hasta demeksizin gözünü kırpmadan hepsini katletmeyi meşru gören bir anlayışın aynı zamanda geride kalanları da aç susuz, üstsüz başsız, elektriksiz, iletişimsiz, evsiz yurtsuz, ilaçsız, hastanesiz, okulsuz bırakarak yokluğa mahkûm etmesinin tüm dünya kamuoyunca seyredilmesini de tarih, hükmünü vererek insanlığın utanç vesikası olarak kaydedecektir.

Sayın milletvekilleri, kısaca "olayları ve olguları önceden algılayıp yorumlama kabiliyet ve öngörüsü" biçiminde ifade edilen stratejik akıl eşliğinde güçlü devlet yapılarının nihai hedef olarak öncelikleri refah toplumu yaratmanın ve sürekli kılmanın yegâne teminatının da savunma ve güvenlik olduğu gerçeği her zaman öncelikli gündemlerini oluşturmaktadır. Coğrafi konumları, taşıdığı riskleri ve sahip oldukları imkân ve kabiliyetleri dikkate alındığında Türkiye'ye kıyasla daha güvenli ve emniyetli ve hatta müreffeh görünümdeki ülkelere bakıldığında yine de savunma ve güvenlikçi plan, program ve politikaların mutlak uygulayıcıları oldukları açık ve net bir şekilde görülmektedir. Daha da somutlaştırmak gerekirse bugün küresel mücadelenin görünür, görünmez; dolaylı, dolaysız merkezinde bulunan ülkelerin savunma harcamaları dudak uçuklatıcı boyuttadır maalesef. Muktedirler kulübüne dönüşen Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi üyesi ülkelerin gerek savunma bütçe ve harcamalarında ve gerekse savunma sanayisi ticaretinde yine ilk sıralarda yerlerini muhafaza ettiklerini açık bir şekilde bilmekteyiz. Uluslararası 100 savunma sanayisi şirketinin hemen hemen yarısını oluşturan ABD'nin yine savunma sanayisi ihracatının da yüzde 37'sine sahip olduğu istatistiksel bir gerçektir. Devamında ise sırasıyla Rusya, Çin ve Fransa yer almaktadır. Pazar olarak kendilerine hedef kitle seçtikleri coğrafya ise dünden bugüne savaşların ve beraberinde her türlü trajedinin yoğunlukta olduğu Orta Doğu coğrafyası ülkeleridir maalesef. İşte, bugün, Rusya-Ukrayna savaşının sonlanmamasının ve ABD uçak gemisinin üstüne vazifeymiş gibi Akdeniz'de fink atmasının öncelikli nedeni de bu acı gerçek tablosudur.

Sayın milletvekilleri, Haçlı Seferlerinden bugüne her türlü siyasi, kültürel ve askerî mücadele ve müdahalenin değişmeyen adresi olan Kafkaslardan Balkanlara ve Orta Doğu'ya kadim toprakların tam da merkezinde istiklal ve istikbal mücadelesi veren aziz milletimiz ve onun kutlu çatısını oluşturan Türkiye Cumhuriyeti devleti her türlü taciz, saldırı, tehdit ve oldubittiye karşı sürekli uyku orucunda ve teyakkuz hâlinde olma görev ve sorumluluğunu açık ve net bir şekilde taşımaktadır. Dolayısıyla işine gelmeyenlerin açıkça yok sayarak ihlal ettiği ve haklıdan çok güçlü'nün hukuku, hak ve ilkeleri hâline gelmiş uluslararası anlaşmaların bugün de hiçe sayıldığı bir süreçte Türkiye Cumhuriyeti devleti ısrarla bu anlaşmalardan elde ettiği hak ve hukukla hareket ederek teröre nereden, kimden ve hangi nedenle gelirse gelsin yerinde müdahale etme meşru savunma hakkını kullanmaktadır ve bundan sonra da kullanmaya devam edecektir. İşte, yıllarca terör bataklığı hâline gelmiş Irak ve Suriye'nin kuzeyinde kuluçkada bulunan her türlü terörle mücadele azim ve kararlılığı bu insiyakla gerçekleşmektedir.

Sayın milletvekilleri, bunun nedeni çok açık ve sarıhtır çünkü insanlık tarihiyle paralel coğrafik, kültürel ve stratejik açıdan büyük bir önemi haiz olması hasebiyle, herkesin ilgi ve etki odağı olma potansiyeline sahip ve bin yıllık ağır bedeller ödeyerek kendimize nihai vatan edindiğimiz Anadolu coğrafyasında, aynı zamanda bugünlere kadar çeşitli form ve yapıda vuku bulan işgal, saldırı, terör ve savaşlar maruz kaldığımız acı tecrübelerle hafızalarımızdaki yerini hâlâ muhafaza etmektedir. Yaşadığımız bu acı tecrübelerden edindiğimiz en önemli öğreti ise büyük bedellerle vatanlaşan coğrafyamıza aslanan sadece sahip olmak değil, aynı zamanda 100'üncü yılını idrak ettiğimiz cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk gençliğine vazife olarak bildirdiği kutlu misyon gereği onu ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Sayın milletvekilleri, Türk milletinin ve vatanının ilelebet payidar kalmasına matuf kutlu yürüyüşü zaman zaman sekteye uğratıp engelleme girişiminde bulunacak dâhilî ve haricî bedhahların da mutlaka olacağı kesindir. Onların bu girişimleri zaman zaman gaflet ve dalalet sınırlarını aşıp ihanete kadar varabilecektir, bunun farkındayız. Bu bağlamda, Türkiye hasmı haricî unsurların yeknesak bir koro hâlinde eylem ve söylem birliği içerisinde olduklarının da farkındayız. Bugün, Rusya-Ukrayna savaşının yan etki ve yansıma ihtimalinden hareketle Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler ve NATO üyesi ülkelerin üzerinde İsveç, Finlandiya ve Baltık ülkeleri konusunda NATO şemsiyesini ve uluslararası askerî yardımlaşmayı talep ve istekten öte bir baskı hâline getiren ABD, daha yakın ve etkin tehdit ve saldırıya maruz kalan -sözüm ona- müttefiki Türkiye söz konusu olduğunda gerekli destek ve onay bir tarafa, kan emici terör yapılarına eğit donat programları eşliğinde eğitim vermekte, silah ve mühimmat yardımıyla açık ve aleni bir şekilde bulunmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bu ihanetin daha kabul edilemez yansıması ise Gazi Meclisimizin kutlu çatısı altında bu aziz milletin seçerek sağladığı her türlü maddi ve manevi imkânları tepe tepe kullanmakta hiçbir beis görmeyip fakat söz konusu bu millete ve değerlerine aidiyet olunca her türlü kin, nefret ve öfke nöbeti eşliğinde milletimizin elleri kınalı evlatlarının "Peygamber ocağı" diyerek kutlu yuva kabul edip katıldığı ve bunun bütün dünyanın barışın teminatı görüp gıptayla seyrettiği TSK'yi fütursuzca soykırımcı veya işgalci iftiralarıyla yaftalamalarıdır. Hâlbuki "Güneş balçıkla sıvanmaz." özdeyişinden hareketle bin yıllık kutlu mazisi boyunca yaşadığı her türlü mücadele, kriz ve savaşta olduğu gibi, bugün de çeşitli ulusal ve uluslararası misyonlarda üstlendiği görev ve sorumlulukların ifasında yüksek ahlaki hassasiyeti gereği her zaman hakkın, hukukun, barışın teminatı olmayı başaran kahraman Mehmetçik, Afrika'dan Asya'ya ve Orta Doğu'ya geniş bir yelpazede özlenen, istenen ve beklenen olmuştur her daim. Bunun en canlı göstergesi dün Afganistan ve Somali olurken bugün de, Allah'a şükür, Kosova'daki varlıkları aynı şekilde bütün maşerî vicdanlarda aynı nefesi, aynı imajı sağlamaktadır. Allah hepsini korusun ve anamın, rahmetli anamın dilime pelesenk ettiğim o duasıyla ben de dua etmek istiyorum: Rabbim onların hepsini kanatları altına alsın. Dolayısıyla Milliyetçi Hareket Partisi olarak bölgede ve ülkemizdeki güven, huzur ve barışın teminatı özelliği taşıyan söz konusu tezkereye açık, sarıh ve net bir şekilde desteklerimizi ifade ederken yüce heyetinizi en kalbî duygularımızla sevgi, saygı, muhabbetle selamlarım.

Teşekkür ederim. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına sayın Hakkı Saruhan Oluç...

Süreniz yirmi dakikadır Sayın Oluç.

Buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

İki yıl önce olduğu gibi bir kez daha Irak-Suriye tezkeresini tartışıyoruz ama bugün tartıştığımız Orta Doğu konjonktürü geçmiş yıllardan çok farklı; çünkü bugün Filistin ve İsrail topraklarında binlerce insanın öldüğü bir savaş ve işgal politikası sürüyor; çünkü gelişmeler bu savaşın ve şiddetin büyümesi ve tırmanması ihtimalini içinde barındırıyor; çünkü bu durum savaşın Orta Doğu'da yayılması ve âdeta bir tür üçüncü dünya savaşı provasına dönüşmesi ihtimalini büyütüyor; çünkü Orta Doğu'daki temel iki mesele olan Filistin ve Kürt meselesi çözülmeden Orta Doğu'da sorunların çözülemeyeceğini yıllardır olduğu gibi bugün de acı bir biçimde tecrübe ettiğimiz bir dönemden geçiyoruz; çünkü ateşi ateşle söndürmenin mümkün olmadığını, her acının yeni bir acıyı çağırdığını ve Orta Doğu halklarının yaşamını hedef aldığını gördüğümüz günleri yaşıyoruz; çünkü halklar arasındaki düşmanlığı arttıran adımların Orta Doğu'da milliyetçi ve dinî bölünmelerin bitimsiz acılara kapı açtığını görüyoruz; çünkü öte yandan, bugün Orta Doğu'da yaşananların yoğun gerginlik, çatışma ve savaş ortamını değil, demokratik ve barışçı bir dönüşümü zorunlu kıldığını görüyoruz ve biliyoruz. O nedenle sonunda söyleyeceğimi başında da ifade edeyim: Halkların yüzlerce yıl bir arada ve barışçıl yaşama deneyimine sahip olduğu bu coğrafyada huzuru tesis etmenin en doğru yolunun demokratik ve barışçı çözümü esas almak olduğunu düşünüyoruz. Orta Doğu'da şiddetin, ölümün değil, halkların ve bir arada barışçı demokratik yaşamın tarafındayız. Demokratik ve barışçı yaşamı bu topraklara hâkim kılmanın her zamankinden daha güçlü bir şekilde kendisini dayattığını düşünüyoruz. O nedenle Irak-Suriye tezkeresine "hayır" oyu vereceğimizi belirtmek istiyorum.

Sayın vekiller, Rojava'yı da içine alan kuzey ve doğu Suriye hakkında ne biliyorsunuz, ben bilmiyorum ama o bölgeyi bir askerî garnizon olarak değerlendirdiğinizi sanıyorum. O nedenle birkaç örnekle o bölgeyi anlatmak istiyorum. O bölgede toplumsal bir yaşam var. Bakın, 2020'de yapılan nüfus sayımına göre, bölgede mültecilerle birlikte yaklaşık 5 milyon insan yaşamaktadır. Halkın çoğunluğu Kürtlerden oluşmaktadır, daha sonra ana yoğunluk Araplardır; Süryaniler, Türkmenler, Çerkezler, Ezidiler ve Ermeniler bölgedeki diğer halklardır yani çoğulcu bir toplum yapısı mevcuttur. Hayvancılık, tarım ve petrol bölgenin ana gelir kaynaklarını oluşturmaktadır. Fırat Nehri'yle iç içe olması sebebiyle bölge verimli topraklara, canlı ve kirletilmemiş bir doğaya sahiptir. Suriye'nin petrol yataklarının yüzde 90'ı bu bölgede bulunmaktadır. İmardan sağlığa, gıda üretiminden tekniğe, su, toprak, petrol ve diğer kaynakların kullanımından doğanın korunmasına, eğitimden doğal yaşam kültürünün geliştirilmesine kadar çeşitli çalışmalar vardır. Örneğin, gıda sanayisinde açılan fabrikaların sayısı giderek artmaktadır; Kobani ve Kamışlı'da konserve fabrikaları, Derik'te günlük 20 ton kapasiteli mercimek fabrikasıyla birlikte mısır ve cips üretimi için açılan fabrikalar da vardır. Yine, Kobani'de zeytin fabrikası, Dirbesiye yakınında açılan yağ fabrikasında ise günlük 50 ton yağ üretilmektedir. Rojava genelindeki 20'nin üzerinde un fabrikasında günlük 550 tonu bulan un ihtiyacı karşılanmaktadır. Ayrıca, bazı kentlerde kooperatif tarzında fırın ve pastaneler açılmıştır. Alışverişte Suriye lirası kullanılmaktadır, dış alım satımın tümü dolar üzerinden gerçekleşmektedir. Tekstil alanında da önemli adımlar atılmıştır; tekstil sanayisinin merkezi olarak Efrin öne çıkmaktadır. Efrin'de üretilen ürünler tüm Suriye kentlerine gönderilmektedir. Pamuk ihtiyacı daha çok Serekaniye ve Dirbesiye'den karşılanmaktadır. Kamışlı'da Rojava Üniversitesi faaliyet göstermektedir; üniversitede tıp, mühendislik, kimya, tarımcılık gibi 11 adet fakülte bulunmaktadır, eğitim dili Kürtçe ve Arapçadır. Kuzey ve doğu Suriye'deki Kürt ve Arapların çoğu İslam'ın Sünni mezhebine bağlıdır. Kısacası, kamusal bir altyapı işlemektedir, okullar yeniden düzenlenmiştir ve şimdi Kürtçe hizmet vermektedirler. Suriye rejiminde Suriye Kürtleri herhangi bir hakka sahip değillerdi, kimlikleri bile yoktu ama bugün durum değişmiştir.

Uzatmayayım... Niye bunları anlatıyorum? Orada bir yaşam var, insanlar var, çocuk, kadın, yaşlı, genç, erkekler var; insanlar yaşıyor. Peki, 2 milyon insanın yaşadığı Gazze'de durum ne? Toplumsal yaşam açısından çok benzeri değil mi? Bugün Gazze'de ve Filistin'in işgal altındaki bölgelerinde yaşananlara haklı olarak itiraz ediyoruz, protesto ediyoruz, kınıyoruz. Kuzey ve doğu Suriye'nin durumu farklı değildir, orası bir askerî garnizon değildir. İnsanların, 5 milyon insanın yaşadığı topraklardan söz ediyoruz.

Sormak istiyorum: Siz güvenlikçi politikalara dayanan ve "büyük icadımız" diye anlattığınız dış güvenlik konseptini nereden ithal ettiniz? İsrail'den mi? İsrail'in Filistinlilere uyguladıklarını kopya ederek sorun çözeceğinizi zannediyorsunuz ama bugün durum ortada, sorunlar böyle çözülüyor. İsrail ve Filistin topraklarında yaşanan çatışma ve savaş bunun böyle olduğunu gösteriyor.

Genel Başkanınız Tayyip Erdoğan'ın söylediklerine bakalım. 11 Ekim grup toplantısında diyor ki: "Sivillere yönelik hiçbir saldırıyı doğru bulmuyoruz. Savaşın da bir ahlaki olduğuna inanıyoruz." Çok doğru söylüyor, tamamen katılıyoruz buna, altına ben imzamı atarım. Genel Başkanınız başka bir konuşmasında "Adil bir barışın kaybedeni olmaz. Bölgedeki gerilimin son bulması gerekir." diyor. Evet, adil bir barışın kaybedeni olmaz; çok doğru bir söz, aynen destekliyoruz. Şimdi, bu sözlerin bu iktidarın da ilkesel bir yaklaşımı olması gerektiğini düşünüyoruz. Geçen hafta, geçmiş dönemdeki Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay bu kürsüden "İhtiyaç duyulan daha fazla silah değil, hukuktur." dedi. Evet, ihtiyaç duyulan daha fazla silah değil; hukuktur, demokrasi ve insan haklarıdır ama sadece Filistin-İsrail ilişkileri için değil, bütün Orta Doğu için geçerlidir bu; kuzey ve doğu Suriye için de geçerlidir, Irak için de geçerlidir. Ben şimdi size bunları söylüyorum diye, biliyorum kızılıyorsunuz, içinizden öfkeleniyorsunuz ama barışçı ve demokratik politikaları, önerileri konuşmak bizim görevimiz; kızmayacaksınız, dinleyeceksiniz. Bakın, geçen hafta bir vekiliniz yine bu kürsüde çok güzel bir şey söyledi, hatırlıyor musunuz? Sizin vekiliniz "İsrail Parlamentosunda barış için konuşanlar ve mücadele edenler veya medyada barış yazıları yazarlar önemli bir iş yapıyorlar." dedi, değil mi? Çok doğru söyledi, işte bizim de yaptığımız budur, bunda kızacak bir şey yok. Barış için mücadeleyi sürdüreceğiz, demokrasi ve adalet için mücadeleyi sürdüreceğiz.

Bakın, nasıl Yunanistan'daki ve Bulgaristan'daki Türk azınlık hak kaybına uğruyorsa ya da herhangi bir saldırıyla karşı karşıya kalıyorsa, kaldığında soydaşlık bağları nedeniyle hep birlikte bu işi protesto ediyorsak ve çözüm bulmaya çalışıyorsak aynı şey Suriye'deki ve Irak'taki Kürtler için de geçerlidir. Irak'ta, kuzey ve doğu Suriye'de yaşayan Kürtler bu ülke sınırları içinde yaşayan milyonlarca Kürt'ün akrabasıdır. Bu nedenle, bu konuyu konuşmaya devam edeceğiz, barışçı çözümleri anlatmaya devam edeceğiz, her türlü savaş ve işgal politikasının da karşısında durmaya devam edeceğiz. Bunu size bir kez daha hatırlatalım.

Sayın vekiller, elbette sadece tezkereyi değil, iktidarın dış politikasını da değerlendiriyoruz ve tartışıyoruz. Son on iki yıla baktığımızda ortaya çıkan tablo bir geri dönüşler tablosudur; istikrarsız ve güvenilmez bir dış politika. Bunun temel nedeni, dış politikada diplomasi, diyalog, müzakere anlayışı yerine askerî güç gösterilerinin, askerî operasyonların, bölgesel askerî güç olma hevesinin geçirilmiş olmasıdır. İktidar, Türkiye'yi demokrasi ve insan haklarına saygılı, toplumsal adalet, hukukun üstünlüğü, ekonomik istikrar, refah, eşitlik ve özgürlük konularında bölgenin bir model ülkesi hâline getirme anlayışında maalesef değildir; tam tersine, çatışma, savaş, işgal girişimleri, komşularıyla düşman olma, vekâlet savaşlarının ve mezhep çatışmalarının bir öznesi olma anlayışı egemen hâle gelmiştir. Yanlış olan budur işte, bu iktidar dış politikada yanlışlar yapma istikrarına sahiptir. Yakın tarihimize baktığımızda dış politikada böylesine sorumsuz davranan bir iktidarı gerçekten görmediğimizi söyleyebiliriz. Doğu Akdeniz fiyaskosu da böyle yaşanmıştır, Mısır'la ilişkiler de böyle altüst edilmiştir, Ege politikaları da böyle çözümsüz kalmıştır, Libya tuhafılığı da böyle ortaya çıkmıştır. "Bu adımlar yanlıştır." dediğimizde, "Türkiye toplumunun çıkarlarını korumak için diplomasiyle çözülmesi gereken sorunları askerî yöntemlerle çözemezsiniz." dediğimizde bizi yerli olmamakla suçlayanlar sonunda dönüp dolaşıp bizim dediğimiz noktalara gelmişlerdir; iyi olmuş. "Batılı müttefiklerle ve kurumlarla girilen kavga yanlıştır, diplomasiye ve diyaloga ihtiyaç var, sert söze, kutuplaştırmaya, gerginliğe ihtiyaç yok." dedik, haklı çıktık, iktidarın yaptıklarının yanlış olduğu o alanda da ortaya çıktı. Avrupa Konseyi gibi üyesi olunan veya Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gibi taraf olunan anlaşmalarla ve kurumlarla kavgalı hâle gelmiştir bu iktidar. Öfke baldan tatlı geliyor size ama öfkenin bal olmadığını anladığınızda iş işten geçmiş oluyor, sonra bizim dediğimiz noktaya geliyorsunuz, işte Suriye ve Irak konusu da böyle bir konudur. "Beş saatte Şam'a varırız." diye düşünenler on iki yıldır yanlış üzerine yanlış yapmışlardır, güvenilmez ve inandırıcı olmayan bir iktidar olmayı bütün Batılı müttefikler ve komşularımız açısından sağlamışlardır.

Sayın vekiller, bir ülke, bir toplum çatışmanın, savaş ortamının, kutuplaşmanın ve gerilimin içindeyse işte orada her türlü karanlık, kirliliğin var olması kaçınılmazdır. Evrensel ve tarihsel bir kuraldan bahsediyoruz. Bu iktidar, Suriye'deki iç savaş ortamına boylu boyunca daldı, vekâlet savaşı sürdürür hâle geldi. Peki,, ne oldu? Bu alanda petrol kaçakçılığı yok mu? Var. Yasa dışı petrol ticareti yok mu? Var. Peki, bunun uluslararası alanda ortaya çıkan belgeleri yok mu? Var. Peki, yasal olmayan silah ticareti ve kaçakçılığı yok mu? Var. Kuzey ve doğu Suriye'nin zenginliklerinin talan edilmesi yok mu? Var. Uyuşturucu ticareti yok mu? Var. Bu kirliliğin ve karanlık ilişkilerle, mafyatik yapılarla iktidarın içinde yer alan odakların ilgisi yok mu? Maalesef, var. Ahrar el-Şam'dan El Nusra'ya, IŞİD'den Heyet Tahrir el-Şam'a, El Kaide artığı ve türevi bütün yapılarla maddi manevi lojistik ilişkiler yok mu? Var. Özgür Suriye Ordusu veya Millî Suriye Ordusu, hangi adla olursa olsun, insanlık suçu işleyen yapılara destek yok mu? Var. Peki, neden bunların hepsi var? Çünkü savaş ve çatışma ortamından nemalananlar var, bu ortamdan beslenenler var. İşte, Suriye-Irak tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır; savaş çürütür, yozlaştırır. Bugün yargı mekanizmasıyla ilgili tartışmaların bile bu çürümenin bir parçası olduğunu görmemiz gerekiyor. Mali Eylem Görev Gücünün (FATF) Türkiye'yi gri listeye alması da bundan kaynaklı değil. 1991'den beri Türkiye, FATF üyesiydi, ilk kez bu iktidar zamanında gri listeye alındı. Neden gri listeye alındı? Çünkü "IŞİD ve El Kaide gibi örgütlerin mali finansmanına soruşturma açmakta kararlı davranmadı bu iktidar." dedi FATF'nin yöneticisi, müdürü; bunun için dedi. Bu ülkede IŞİD'liler, IŞİD emirleri, IŞİD maliye bakanı; kimisi yakalanıyor, kimisi bir işe girmiş, kimisi şirketler kurmuş, ortalıkta cirit atıyorlar. Bu nasıl iş? Bu ülkenin sınırlarından 5 kilometre uzaklıkta IŞİD'in en tepesindeki isim, Bağdadi öldürülüyor -Türkiye'nin kontrol ettiği bölgede- ses çıkmıyor kimseden. IŞİD, yalnızca Suriye'de değil, yalnızca Irak'ta değil, içimizdedir içimizde; yüzlerce hücreyle bu ülkenin sınırları içindedir. Nasıl oldu bu? IŞİD ve benzeri yapılar Türkiye toplumu için büyük bir tehdit ve sorundur -bunu duymak istemiyorsunuz ama bu gerçek çok acı- hepimizin sorundur işte, bu durum Irak-Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği noktadır.

Şimdi, bakın, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komiserliğinin zaman zaman raporları açıklanıyor. Haziran 2019'dan Temmuz 2020'ye kadar olan raporlarda ve son yıl açıklanmış olan raporlarda sivillerin infaz edilmesi, kadın ve çocukların kaçırılıp fidye istenmesi, kadınlara yönelik cinsel saldırılar, sivillerin mallarının yağmalanması, doğanın talan edilmesi, sivillerin zorla yerinden edilmesi, sivillerin su ve gıda gibi temel ihtiyaçlara erişiminin planlı bir şekilde engellenmesi, her türlü insan hakları ihlali, işkence, insanlığa karşı işlenen suçlar; bunların hepsini insan sayarken bile tedirgin oluyor, bitiremiyor. Bu raporlarda bu suçlarla ilişkilendirilen kimler? Süleyman Şah Tugay, Hamza Tümeni, Sultan Murat Tümeni, Ahrar El Şarkiye, Şam cephesi, Suriye Millî Ordusu ve diğerleri; saymakla bitmez. Bu cümlelerin ardında ise bu raporlarda maalesef bir şey daha okuyoruz, diyorlar ki: "Türkiye'nin himayesindeki gruplar..." Bu paramiliter gruplar açık şekilde insanlık suçu işliyorlar. Bu grupların lojistiğinden finanse edilmesine kadar uzanan kirliliğe son verilmesi gerekiyor, bu kirliliğinden vazgeçilmesi gerekiyor. Neden bu gruplar Türkiye'nin himayesinde? Bunun cevabı var mı sizde? Bizde var. Neden, biliyor musunuz? Kürt, hakkını almasın diye; Kürt, yaşadığı toplumlarda ve topraklarda herhangi bir statü sahibi olmasın diye; Kürdistan coğrafyasında huzur olmasın diye. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar) İşte bu nedenle bu grupları destekliyor bu iktidar.

Şimdi, sayın vekiller, sizin kavramlarınızla konuşayım. "Komşu ülkenin toprakları üzerinde ameliyat yapmak olmaz."

sizin kavramınız, Genel Başkanınızın, değil mi? Ya, siz ameliyatı geçtiniz, organ nakli yapmaya başladınız, organ nakli. Bu mu iyi komşuluk ilişkileri? Suriye'de yaşayan Kürt, Arap, Türkmen, tüm halklarla iyi ekonomik, ticari, kültürel ve siyasi ilişkiler kurmak yerine çetelerle dar alanda egemenlik oyunları oynamak mı? Bu mu büyük devlet politikası? İşte, Irak-Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirdiği nokta burasıdır.

Bugün Dışişleri Bakanı Hakan Fidan demiş ki: "Birinin toprağını işgal ediyorsunuz, evine el koyuyorsunuz, dışarı atıyorsunuz; birini getirip oraya koyuyorsunuz, 'yerleşimci' diyorsunuz; bunun adı hırsızlıktır." Çok güzel söylemiş ama sadece İsrail ve Filistin için değil, bütün Orta Doğu için bu konuya böyle bakmak gerekiyor, kuzey ve doğu Suriye için de bu konuya böyle bakmak gerekiyor. Aynen bu cümlemin altına imza atıyorum ama bu sözün her yer için geçerli olduğunu bu iktidarın bilmesi gerekiyor. Savaş yorgunu bir ülkeye yani Suriye'ye daha ateş sönmemişken yeni çatışmalarla gitmek yani benzinle gitmek, en hafif tabiriyle kötülüktür. Bugün içinden geçtiğimiz çoklu kriz bu izlenen politikaların sonucudur; Irak ve Suriye tezkerelerinin Türkiye'yi getirmiş olduğu noktadır. Bir kez daha hatırlatalım: Tezkere demek FATF'de gri listeye girmek demektir. Tezkere demek Suriye'de vekâlet savaşlarının yürütülmesi demektir; IŞİD'lilerin ve diğerlerinin bu ülkede cirit atması demektir; hukuksuzluk, adaletsizlik demektir. Tezkere demek mülteci akınının sürmesi demektir.

Sayın vekiller, çatışmanın sona erdiği, askerî değil, siyasi adımların öne geçtiği, diyalog ve müzakerenin olduğu bir ortam, demokratik bir Suriye, bu sorunun da aşılmasına yol açar. Önerimiz ne? Ne yapmak gerekiyor? Komşumuzda süren savaş ortamını sona erdirmek için hangi adımların atılması gerekiyor? Sorunların değil, çözümün tarafı olmak gerekiyor; birinci nokta bu. Bunun için bir kez daha tekrarlıyorum: Suriye, Arap'ı, Kürt'ü, Türkmen'iyle Suriye halklarıdır. Öncelikle bu halkların iradesini hiçe sayan her girişim yanlıştır. Yıkım yerine yeniden inşa politikalarına ihtiyaç vardır. Suriye halkları geleceklerine ve demokratik Suriye rejiminin yeni toplumsal sözleşmesine birlikte ve müzakereyle karar vermelidir, barış ve müzakere tek geçerli yoldur. Suriye'nin toprak bütünlüğü içinde güçlü bir yerel demokrasi üzerinde yükselen bir demokratik rejim inşası adımları en gerçekçi ve doğru olan yoldur. Bütün etnik, toplumsal, inançsal ve kültürel oluşumların kendilerini kurumları aracılığıyla ifade ettiği, toplumsal mutabakata, demokrasiye ve çoğulculuğa açık, insan haklarına saygılı bir rejim... İşte, Türkiye, elindeki bütün imkânlarla bu yöndeki adımları desteklemelidir. Komşusunun geleceğini barış içinde inşa edebilmesini kolaylaştırmalıdır. Savaşın korkunç yıkımını bilmeyenler barışın kıymetini de bilmez. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dediği gibi "Adil bir barışın kaybedeni olmaz." Bugün en çok zayıflatılan, gündeme alınmayan barış ve müzakere politikası elimizdeki en güçlü imkândır. Türkiye bütün komşularıyla ilişkilerini ekonomik, diplomatik, kültürel alanda geliştirmelidir, bunun yolu diplomasi ve müzakere. Size yapılmasını istemediklerinizi başkalarına yapmaya kalkışmak en büyük tutarsızlıktır. Bir coğrafyanın nüfus yapısıyla oynamaya Bulgaristan ve Yunanistan örneklerinde haklı olarak karşı çıkarken Suriye ve Irak'ta "Biz bunu yapabiliriz." diye düşünmek en büyük tutarsızlıktır. Demografik değişim yaratmaya çalışmak en büyük yanlıştır ve asla kabul edilemez. Bizler işte bu nedenlerle tezkereye "hayır" oyu vereceğiz. Bizler savaşın, çatışmanın, tezkerenin ülke ve toplum yararına olmayacağını bildiğimiz için karşı çıkıyoruz. Kürtlerin varlığına, Kürt halkının siyasi ve idari haklarını kullanmasına düşmanca yaklaşmak çözüm değil, çözümsüzlüktür. Her yerde Kürtlerin kazanımlarına itiraz ediyorsunuz. Kuzey ve doğu Suriye'de de Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi topraklarında da Kürtfobik olmak çözüm değildir. Kürt'ün hakkı hukuku olursa Türk de huzur bulur, Fars da huzur bulur, Arap da huzur bulur, herkes huzur bulur. Barış içinde, eşitlik içinde bir arada yaşamanın yolu budur. Kürt sorununa demokratik ve barışçıl çözüm konusunda ısrarcıyız. Bu sorun çatışmalar ve gözyaşlarıyla değil, diyalogla, müzakereyle çözümlenmelidir. Çare ve çözüm Ankara'da, bu Meclis çatısı altındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bir dakika veriyorum, toparlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Kendi sınırları içinde yaşayan Kürtlerle, komşu ülkelerde yaşayan Kürtlerle barışmaktır doğru olan. Türkiye'nin güvenliği Suriye iç barışından ve barışçıl politikalardan ve Suriye'nin demokratik bir çoğulcu rejime sahip olmasından geçmektedir. Bu Meclisin diyalog kurmak, müzakere etmek gibi tarihsel bir vazifesi vardır. Hangi partiden olursa olsun çağrımız herkesedir; Türk, Kürt ve Arap halklarının birlikte eşit olarak yaşamaları, ortaklıkları bölge için huzur ve refah adımı olacaktır. Bizler meşru olan demokratik çözüm ve barış mücadelemizin hem ülkemizde hem de komşularımızda kararlı takipçisi olmayı sürdüreceğiz. Gelin, hep birlikte barışı örelim, eşitliği ve kardeşliği sağlamlaştıralım. Parti, görüş ya da konumu fark etmeksizin insanların ölümüne, yerinden edilmesine karşı çıkan, savaş ve çatışma karşıtı olan herkesedir çağrımız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Bitiriyorum efendim, son cümlem.

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Biz "İnsanlar ölmesin. Bu topraklara, bu coğrafyaya barış gelsin." diye bu yola çıktık. Hiçbir zorluk bizi bu yolumuzdan geri çeviremez. O nedenle bir kez daha tezkereye "hayır" diyoruz, "Hayır'da hayır vardır." diyoruz.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Namık Tan.

Buyurun Sayın Tan. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır Sayın Tan.

CHP GRUBU ADINA NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının Irak ve Suriye'de görevlendirilmesine ilişkin izni iki yıl daha uzatan Cumhurbaşkanlığı tezkeresine dair söz almış bulunuyorum. Sizlere bu konudaki temel görüş ve değerlendirmelerimizi aktaracağım.

Bildiğiniz üzere devletimiz uzun yıllardır terörle kararlı bir mücadele içerisinde. Nitekim ülkemizin güvenliği, birlik ve bütünlüğü için sürdürülen bu mücadelede Cumhuriyet Halk Partisinin desteği daima hükümetlerimizin yanında olmuştur. Bu çerçevede atılan adımlarda ve alınan önlemlerde kararlılığın ve samimiyetin tarafımızca her zaman özenle gözetildiğinin altını çizerek maruzatıma başlamak istiyorum.

Biz, Adalet ve Kalkınma Partisi ile ortaklarının terörle mücadele politikasında çok temel sorunların olduğunu inanıyoruz. Bugün görüşmekte olduğumuz tezkere, Türkiye Büyük Millet Meclisine ilk defa 2007 yılında gelmişti. O tarihte güneydoğu sınırlarımızda gerçekleşen terörist saldırıları bertaraf etmek için lüzum görüldüğü şekilde Türk Silahlı Kuvvetlerinin Irak'ta sınır ötesi sıcak takip operasyonları yapabilmesinin önünün açılması söz konusuydu. Cumhuriyet Halk Partisi de bu gerekçeye dayanan adımı samimi bularak tezkereye "evet" oyu vermişti. Nitekim 2012 yılına kadar partimizin tezkereye desteği devam etti; ta ki bu tezkere metnine tartışmalı biçimde "Suriye" ifadesi eklenene kadar. Partimiz, Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vazettiği "Yurtta barış, dünyada barış." şiarının ve başka ülkelerin, özellikle de komşularımızın iç işlerine karışmama ilkesinin daimî savunucusu olarak Türkiye'nin Suriye'de devam eden çatışmalara dâhil edilmesi fikrine başından beri karşı çıktı. Üstelik o tarihte Suriye'deki çatışmalar henüz yeni başlamıştı; ne YPG bugün olduğu kadar ön plandaydı ne karşısındaki cephede IŞİD gibi oluşumlar güç kazanabilmişti. Fakat o günlerde Başbakanlık görevini yürüten Sayın Erdoğan'ın Türk devletinin ve hariciyesinin

geleneksel üslubuyla bağlaşmayan ifadeleri, Emevi Camisi'nde namaz kılacağını iddia edecek kadar ileri giden gayriciddi söylemi Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerinin Türkiye'yi Orta Doğu'da sonu hayırlı bitmeyecek bir maceraya sürükleyeceğinin ilk işaretini vermekteydi. Nitekim giderek tek adamlaşan Erdoğan, devletimizin siyasi geleneğinin dışına çıkarak dünya nezdinde meşruiyeti olmayan birtakım siyasi örgütleri Suriye'nin resmi temsilcisi olarak tanımakta beis görmedi. Suriye politikasını hiçbir hukuka bağlı olmayan bu unsurlarla yürütmek gibi büyük bir hataya düştü. "Özgür Suriye Ordusu" adı verilen bu ne idiği belirsiz grubu Türkiye kamuoyunda ve dünyada meşrulaştırmak için beyhude bir çaba içine girdi. Bunu yapmak suretiyle terörle mücadele konusunda dış dünyaya yönelik olarak uzun yıllardır kullandığımız söylemlerin inandırıcılığına da gölge düşürdü, ülkemizin itibarına ağır zararlar verdi.

Değerli arkadaşlar, iyi bildiğinize inandığım bir söz vardır: "Sırça köşkte oturan, komşusuna taş atmamalı." derler. Siz kendi ülkenizdeki birçok farklı terör örgütünün dışarıdan destek gördüğüne inanıyorsanız, yabancı ülkeleri hukuki meşruluğu olmayan oluşumlara destek vermekle suçluyorsanız bir başka ülkede faaliyet gösteren, meşruluğu tartışmalı, Türkiye hariç kimse tarafından tanınmayan bir siyasi örgüte destek olamazsınız. Üzülerek gördük ki Adalet ve Kalkınma Partisi ve ortağının sözde Özgür Suriye Ordusuyla iş birliği inadı azalacağına yıllar geçtikçe güçlendi. İş öyle bir hâle geldi ki Zeytin Dalı Operasyonu'nda bu meşruluğu tartışmalı çete bozuntusu unsurların Türk Silahlı Kuvvetleriyle yan yana operasyon yapmasına göz yumuldu. Sözde Özgür Suriye Ordusuna destek Hükümetin tek ayıbı da değildi, ülkemizde "SADAT" adında alenen silahlı militan eğitimi yapan bir şirketin kurulmasına ve faaliyet göstermesine göz yumuldu. Üstelik bu şirketin kurucusu "Adnan Tanrıverdi" isimli şahıs Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanlığına atandı. İş bununla da sınırlı kalmadı, Amerika Birleşik Devletleri'yle yürütülen ve "eğit donat" adıyla anılan son derece sorunlu bir uygulama da Erdoğan'ın Suriye politikasında bir başka utanç sayfası oldu. Türkiye topraklarında kurulan kamplarda Suriyeli birtakım sözde muhaliflere silahlı eğitim verildi. Ardından, bu eğitilen kişilerin Suriye sınırını geçer geçmez IŞİD'e katıldığına yönelik haberler Türkiye ve dünya medyasında manşetlere çıktı. Bizler, bütün bu yanlışları ilk aşamada tespit ederek uyarılarımızı yaptık ve 2015 yılına kadar tezkereye "hayır" demeyi sürdürdük ancak o dönem terör sarmalının Türkiye'yi ciddi şekilde kısıp alması üzerine 2015 yılında mevcut Hükümete destek olmayı uygun gördük. En başta vurguladığım üzere terörle mücadelede sergilenen samimi ve kararlı duruşa parti olarak desteğimizi esirgemedik, üstelik konuyla ilgili tezkere birer yıllık uzatmalar için Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna her geldiğinde bu desteğimizi 5 kez daha yeniledik. Biz parti olarak bu desteği verirken biraz önce dile getirdiğim hataların devam etmeyeceği umuduyla tavrımızı belirledik, tezkereye de bu nedenle "kabul" oyu verdik fakat özellikle meşruiyeti tartışmalı 2017 referandumuyla ülkemizin tek adam yönetimine dönüştürülmesinin ardından hatalı politikalar ısrarla devam etti. Hatırlayacağınız üzere Suriye'nin kuzeyinde IŞİD'e karşı Fırat Kalkanı, YPG'ye karşı ise Zeytin Dalı ve Barış Pınarı olmak üzere toplam 3 operasyon gerçekleştirildi. Bu operasyonlar sırasında çok sayıda evladımızı şehit verdik ancak aradan geçen zaman içerisinde Suriye'nin kuzeyindeki askerî varlığımızın terörü sonlandırmak bakımından Türkiye'ye ne sağladığı tartışma konusu olmayı sürdürdü. Yıllar boyunca "Şu kadar terör etkisiz hâle getirildi." şeklinde haberlerin ve açıklamaların yer almadığı bir gün dahi olmadı, güvenlikten sorumlu siyasetçilerimiz dağlarda terörist saymaktan yorulmadılar ancak bu teröristlerin sonunu getirmeye de muvaffak olamadılar.

Değerli milletvekilleri, amacınız Suriye'de barışı sağlamak idiyse Suriye'de kimleri muhatap alarak hangi barış görüşmesine girebildiniz? Bu ülkede barışın yeniden tesisine hangi katkısı koyabildiniz? Toprak bütünlüğünün sağlanması konusunda somut ne gibi bir çabanız veya girişiminiz oldu? Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, Rusya, İran, Irak ve birçok başka devlet Şam yönetimini muhatap alarak görüşme yürütürken biz barış müzakerelerinde taleplerimizi neden Rusya ya da Amerika Birleşik Devletleri üzerinden iletmek zorunda kaldık? Suriye'de bir yanda Amerika Birleşik Devletleri'nin, diğer yanda Rusya'nın yürüttüğü vekâlet savaşında biz neden her iki tarafla da karşı karşıya geldik? Cevabı verilmeyen daha başka sorular da var. Rusya 36 askerimizi şehit ederken neden ses çıkarmadınız? Amerika Birleşik Devletleri bize ait SİHA'yı düşürdüğünde neden gerekli tepkiyi veremediniz, bunu önce niçin kamuoyundan saklamaya çalıştınız? Bugün Türkiye tarafından terör listesine alınmış olan YPG hem Amerikan hem Rus güçlerinden destek görürken neden dut yemiş bülbül oldunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye'nin diplomasisi neden bu kadar yetersiz kaldı? Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı devam ederken Parti Başkanınız Erdoğan, Rusya ile Batı arasındaki temel köprü'nün Türkiye, daha doğrusu şahsı olduğuna iddia edegeldi. Hâl böyleyse Türkiye'nin Suriye politikası konusunda Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'den neden hiçbir talebine yanıt alamıyor?

Değerli arkadaşlarım, dış politikada haklı olmak veya karşı tarafın haksız olması yeterli değildir, sonuçta haklılığı ve haksızlığı iyi savunmak ve anlatmak durumundasınızdır; karşı tarafı anlamak, onun hangi yetenek, amaç, öncelik ve beklentiler içinde hareket ettiğini de bilmek zorundasınızdır. Bütün bu ilkeleri çok iyi bilen, liyakat sahibi diplomatlar varken Türk diplomasisinin önemli makamlarını neden bir grup siyasetçi eskisine emanet ettiniz? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, NATO, Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısı sonrasında genişleme kararı aldı. Hatırlayacağınız üzere, Finlandiya ve İsveç'in NATO'ya üyelikleri karşılığında iktidar, bu ülkelerden terörle mücadelede ciddi yasal düzenlemeler yapmalarını talep etti. İsveç, anayasasında dahi değişikliği giderek Türkiye'nin taleplerini yerine getirme yönünde birtakım somut adımlar attı ancak iktidar bu yasal düzenlemeleri gerçekten hayata geçirip geçirmediği konusunda müttefikimiz İsveç'e güven duymadığını açıkladı. Nitekim terörle mücadelenin hayatı önemini öne sürerek İsveç'in NATO üyelik başvurusunun Türkiye Büyük Millet Meclisindeki onay sürecini de bir türlü başlatmıyor. Öyleyse soruyoruz: Tek adam Erdoğan terörle mücadele konusunda madem bu denli hassas, o takdirde yere göğe sığdıramadığı, müttefiki ölçüsünde güvendiği sevgili dostu Putin'e PKK ve YPG'yi neden "terör örgütü" olarak ilan ettiremiyor; Rusya'nın PKK ve YPG'yle aynı Amerikalılar gibi son derece içli dışlı olmasına neden ses çıkarmıyor? (CHP sıralarından alkışlar) Hepsinden daha acı olan, 2015'ten bu yana Türkiye'mizi terör tehditlerinden koruma konusunda sergilediğiniz acziyettir. Nitekim daha on beş gün önce teröristlerin devletin kalbine, İçişleri Bakanlığı kapısında bombalı eylem teşebbüsünde bulunmalarına neden engel olamadınız? Eylem yaşandıktan sonra terörle mücadele için kolları sıvadığınız iddiasında bulunmaktan da utanmadınız. YPG zaten terör örgütü kabul edilmişken, bugün görüşmekte olduğumuz tezkere de hâlâ yürürlükteyken elinizi kolunuzu tutan neydi? Bu terörist eylemden sonra mı o operasyon aklınıza geldi?

Bugün geldiğimiz noktada Beşar Esad'ı devirme inadından ötürü Suriye nezdinde muhatapsız kalan, savaşın başlarında saldırgan tutumuyla ortamı gelmesine rağmen hamasi söylemleri boşa çıkan kâğıttan kaplan bir Türkiye imajı yarattınız. Sizin yönetiminizdeki Suriye politikası en hafif deyişle iflas etti. Türkiye'yi yine değerli yalnızlıkla baş başa bıraktınız. Yalnızlığınızın tezahürlerine yakın bölgemizde son birkaç gündür gelişen gerginlik vesilesiyle bir kez daha üzülmekteyiz. Batı düşmanlığını anlamsız şekilde körükleyip, zaten ayırtırdığınız halkımızı daha da kutuplaştırmak için çok tehlikeli adımlar atıyorsunuz. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nin Doğu Akdeniz'de konuşlandırmakta olduğu deniz kuvvetinin esas itibarıyla İran'ın ve Hizbullah'ın tasavvurlarını kuvveden fiile geçirmelerini önlemeye matuf caydırıcı bir hareket olduğunu gayet iyi bilmenize rağmen, popülist bir yaklaşımla bu gücün bizi hedeflediği algısını ısrarla yaymakta beis görmüyorsunuz. Oysa Amerika Birleşik Devletleri'nin bizi "güven duyulmayan, öngörülemeyen bir müttefik" olarak belirlemesinin tarihi çok öncelere dayanıyor. Türkiye'ye bunun işaretlerini aylar öncesinden verdiler, siz o işaretleri hep görmezden geldiniz. Sorunlarımıza içerikli, ikili görüşmeler yoluyla çözüm arayacağımıza böyle popülist ve içi boş külhanbeyliği çağrıştıran politikalarla iç siyasette zemin kazanmaya çalıştınız. Bunlar beyhude çabalardır ve zorlamaya devam ederseniz halkımızın sırtına yüklemiş olduğunuz ekonomik enkazı daha da

büyüteceksiniz. Tabiatıyla ideolojik temelli bu pespaye dış politikanız şimdilerde sizi korkunç bir çaresizliğe mahkûm bıraktı, yapayalnız kaldınız. Bu politika, başından sonuna kadar başarısız olduğu gibi terörle ne ölçüde mücadele edebildiğiniz konusunda da ciddi sorulara yol açtı. Size hiçbir şekilde güvenmiyoruz. Bu şartlarda partimizden hangi yüzle ve gerekçeyle destek istediğinizi de merak ediyoruz.

Elbette bir de Genel Başkanımızın grup konuşmasında değindiği yabancı askerler konusu var. Tezkere metninde Türkiye Cumhuriyeti'nde yabancı askerlerin görevlendirilebileceğine dair bir ifade olduğunu görüyoruz. Bu ifade o kadar yersiz ve gerekçesi o kadar muğlak ki anlamakta zorluk çekiyoruz. Bütün kamuoyu bu askerlerin kim olduğunu sorguluyor. Öncelikle, hangi ülke Türkiye'ye terörle mücadelede destek verecek? Türkiye dünyanın en güçlü silahlı kuvvetlerinden birine sahipken kimden hangi gerekçeyle terörle mücadelede yardım isteniyor? Böyle bir durumu Türkiye'nin uluslararası itibarına ne kadar zarar verebileceğini hesaba kattınız mı? Türkiye'yi terörle mücadele gibi ülke güvenliğinin en hayati konusunda kendi kendine yetmeyen bir ülke gibi göstermenizin gerekçesi nedir? Bunun yanında merak ettiğimiz bir başka soru da hangi ülkeden, hangi ayırt edici özelliklere sahip askerlerin geleceğidir? Tezkere metni o kadar muğlak ki herhangi bir ülkenin resmî silahlı kuvvetlerinin mi yoksa başka unsurların mı davet edileceği konusunda herhangi bir netlik yok. Bu durum aklımıza şöyle bir soruyu da getiriyor: Suriye'nin kuzeyinde, İdlib bölgesinde hapsolmuş, Rusya destekli Şam Hükûmeti tarafından sürekli bombalanarak etki alanı küçültülen bir grup İslamcı, cihatçı militanı mı kullanmayı düşünüyorsunuz? Bunların varlığını herkes biliyor, daha önce YPG'ye karşı mücadele etmesi amacıyla burada silahlı örgütlere tarafınızca destek verildiği de biliniyor. 2012'de kurulan orijinal Özgür Suriye Ordusuyla ilgili olmayan ama bu isimle savaştırılan militanların Zeytin Dalı Harekâtı'nda yer aldığı yolundaki haberler dünya kamuoyunun malumu. Bu haberler Türkiye'nin sadece itibarında değil terörle mücadelesinin meşruiyetinde de maalesef soru işaretlerine yol açmıştır. Şimdi, siz bu kapsamı belirsiz metinle, işinize gelen gayrimeşru unsurları "yabancı asker" sıfatıyla Türkiye sınırlarına sokmayı planlıyorsanız bizden buna ortak olmamızı bekleyemezsiniz. Türkiye Büyük Millet Meclisinde halkın huzurunda hangi ülkeden, hangi yetenek ve kabiliyetteki askerleri Türkiye'ye getirmek istediğinizi açık ve seçik belirtmediğiniz bir tezkereye onay vermek Türkiye'ye ihanettir. Kaldı ki her yönden yetkin Türk Silahlı Kuvvetleri yerine terörle mücadelede yabancı askerlerden destek arayışında olmanızın ordumuzun onuruna leke sürmek olacağından da herhâlde farkındasınız. Eğer kastedilen yabancı askerler İdlib'deki kıskacıtan kurtarmayı öngördüğünüz cihatçı militanlarsa bunun Türkiye'nin başına içeride ve dışarıda ne gibi sorunlar açabileceğini tasavvur etmek dahi istemiyoruz. Türkiye'nin gayrimeşru silahlı örgütleri besleyen rejimler arasında değerlendirilebileceğinin, içeride ise vatandaşlarımızın güvenliğinin açıkça tehlikeye gireceğinin farkında değil misiniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Tan.

NAMİK TAN (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, bu şartlar altında Türkiye'de yabancı asker postası istemediğimizi vurguluyor, terörle mücadeleye hiçbir katkısı olmayacak, sadece sizin ideolojik ve popülist politikalarınıza, külhanbeyliğini çağırıştıran söylem ve tutumunuza meşruiyet sağlayacak bu tezkere metnine onay vermeyi reddediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Hulusi Akar.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır Sayın Akar.

AK PARTİ GRUBU ADINA HULUSİ AKAR (Kayseri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri, asil milletimizi, bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. Türk Silahlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine ve yabancı silahlı kuvvetler unsurlarının Türkiye'de bulunmasına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında AK PARTİ Grubumuzun görüşlerini sizlerle paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hemen sözlerimin başında belirtmeliyim ki savunma ve güvenlikle ilgili konuların devletimizin ve milletimizin bekası açısından vazgeçilmez olduğu, günlük tartışmaların dışında tutulması gerektiği yüksek malumlarıdır. İçinde bulunduğumuz kaotik ortam her geçen gün küresel ve bölgesel belirsizlik, risk ve tehditlerle daha da karmaşık hâle gelmektedir; Ukrayna savaşı, Kafkasya'daki çatışmalar, Balkanlardaki gerilimler, Akdeniz'deki çekişmeler, sonunda da Filistin-İsrail çatışması yahut da İsrail zulmü. Bu süreçte Türkiye, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde uluslararası alanda özne hâline gelmiştir. Proaktif tedbirlerle; kişilikli, kimlikli, dengeli ve etkin politikalarla Türkiye'nin etki alanı 3 kıta, ilgi alanı da bütün dünya olmuştur. Nitekim Türkiye, Ukrayna ve Rus savaşı arasında iki taraflı görüşmenin imtiyazını kullanmak suretiyle tahıl konusunda anlaşmanın gerçekleşmesine ve gıda krizinin önlenmesine büyük katkı sağlamıştır. Söz konusu nakliyatın yeniden başlaması için de temas ve koordinasyonlar devam etmektedir.

Balkanlarda ve Kafkaslarda da yapıcı ve aktif bir politikaya, barışa katkı sağlamaya devam ediyoruz. Bu çerçevede, 10 Ekimden itibaren de Kosova NATO Gücünün komutanlığı bir yıl süreyle Türkiye tarafından icra edilecektir. Bunun da Bakanlarda barışa katkı sağlamak bakımından bir fırsat olduğunu değerlendiriyoruz.

Aynı zamanda, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Azerbaycan, Libya ve diğer dost ve kardeş ülkelerin haklı davasına da gerekli desteği sağlamaktayız.

Filistin-İsrail çatışmasında, Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettikleri gibi, taraflara itidalli olmaları ve çatışmaların bir an önce sonlandırılması çağrılarını yapmaya devam ediyoruz. Bu arada acil insani yardımlarımız şu anda bölgeye ulaşmış bulunmakta ve bunları sürdürmekte kararlıyız.

Evrensel değerlere, insani değerlere, fosfor bombası dâhil savaş hukukuna aykırı eylemler derhâl durdurulmalı; bu eylemleri şiddetle kınıyor ve lanetliyoruz. Dünya nüfusunun yüzde 70'ine tekabül eden toplam 137 ülkenin tanıdığı Filistin için Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararının ve Oslo mutabakatı gibi çeşitli toplantılarda verilen taahhütlerin bir an önce yerine getirilmesini bekliyoruz. Böylece, meşruiyeti Birleşmiş Milletler kararlarına dayanan 1967 sınırlarında bağımsız, egemen ve coğrafi bütünlüğe sahip, başkenti Doğu Kudüs olan bir Filistin devletinin artık gerçekleşmesi lazım. Bölgeye barış, huzur ve istikrarın ancak böyle gelebileceği görülmeli ve anlaşılmalıdır. Bu arada, Filistin toplum ve yönetiminin özellikle temsilde birlik ve beraberliği de hayati önemi haizdir.

Büyük ve güçlü Türkiye yolunda, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde devletimizin bekası, güvenliği ve refahı için çalışmalarımız aralıksız sürdürülmekte; bu arada çeşitli sınamalar, riskler, tehditlerle karşı karşıya kalmaktayız.

Bildiğiniz gibi, Covid'le uğraştık, daha sonra büyük bir depremle karşılaştık, binlerce insanımızı kaybettik; onlara Allah'tan rahmet diliyoruz. Bu arada da millet ve devlet omuz omuza, gece gündüz demeden bu yaraların sarılması için gayret gösteriyoruz.

Tabii, bununla birlikte, terörle mücadelemiz de terörü yerinde, kaynağında yok etmek stratejisiyle taarruzi bir anlayışla, yüksek bir moral ve motivasyonla, başta FETÖ, PKK, YPG, ve DEAŞ olmak üzere, Birleşmiş Milletler şartının 51'inci maddesi çerçevesinde, meşru müdafaa hakkı kapsamında, uluslararası hukuka uygun şekilde izah edilmektedir.

Bu arada, DEAŞ'la mücadelemize değinmek istiyorum: DEAŞ'la göğüs göğüse mücadele eden tek ordu Türk Silahlı

Kuvvetleridir. 15 Temmuz hain darbe girişiminden hemen sonra Türk Silahlı Kuvvetleri, DEAŞ'la Irak'ın kuzeyinde, Suriye'nin kuzeyinde mücadele etmek suretiyle 4.500'den fazla DEAŞ'lıyı etkisiz hâle getirmiştir. Bu arada, 100 bin yabancı terörist savaşçının da Türkiye'ye girmesi engellenmiş, bunlardan 9.500'ü de ülkelerin itirazlarına rağmen, zorla da olsa ülkelerine iade edilmiştir. Masum insanların ve çevrenin zarar görmemesi için, korunması için -planlama ve icrada- hiçbir ordunun göstermediği kadar azami dikkat ve hassasiyet gösterilmektedir bütün icraatımızda.

Bu konuda çok örnek var, bunlardan birini arz edeceğim burada, zaman kısıtlılığı nedeniyle. Zeytin Dalı Harekâtı sırasında Afrin'de bir binada, 4 katlı bir binada, teröristlerin sözde karargâhının olduğu tespit edilmişti. Bunu, bizim, karadan ve havadan bir anda imha etmemiz, tahrip etmemiz mümkünken hain teröristlerin en üst katta; sivilleri, çocuğu çocuğu canlı kalkan olarak kullandığını öğrenilmesi üzerine, harekâtımızı riske atmak pahasına harekâtı geciktirdik ve başka yol ve yöntemlerle teröristleri etkisiz hâle getirdik. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar) "Teröristler neredeyse hedefimiz orası." anlayışıyla "Girilemez!" denilen yerlere girildi "Ulaşılamaz!" denilen yerlere ulaşıldı; Mehmetçik'in nefesi teröristlerin ensesinde. Yurt içi temizlendi, sınır ötesinde de kaynağında barınakları, sığınakları, korunakları, sözde karargâhları, mağaraları, inleri süratle etki altına alındı; bunlar başlarına yıkıldı, yıkılmakta. Şehitlerimizin kanları yerde bırakılmadı, bırakılmayacak. Bu mücadelede komşularımızın egemenlik haklarına ve toprak bütünlüğüne saygılıyız, kimsenin toprağında gözümüz yok; tek amacımız ülkemizin güvenliği.

Önemli bir husus da Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterinde uluslararası hukuka aykırı silah, araç gereç, mühimmat bulunmamaktadır; böyle bir şey kesinlikle söz konusu değildir.

Terör örgütlerinin çöküş içerisinde olduğunu bizzat elebaşları itiraf etmekte. Bu nedenle, geldiğimiz bu safhada teröristler için iki yol var: Bunlardan birincisi adalete teslim olmak, ikincisi de bulundukları yerlerde gömülmek, yok olmak. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

Suriye'nin kuzeyinde "YPG" diye bir şey icat ettiler, YPG'nin PKK'dan hiçbir farkı yok. Bütün istihbarat kurumları, efendim, bütün bilgiler, bütün veriler bu yönde. Bunun aklımızla alay etmekten başka bir manası yok, bunu da bütün muhataplarımıza söyledik, söylemeye devam edeceğiz.

Adları ne olursa olsun, kim destek verirse versin Mehmetçik kahramanlık ve fedakârlıkla terörle mücadele etmeye devam edecek. Öyle fedakârlıklar var ki -Mehmetçik'in yaptığı fedakârlıklar- yine bu harekâtlardan, operasyonlardan birinde yaralanan askerlerimiz vardı, Gaziantep Üniversitesinin hastanesine onları ziyarete gittik. Oradaki doktorların şikâyeti şuydu: "Buradaki askerlerin tedavilerini bitirdik, evlerine istirahatli olarak gönderiyoruz fakat gitmek istemiyorlar. 'Arkadaşlarımız operasyondayken biz eve gitmeyiz.' dediler." Oradaki herkes gözyaşlarına boğuldu bunu dinlediklerinde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, Atatürk'ün "Yüreği seninkinden daha temiz, daha sağlam bir askere rast gelinmemiştir." dediği asker, bu asker; biz bunlarla mücadele ediyoruz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Amerika Birleşik Devletleri ve bazı ülkelerin Suriye'nin kuzeydoğusundaki varlığı ve harekâtı -PKK-YPG yani- terörle mücadeleye zarar vermektedir, bunun da bilinmesi lazım. Her türlü engellemeye rağmen terör koridoru çok şükür parçalandı, aksi hâlde şu anda çok daha kompleks, çok daha yoğun, çok daha farklı oluşumlarla mücadele etmek zorunda kalacaktık. Müttefiklerimizden bu konuda Türkiye'nin hassasiyetlerine saygı duymalarını, varılan mutabakatlara uymalarını, bölgede DEAŞ'la, terör örgütleriyle değil müttefik olan Türkiye'yle iş birliği yapmalarını da bekliyoruz. Türkiye'nin terörle mücadelesi aynı zamanda Avrupa ve NATO'yu da göçe ve teröre karşı korumaktadır, bunun da kıymetini bilmeleri lazım.

Diğer yandan Suriye'nin normalleşmesi için de Birleşmiş Milletlerle çalışmalarımız koordineli olarak devam etmekte. 600 bini Türkiye'den olmak üzere toplam 1 milyon 200 bin Suriyeli vatandaş şu anda Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından, Türkiye tarafından güvenliği sağlanmış olan bölgelerde iskân edilmeye başlanmıştır. Bölgelere gönüllü, güvenli ve saygın bir şekilde dönmüşlerdir; müteakip, devamında, gelecek Suriyeli vatandaşların yerleşmesi için de briket evler dâhil oradaki şartları olgunlaştırma gayretlerimizi sürdürüyoruz.

Diğer bir konu da Suriye konusunda Suriye rejimiyle ilgili, Suriye'yle temaslarımız... Uzun bir hazırlıktan sonra geçtiğimiz aralık ayında Suriye, Türkiye ve Rusya'nın savunma bakanları ve istihbarat başkanları bir araya geldik, daha sonra İran'ın da katılımıyla dörtlü olarak nisan ayında bu toplantıları tekrarladık. Oradaki yaptığımız toplantıda bölgedeki istikrarın nasıl sağlanacağı konusunda görüşlerimizi karşılıklı olarak konuştuk, görüştük, ortaya koyduk, şu anda alt düzeydeki toplantılar devam etmektedir. Bu arada, Türkiye'de ve Suriye'de birlikte olduğumuz Suriyeli kardeşlerimiz var, onları zora sokacak herhangi bir eylem ve karar asla söz konusu değildir.

Millîlik ve yerlilik oranı yüzde 80'lere ulaşan savunma sanayimizin -başta SİHA'lar olmak üzere- artan desteğiyle hâlâ devam eden terör tehdidine karşı mücadelemiz "ölürsem şehit, kalırsam gazi" anlayışla artan bir şiddet ve tempoda en son terörist etkisiz hâle getirilinceye kadar devam edecek. 85 milyon vatandaşımızı bu beladan kurtarmakta azimli, kararlı ve çok şükür Allah'a buna da katılmayırlar. Sırası gelmişken, sadece savunma sanayisinde değil duyu ve düşüncelerde de millîlik ve yerlilik şart. Bizim tek hedefimiz teröristler, bunu saptırmayalım; Türkler, Kürtler, Araplar bölgede kardeş ve hâlâ o şekilde yaşıyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yıllarca...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Ondan dolayı bombalıyorsunuz değil mi?

HULUSİ AKAR (Devamla) – Dinle, dinle!

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Ondan dolayı sivilleri öldürüyorsunuz değil mi?

HULUSİ AKAR (Devamla) – Dinle!

Yıllarca bu coğrafyada aynı ekmeği, aynı suyu paylaştık; bu bayrak için, bu ülke için Çanakkale'de, Millî Mücadele'de, 15 Temmuz hain darbe girişiminde omuz omuz bunlarla mücadele ettik, şu anda şehitliklerdeki bütün şehitlerimiz yan yana yatıyorlar; bunu bilmek lazım, bunu görmek lazım. Bu memleket bizim, bu bayrak bizim, bu tarih bizim! (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) "Hudut namustur" anlayışıyla kaçakçı, terörist ve yasa dışı göçü engellemek için Mehmetçik büyük bir mücadele vermekte, cumhuriyet tarihimizin en yoğun tedbirleriyle en ileri teknolojiler kullanılmak suretiyle gerekli tedbirler alınmakta. Bölgeye gelen siyasiler, basın mensupları ve yabancı dost ve müttefikler bölgedeki alınan tedbirlerden büyük bir övgüyle bahsetmektedirler.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – Öyleyse yabancı askere ne gerek var?

HULUSİ AKAR (Devamla) – Hatta bunlardan biri de "Babam şöyleseydi inanmazdım." diyecek kadar bu sistemi övmektedir.

Kahraman Mehmetçik zorlu arazi ve iklim şartlarında gece gündüz vatan, millet ve bayrak için büyük bir mücadele vermekte, eksi 39 derecede, 10 metre karda bu mücadeleyi sürdürmekte ve büyük bir kahramanlıkla, fedakârlıkla ve sabırla görev yapan Mehmetçik'in beklentisi sadece ve sadece yaptığı hizmete saygıdır.

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) – O zaman yabancı askere ne gerek var?

HULUSİ AKAR (Devamla) – Benzer şekilde denizlerimizde, hava sahalarımızda da aynı şekilde bütün hak ve menfaatlerimiz korunmakta, kollanmakta, bunun için arkadaşlarımız gece gündüz çalışmaktadır. Gerekğinde 1 pilot 5 pilotun işini

yapmakta, denizde yılda 200 bin seyir saati kullanmak suretiyle büyük başarılar sağlanmakta, diğer taraftan da komandolarımız, özel kuvvetlerimiz, onu desteleyen unsurlarımız da gece gündüz demeden faaliyetlerini büyük bir başarıyla sürdürmektedirler.

Sonuç olarak: Türkiye, tarihiyle, değerleriyle, coğrafyasıyla, etkin, caydırıcı ve saygın ordusuyla büyük ve güçlü bir ülke; binlerce yıllık şanlı tarihimizden sürdürülüp gelen millî, manevi değerlerimizden aldığımız ilhamla, asil milletimizin sevgisi, güveni ve duasıyla yasal mevzuat çerçevesinde başaramayacağımız hiçbir görev, aşamayacağımız hiçbir engel yoktur. Bu güven, bu bilinç ve bu motivasyonla cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Türkiye Yüzyılı ülküsüyle ilerlerken diyoruz ki: Bu coğrafyada var olabilmek için güçlü olmak şart, güçlü olabilmek için de birlik ve beraberlik şart.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu tezkere, Türkiye'nin millî çıkarlarını koruma ve uluslararası terörle mücadeleye de katkı sağlama amacı taşımaktadır. Bu bir savaş tezkeresi değil, barış tezkeresi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Kürtleri bombalama tezkeresi!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Savaş tezkeresi bu!

HULUSİ AKAR (Devamla) – Türkiye her zaman barışçıl bir politika izlemeyi ve diyalog yoluyla sorunları çözmeyi amaçlamaktadır ancak ulusal güvenliğimizi tehdit eden durumlarda gerekli tedbirleri almamız ve gerektiğinde askerî müdahalelerde bulunmamız da bir zorunluluktur. Siz sayın milletvekillerinin oylarıyla bu tezkere bu tür durumlar için bir yetki niteliğinde olacaktır.

“Biz ‘Savaşa hayır.’ diyoruz.” diyorsunuz, bizim savaşla alakamız yok, yaptığımız şey, terörle mücadele, bunun altını çizmek istiyorum; bir. İkincisi: Bu bir barış tezkeresi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sivilleri bombalayın, çocukları bombalayın!

ALİ BOZAN (Mersin) – Afrin'i işgal ettiniz.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Yabancı ülke askerlerinin üslerimizde bulunması meselesi...

ALİ BOZAN (Mersin) – “İşgale karşıyız.” diyorsunuz ama Afrin'i işgal ettiniz.

HULUSİ AKAR (Devamla) – 2014 yılında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı, DEAŞ'la mücadele...

ALİ BOZAN (Mersin) – Bu tezkere, savaş tezkeresidir.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Hatibi dinle.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Hatibi dinleyin, evet, beni dinleyin; dinleyin ve öğrenin. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Her yere ölüm götürüyorsunuz, her yere ölüm.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öğrenecek bir şeyimiz yok, bunları çok dinledik.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Yabancı ülkelerin silahlı kuvvetler unsurlarının Türkiye'de bulunması meselesi. Burada müthiş bir bilgi kargaşası var, bilgi yanlışlığı var arkadaşlar. Bilgi yanlışlığı var, okuyun ve öğrenin. Bunu ben hakaret olsun diye söylemiyorum; gerçekten, burada konuşan hatiplerin bilmediği çok açık ve seçik belli. (Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Siz bilmiyorsunuz ya!

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Bildiğiniz, Roboski'de sivilleri mi öldürmek, Roboski'de 34 vatandaşı mı öldürmek bildiğiniz?

HULUSİ AKAR (Devamla) – Şöyle ki: 2014'te Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararıyla DEAŞ'la Mücadele Uluslararası Koalisyonu kurulmuştur ve buna bağlı birleşik, müşterek görev kuvveti teşkil edilmiştir. Kurulan bu koalisyonu dünyada 80 ülke katılmıştır, 80; bunlardan biri de bizim, 2015'te Türkiye katılmıştır. Bu çerçevede, bu ülkeler bu mücadeleye, DEAŞ'la mücadeleye bir şekilde personel, silah, araç gereç, üs, liman, hava sahası katkısı sağlıyorlar.

ALİ BOZAN (Mersin) – Bu tezkere, DEAŞ'a destek tezkeresidir.

HULUSİ AKAR (Devamla) – DEAŞ'la mücadele de tamamen bizim izin ve kontrolümüzde.

ALİ BOZAN (Mersin) – DEAŞ'ı Suriye'den süren Rojava halkıdır, bunu bilmiyorsunuz.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Bağdadi Hatay'da öldürüldü.

ALİ BOZAN (Mersin) – Bu tezkere, DEAŞ'a destek tezkeresidir.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Bağdadi'yi Hatay'da öldürdüler, Hatay'da.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz sessiz... Hatibi dinleyelim.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Biraz değil, iyice sessiz, iyice sessiz. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ona siz mi karar veriyorsunuz?

HULUSİ AKAR (Devamla) – Dinlemezseniz öğrenemezsiniz, dinleyin, öğrenin; sonra konuşun. (Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler) Önce öğren, sonra konuş.

BAŞKAN – Sayın Hatip, siz de Genel Kurula, lütfen...

HULUSİ AKAR (Devamla) – Edeyim de engelliyorlar bizi; dinlenmiyor, konuşulmuyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bak, bir de öğretmen gibi davranmıyor mu!

HULUSİ AKAR (Devamla) – Susturun, susturun.

ALİ BOZAN (Mersin) – Okuyun, öğrenin, öğrenin!

HULUSİ AKAR (Devamla) – Otur; dinle, dinle!

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Burada kimse sizin emir eriniz değil.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Arkadaşlar, DEAŞ'la mücadele de tamamen bizim izin ve kontrolümüzde.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Burada kontrolünüz geçmez, burada kimse sizin emir eriniz değil.

HULUSİ AKAR (Devamla) – İncirlik ve Diyarbakır hava üsleri ile insani yardım bakımından, lojistik destek bakımından İskenderun Limanı; sadece bunlar kullanılmıştır, bunlar da sadece 2019'a kadar kullanılmıştır, 2019'dan beri bunlar kullanılmamıştır. Kullanılmıyor, gelen giden yok. Kime karşı mücadele ediyorsunuz? Kime karşı göğsünüzü siper ediyorsunuz? Böyle bir şey yok, böyle bir şey yok!

SALİHE AYDENİZ (Mardin) – Siz kime karşı ediyorsunuz?

HULUSİ AKAR (Devamla) – İşgal filan yok, işgal filan yok.

ALİ BOZAN (Mersin) – Afrin işgal altında.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Bu koalisyonun üyesi olmanın bir gereği bu. Ben burada anlatmaya çalışıyorum; bilgileri alın, bilmeden konuşmayın, bilgisiz kanaat olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler) Art niyet yoksa, burada ciddi bir bilgi noksanlığı var.

ALİ BOZAN (Mersin) – Süleyman Şah Türbesi'ni tek başınıza taşıyamadınız, koruyamadınız. Süleyman Şah Türbesi'ni Rojava halkı korudu, bugün saldırdığınız Rojava halkından destek istediniz; yalan mı? Okuyun, okuyun; öğrenin!

HULUSİ AKAR (Devamla) – Buradaki bütün şunlar, 2014'ten beri Halk Partisinin verdiği “evet” oyları bunlar.

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Bağırmasın, konuşsun ne konuşacaksa; bir söz verin. Bağırıyor oradan.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Evet, bekle, biraz sonra konuş kardeşim, çık konuş ya! Anlat derdini, anlat derdini. Burayı

pazar yerine çevirdiniz, burası pazar yeri değil; dinleyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hakaret etmeyin ya!

Sayın Başkanım, hakaret ediyor ama.

Hakaret edemezsiniz.

HULUSİ AKAR (Devamla) – Yani sonuç olarak ben şunu söylemek istiyorum: Gerçekten ciddi şekilde bir bilgi problemi var; konuşalım, görüşelim, bunu netleştirelim. Herhangi bir şekilde yabancı unsurların Türkiye'ye gelmesi kesinlikle söz konusu değil, böyle bir şey yok. DEAŞ'la mücadele konusunda bu 80 üye ülkeden kimi hava sahasını kullanacak kimi benzin ikmalı yaptı kimi insani yardım getirdi ve bu da 2019'a kadar oldu, 2019'dan sonra yok böyle bir şey; bunun açık ve net bilinmesi lazım.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu vesileyle ülkemizin ve milletimizin huzur ve güvenliğini sağlamak için her türlü kahramanlık ve fedakârlığı gösteren komutan arkadaşlarıma, asker, polis, jandarma, istihbarat ve güvenlik korucularımıza şükranlarımı sunuyorum, kendilerini kutluyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu vesileyle Astsubaylar Günü de kutlu olsun diyorum.

Sultan Alparslan'dan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e kadar bin yıldan beri bize vatan olan, Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla bize vatan olan...

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Lafta söylüyorsunuz lafta, sözde söylüyorsunuz.

HULUSİ AKAR (Devamla) – ...bu topraklarda bugünlere gelmemizde emeği geçen, katkı sağlayan tüm devlet büyüklerimize, tüm komutanlarımıza, herkese saygılarımı ve şükranlarımı sunuyorum.

Şehitlerimize, ebediyete intikal eden kahraman gazilerimize Allah'tan rahmet diliyor, hayatta olan kahraman gazilerimize, şehit ve gazilerimizin kıymetli ailelerine saygı ve şükranlarımı sunuyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sataşmadan dolayı cevap verme hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Hangi sataşma?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Biz ne yapacağız Sayın Başkan?

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Ne sataşması?

MURAT CAHİD CINGİ (Kayseri) – Ne sataşması? Sataşma yok.

BAŞKAN – Bir sessiz arkadaşlar, bir sessiz, anlayalım hatibi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – “Bilmeden konuşuyorsunuz.” sataşmadır.

BAŞKAN – Yeni bir sataşmaya mahal vermeden yerinizden lütfen cevap verin.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Hulusi Akar'ın (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, neyi bilip bilmediğimizi tabii ki tartışırız her platformda. Sizin bildiğinizi iddia ettiğiniz şeylerin doğru olmadığını biliyoruz. Sizin iddialarınızın tamamı yanlış, tamamı. Ben şimdi size bir şey söyleyeceğim, şimdi bir şey söyleyeceğim.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Kime göre?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bize göre, bize...

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Size göre her şey yalan!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bize göre ve Kürt halkına göre tamamı yanlış ve düşmanca tutumlardır; tamamı. (AK PARTİ sıralarından “O zaman yalandır o, yalan!” “Hayatınız yalan!” sesleri, gürültüler) Bağırarak beni susturamazsınız, sizin arkadaşlarınız onu biliyor.

Şimdi, bakın, ben size bir şey söyleyeceğim: Millî Savunma Üniversitesi var, biliyorsunuz, bu Millî Savunma Üniversitesinin bir “web” sitesi var, orada “Savunma Bilimleri Dergisi” “The Journal of Defense Sciences”de bir makale yayınlanmış. Bizimle ilgili olan bir üniversite değil ve sizler bunu biliyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Makalenin adı ne biliyor musunuz sayın hatip? “Terörizmin Unutulan Yüzü: Devlet Terörizmi” Sizin Millî Savunma Üniversitenizdeki makale. Bu makale uzun, sadece bir iki yerine değinmek istiyorum.

HULUSİ AKAR (Kayseri) – İsrail'den bahsediyor, İsrail. O İsrail, Türkiye değil.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - 7 madde sayıyor, diyor ki: “Devlet terörizmi sistemattir. Şiddet ve şiddet tehdidi içermektedir. Politikittir. Devlet temsilcileri ya da devletin kaynaklarıyla çalışan yandaşlar tarafından uygulanmaktadır. Korku yaratmak amaçlanmaktadır. Mağdurdan daha geniş bir gruba mesaj iletmek için amaçlanmıştır. Söz konusu mağdur kitle silah veya örgütlenme yapısı içinde değildir.” 7 maddede sıralamış Millî Savunma Üniversitesinin makalesinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HULUSİ AKAR (Kayseri) – İsrail o, İsrail. İsrail o. Karıştırma! Okuduğunuzu iyi anlayın, dikkatli okuyun. İsrail o, İsrail, iyi oku!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Son cümlem efendim.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Şimdi, bakın, diyor ki aynı makalede: “Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra devletlerin terörü bir araç olarak kullanması, paramiliter yapılanmaları güvenliği sağlayıcı unsurlar olarak görmeleri...” (AK PARTİ sıralarından “İsrail... İsrail...” sesleri)

HULUSİ AKAR (Kayseri) – İsrail o İsrail. PKK'yı da anlatın, PKK'yı!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – “...bu tür yapılanmalara mali ve askerî yönden destek sağlamaları sorunların daha da büyümesine neden olmaktadır.” Biz söyleyince olmuyor, Millî Savunma Üniversitesinin makalesinde devlet terörizmi böyle anlatılıyor. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Amerika'nın paramiliter yapısından bahsediyor, PKK'dan bahsediyor PKK'dan!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Köksal, söz istemişsiniz, buyurun.

28.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, biraz önceki konuşmada İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun grubumuza yönelik bir sataşması oldu.

Bizim Cumhuriyet Halk Partisi olarak tavrımız, muhalefete muhalefet etmek değil; biz, daima iktidarın yanlışlarını eleştiririz, iktidara muhalefet ederiz.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Siz kendinize muhalefet edin!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Hayır”ımızın gerekçesini de hatibimiz kürsüde gayet güzel açıkladı.

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Hiç açıklamadı, hiçbir şey açıklanmadı. Hiçbir şey anlamamış.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Buradan bir kez daha yenilemek istiyorum: Türkiye Cumhuriyeti topraklarında yabancı asker postalı istemiyoruz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Yabancı asker postallarına bu ülkenin topraklarını çiğnetmeyeceğiz. Yabancı askerlerin bugüne kadar Türkiye’ye gelmemesi bundan sonraki iki yıl içinde gelmeyeceği anlamına gelmez. Kaldı ki bu yabancı askerler kim? Amerika olmayacağı açık, Rusya olmayacağı açık. Zaten 3 milyondan fazla Suriyeli göçmene ev sahipliği yapan bir ülkemiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ekonomimiz gün geçtikçe kötüye gidiyor, mülteciler ülkenin dört bir yanına giriş yapmış ve şimdi de “yabancı asker” diyorsunuz. Yabancı askerden kastınız ÖSO –Özgür Suriye Ordusu- mu? Nasıl bir tehdit algısı var ki Türk Silahlı Kuvvetleri, polis ve Jandarma kuvvetlerinin yetersiz olabileceğini ve gerekirse dışarıdan yardım alabileceğini ima ediyorsunuz. Ne olursa olsun biz bu ülkeyi yabancı askerlerin postallarına çiğnettirmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Bravo(!)” sesleri)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zengin daha önce söz istedi.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Tamam.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin, sonra Sayın Dervişoğlu’na vereceğim.

29.- İstanbul Oluç’un Yeşil Sol Parti Grubu adına (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, buradaki çok temel birkaç kafa karışıklığını ifade etmek gerekiyor. Birincisi, ben Cumhuriyet Halk Partisine hatırlatmak istiyorum: Aynı kelimelerle, bire bir aynı kelimelerle yazılmış bir tezkereye 2016’da ve 2017’de kendi Grup Başkan Vekilleri Engin Altay Bey’in desteklerini ifade ederek yaptığı konuşmalarla el kaldırıp “evet” oyu kullandılar. Aradan geçen süre içerisinde hangi ilişkiler, hangi temaslar yani kamuoyunun takdiridir, burada onları şimdi uzunca anlatmayacağım, bugün de kamuoyunu şiddetle yanıtlıyorum. Burada bir defa temel bir muhakeme hatası var: Bakın, imzası olan ülkelerden bahsediyoruz, eğer dediğiniz asker meselesiyle bir ülke olması lazım, bahsettiğiniz şeyler ÖSO vesair bir devlet askeri midir, bu nasıl bir kafa karışıklığıdır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Burada bahsedilen şey 80’den fazla ülkenin Birleşmiş Milletlerde bölgeye dair beraber verdiği ortak bir karara, 2014’te verilen karara Türkiye’nin 2015’teki iştirakiyle oluşan bir tablodur. Aynı zamanda -arkadaşlar farkındalar mı bilmiyorum- aynı ifadeler Afganistan için olan tezkerede de vardı ve kendileri “evet” oyu kullandılar. Galiba niçin “evet”, niçin “hayır” dediklerinin farkında değiller.

Bir diğer söyleyeceğim şey de Sayın Saruhan Beyefendi için -Oluç Beyefendi’nin ifadesinde vardı- Millî Savunma Üniversitesine “Sizin üniversiteniz.” dedi. Ben eminim, size oy veren insanların çocuklarından da orada okuyanlar vardır, burası Türkiye’nin bir üniversitesidir; altını çizmemiz lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Millî Savunma Üniversitesinin hazırladığı dergide devlet teröründen bahsettiği şey -arkadaşlarım da ifade ettiler- İsrail gibi, Amerika gibi ülkelerin yaptıklarından bahsediyorlar. Bugün burada yaptığınız bütün konuşmalarda maalesef ve maalesef İsrail ile Türkiye’yi eş değer tutuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir cümlem daha var.

BAŞKAN – Buyurun toparlayın, bitirin lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Size yazıklar olsun! Yazıklar olsun sizlere! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hangi hakla siz İsrail ile Türkiye’yi eş değer devlet tutarsınız? Buna hangi vicdan el verir? (Yeşil Sol Parti sıralarından “Aynı işgali yaparsanız aynı duruma düşersiniz.” sesi, gürültüler)

KEZİBAN KONUKCU KOK (İstanbul) – Siz kendi vatandaşınızı öldürüyorsunuz, arada böyle bir fark var işte, kendi vatandaşınızı öldürüyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bu ülkenin Meclisinde milletvekili olacaksınız ve İsrail’in uyguladığı terörle Türkiye’yi eş değer tutacaksınız. Sizi milletimizin vicdanına emanet ediyorum, onlar size gereken cevap vereceklerdir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) – İsrail’le yaptığınız anlaşmalardan bahset! İsrail’le güvenlik anlaşmasından bahset!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bağırma! (Yeşil Sol Parti sıralarından “Filistin halkını ne kadara sattınız?” sesi.)

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) – İsrail’le yaptığınız anlaşmalardan bahseder misiniz!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bağırma, kürsüye gel! Bağırma, kürsüye gel!

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, siz...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi...

BAŞKAN – Affedersiniz, söz talebinizi tam anlamadım yani sataşmadan mı söz istiyorsunuz?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – E, gayet tabii, sataşmadan istiyorum efendim. Görüşlerimle alakalı isim de zikredilerek, şahsımın ve partimin ismi zikredilerek... Bana herhâlde bir konuşma hakkı doğar diye düşündüm.

BAŞKAN – Buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Süreyi baştan başlatacak mısınız efendim?

BAŞKAN – Süre önemli değil, derdinizi yeterince ifade edebilirsiniz.

Buyurun.

30.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun, Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum, çok naziksiniz, sağ olun.

Benim söylediklerimden böyle bir değerlendirme çıkarmanıza doğrusunu isterseniz üzüldüm. Ben muhalefete muhalefet

ediyor falan değilim, ben sadece bir durum tespiti yaptım. Ayrıca, muhalefet yanlış bir iş yaparsa muhalefete de muhalefet ederim. Benim muhalefet etmediğim bu milletin asli değerleridir, bu ülkenin bölünmez bütünlüğüdür, bu ülke üzerinde yaşayan insanların bağımsızlığı ve hürriyetidir. O sebeple yani dün baktığımızda “evet” dediğiniz tezkereye bugün “hayır” demeniz hâlinde ortaya çıkan çelişkiyi değerlendirmek gibi bir hakkım var benim. Ben bu haktan yararlandım, buna gönül koymaya, kızmaya, muhalefete muhalefet gibi bir değerlendirmede bulunmaya hiç gerek yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Dervişoğlu.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞĞLU (İzmir) – Altını çizerek tekrar söylüyorum, muhalefete muhalefet etmem ama bu devlete, bu millete, bu cumhuriyete muhalefet edene muhalefet etmek benim asli görevlerimin arasındadır. (İYİ Parti ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun, siz ne için söz istediniz?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – İsmimi vererek sataşmada bulundu Sayın Zengin, onun için söz istedim.

BAŞKAN – Biz bunu artık toparlayalım yoksa bu sabaha kadar devam eder.

Yeni bir sataşmaya mahal vermeden buyurun.

31.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Peki, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Zengin, bu Millî Savunma Üniversitesi sizin üniversiteniz derken kötü anlamda söylemedim bunu, yanlış anlamayın.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Öyle anlaşılıyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Yok, yok yani bizim iddiamız değil, sizin bildiğiniz bir mecrada bir iddia diye söyledim. Önce onu söyleyeyim, birincisi o.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Gene yanlış, gene yanlış.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Yani ne kastediyorsam onu söyledim, yalan söyleyecek hâlim yok.

İkincisi, şimdi, bu İsrail ile bizi, İsrail meselesiyle ilgili...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Adı Millî Savunma Üniversitesi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ama dinleyin Özlem Hanım, bir dinleyin ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hayır, bir saniye. Adı Millî Savunma Üniversitesi...

BAŞKAN – Kendi aramızda konuşmayalım, lütfen Genel Kurula...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Şimdi, Sayın Zengin, neden söylediğimi söyledim yani bizim uydurduğumuz bir şey değil...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ha, biz uydurduk...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – ...sizin bildiğiniz mecradaki bir yazıdan, makaleden bahsediyorum dedim; uydurmakla ilgili değil.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Güzel çevirdiniz.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Doğru, millî olmak bizim mecramız.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Şimdi, ikincisi... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sayın Başkanım, konuşamıyorum ama.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Daha başlamadı ki Başkanım.

BAŞKAN – Sayın üyeler, hatibi dinleyelim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Şimdi bir şey söyleyeceğim: Bu “İsrail ile bizi bir tutuyorsunuz.” meselesi... Yani çok yadırgadım bu söylediğinizi. Neden yadırgadığımı söyleyeyim: Ya, İsrail’le askerî anlaşmaları biz mi sürdürüyoruz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç alakası yok, hiç alakası yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – İsrail’le ticari ve ekonomik anlaşmaları biz mi sürdürüyoruz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç alakası yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sizin Genel Başkanınız Amerika’da Netanyahu’yla buluşmadı mı?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç alakası yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Eğer bu savaş patlamamış olsaydı Netanyahu Türkiye’ye gelmeyecek miydi sizin davetliniz olarak? (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar) O zaman İsrail’le bir tutulması niye “Yazıklar olsun!” lafını gerektiriyor, neden?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Söyleyeceğim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – İsrail’le canciğer kuzu sarması olan sizsiniz, biz değiliz ki. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Köksal, buyurun.

32.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal’ın, İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, cumhuriyeti kuran bir partinin cumhuriyete, bu ülkenin toprak bütünlüğüne bağlılığı sorgulanamaz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Hatibi dinleyelim lütfen.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Biz Türkiye Cumhuriyeti’nin, bu vatanın bölünmez bütünlüğünün, bağımsızlığının her zaman kırmızı çizgimiz olduğunu ifade ettik. Bizim, eğer muhalefet edilecekse, Peygamber ocağı bildiğimiz, milletin bağrından çıkan kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimiz cansıparane mücadele ederken, şehitler, gaziler verirken hatta vatandaş bile gazi olmak isterken itirazımız yabancı askeredir; Türk Silahlı Kuvvetlerimiz bu ülkede kahramanca mücadele ederken yabancı askerlerin bu ülkenin topraklarını çiğnemesinedir; her zaman da bunun karşısında olacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bu hususta son olarak Sayın Zengin, hemen toparlayalım, gündemimize devam edelim.

33.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin’in, Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sağ olun.

Ben de Sayın Saruhan Bey adımı söylediği için o sebeple kendisine cevap vereyim. Bir defa, sadece grubu adına konuşan Saruhan Bey yani ne diyeceğim, başka bir yöntem mi var hitap etmek için?

Bakın, bir yanlış anlaşılma var. Şimdi, İsrail’le olan ilişkilerin düzelmesi gerektiği konusunda, ben düzelmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü konuşarak bunları halletmemiz lazım. Buradaki temel problem şu: Bugün siz dışarıdayken Genel Kurulda Meral Hanım Genel Kurulu takip etti. Konuşan milletvekili arkadaşlarınız, birer dakika söz alanlar, daha sonrasında kendiniz bu kürsüye geldiğinizde siz değil ama arkadaşlarınız hassaten, bir defa, konuşmalarında sürekli olarak Türkiye ile İsrail’i “terör devleti” ilan ettiler. İlişkiler bambaşka bir şey yani Türkiye-İsrail ilişkilerini konuşmuyoruz. Sizin kendi milletvekillerinizin Türkiye’yi “terör devleti” ilan etmesinden bahsediyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öyle bir şey yok ya!

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Konuşmaları dinlediyseniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öyle bir şey yok ya, siz kendi kendinize söylüyorsunuz onu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Hiç alakası yok, hiç alakası yok!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Arkadaşlarınıza sorun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Şu anda savaş kararı alıyorsunuz ya!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, bir cümle, tamamlamam lazım... Açar mısınız lütfen?

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – “Devlet terörü” diye bir şey var Özlem Hanım, “devlet terörü” diye bir şey var; bunu bütün dünya biliyor.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Evet, İsrail...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Şimdi, bir makaleye atfı yapıldı. Sayın Başkanım, bu makale Sri Lanka, Kolombiya ve Cezayir üzerine yazılmış bir makaledir. Başka bir saikle yazılan bir makaleden yola çıkarak aynı şeyi tekrar ediyorsunuz. Yani bizi, ülkenizi...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teorik bir makale Özlem Hanım, teorik bir makale, akademik, teorik bir makale.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teorik, teorik. Makaleler bizi de bağlar.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, Türkiye sizin ülkeniz değil mi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Türkiye de aynı yöntemleri uyguluyorsa bu tartışılır. Bilimi biliyor musunuz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Kendi ülkenizi “terör devleti” ilan ediyorsunuz. Bunu biz reddediyoruz! Buna burada müsaade edemeyiz, lütfen! O zaman, bakın, Millî Savunma Üniversitesini, içinde “millî” ve “savunma” geçtiği için bizim üniversite mi sayıyorsunuz?

MEHMET RÜŞKÜ TIRYAKI (Batman) – Çocuğu babası öldürünce katil olur, eşi eşini öldürünce katil olur, devlet cinayet işlerse... “Terör devleti” bu ya, başka bir şey değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, bu devlet terörizmi oradan buraya değişmez.

MEHMET RÜŞKÜ TIRYAKI (Batman) – “Devlet terörü” diye bir şey var.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bu, Türkiye’nin üniversitesi değerli arkadaşlarım, Türkiye’nin üniversitesi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Devlet terörizmi Sri Lanka’dan buraya değişmez. Bu ilkeler okundu, makale dediğimiz odur.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bak, aynı şeyi söylüyorsunuz, bu ülke terör devleti değildir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bak, Ben “devlet terörizmi” diyorum, siz “terör devleti” diyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Alakası yok, aynı şeyi söylüyorsunuz, arkadaşlarınız da aynı şeyi söylüyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Öyle bir şey yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Türkiye İsrail’le aynı anda yan yana konamaz, ne münasebet! Türkiye barış için uğraşan bir ülkedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Şu anda savaş kararı alıyorsunuz, savaş kararı.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi grubu olmayan siyasi partilerden söz talep edenlere...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, çok özür dilerim, tutanaklara geçsin diye...

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Biz “devlet terörizmi” derken o ısrarla “terör devleti” diyor; çok ciddi bir saptırma var, çok ciddi. Bu, tutanaklara geçsin. (AK PARTİ sıralarından “Arkadaki söylüyor, arkadaki.” sesi)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Aynı şey ya.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ya, arkadaki arkadaşın söyledi, ben buradan duyuyorum, sen duymuyor musun oradan? Arkadaki arkadaşın söyledi.

(AK PARTİ ve Yeşil Sol Parti sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Önder Aksakal.

Buyurun Sayın Aksakal.

Süreniz bir dakikadır.

34.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal’ın, bugün gündeme yeniden gelen tezkerenin terörün tamamen kökü kazınmaya kadar Meclise gelmeye devam edeceğine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Süre konusunda küçük bir anlayış bekliyorum Sayın Başkan. Bütün hatiplere aynı şekilde davrandınız, ben de bunu suistimal etmeyeceğim.

Türkiye, kırk yıldır...

(Yeşil Sol Parti sıralarından “34 insanı öldürdüğü gibi, uçakla bombaladığı gibi” sesi)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bak, aynı şeyi söylüyor, aynı şeyi söylüyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bak, devlet terörizmi ayrıdır...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Çılgılık çılgılığa laf atanlara bakın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, 34 insan ölmedi mi? Roboski’de 34 insan ölmedi mi?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Aksakal.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bu, ülkeyi terör devleti anlamına mı getiriyor, bunu mu söylüyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Devlet terörizmi anlamına geliyor, terör devleti anlamına gelmiyor.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne alakası var!

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Ön taraf susmayacak galiba.

BAŞKAN – Sayın arkadaşlar, hatip konuşuyor şu anda.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ne alakası var ya? Türkiye ile İsrail'i aynı noktaya getiriyorsunuz, yazıklar olsun ya!
MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, devlet terörizmi ile diğerinin farkını öğrenin, öyle gelin ya.
ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Ya, sizin başınıza İsrail gibi bir devlet lazım.
MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Devlet terörizmi ile terör devleti ayrı şeylerdir.
ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – İsrail'in ne yaptığını bir hatırlayın bakalım.
MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hayır, aynı şeylerdir.
ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Ya, tabii, aynı şey!
MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – 34 köylüyü katlettiniz ve soruşturmayı kapattınız.
BAŞKAN – Sayın arkadaşlar, hatip konuşuyor.
Buyurun Sayın Aksakal.
MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye kırk yıldır terörle mücadelesini sürdürmektedir ve bu uğurda binlerce evladını vatan toprağına emanet etmiştir. Esasen 12 Eylül 1980 faşist darbesiyle kurgulanan bu plan kadim Türk devletinin kararlı iradesiyle akamete uğratılmış ve terör örgütü PKK'nın elebaşları hak ettikleri akıbetle er ya da geç yüzleşmişlerdir. Onlarca yıldır kahraman Türk ordusu ve güvenlik güçleri yüce Meclisimizin onayıyla Suriye'de görevini layıkıyla sürdürmektedir. Bugün gündeme yeniden gelen tezkere terörün tamamen kökü kazınıncaya kadar Meclise gelmeye de devam edecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Irak ve Suriye'de millî güvenliğimiz için terörle mücadele yürüten güvenlik güçlerimizin konuşlandırılması amacıyla Meclis gündemimize getirilen ve 30 Ekim 2023 tarihinden itibaren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cem Avşar, DEVA Partisi...

Buyurun Sayın Avşar.

35.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, DEVA Partisi olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne olumlu oy vereceklerine ancak iki hususa ilişkin çekince ve eleştirilerinin olduğuna ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, DEVA Partisi olarak her zaman teröre, terör örgütlerine ve millî güvenliğimize tehdit oluşturan hareketlere karşı kararlılığımızı net bir biçimde ortaya koyduk. Çok kısa süre önce İçişleri Bakanlığına yönelik saldırı terör örgütünün Kuzey Irak'taki varlığının ne kadar ağır bir tehdit oluşturduğunu ortaya koymuştur.

Öte yandan, Suriye'de ülkemize yönelik yeni ve yoğun bir göç dalgasının önlenmesi ülkemizin en önemli önceliği durumundadır. Bu çerçevede DEVA Partisi olarak tezkereye olumlu oy vermekle birlikte iki hususa ilişkin eleştiri ve çekincemizi ortaya koymak isterim: Hükûmet "Aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması..." ifadesini açıklığa kavuşturmalıdır. Bu yönde bir ihtiyaç var ise bunun gerekçeleri net bir biçimde ortaya konulmuş ayrı bir tezkereyle Meclise sevk edilmesi daha doğru olacaktır. Diğer önemli husus süreye ilişkindir. Bir yıl gibi daha kısa süreli olması gerektiğini, ihtiyaç olduğunda Meclise bilgilendirme yapıldıktan sonra uzatılmasının Anayasa'mızın 92'nci maddesinin lafız ve ruhuna daha uygun olacağını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İskender Bayhan, EMEP adına...

Buyurun.

36.- İstanbul Milletvekili İskender Bayhan'ın, EMEP olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" diyeceklerine ilişkin açıklaması

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Erdoğan ve AKP hükûmetlerinin "ulusal güvenlik ve terörle mücadele" adı altında izlediği politikaların temelinde yeni Osmanlıcilık ve yayılmacılık hayalleri vardır. Bölgenin yeniden paylaşımından ve yağmasından pay kapma siyaseti haklı ve meşru görülemez. Aktif dış politika, stratejik derinlik, bölgesel güç ve lider ülke olma iddialarının özü şudur: Emperyalistlerle pazarlık yapıp hangisiyle uzlaşırsanız onun adına binip halklara Osmanlı kılıcı sallamak. Ve bugün, bu politikadan geriye iki şey kalmıştır. Birincisi, İsrail siyonizminin saldırıları karşısında Filistin halkı için sahte gözyaşları dökmek, telefon diplomasisi yapmak, taraflara itidal çağırısı yapmaktır. İkincisi ise Türk ve Kürt halkının barış içerisinde bir arada yaşamasını dinamitleyen sınır ötesi operasyonlardır, Kürt halkının demokratik haklarının inkârıdır. Sömürü ve savaş politikalarından beslenenlerin işine yaramaktadır bu politikalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSKENDER BAYHAN (İstanbul) – Bunun için EMEP partisi olarak tezkereye "hayır" diyoruz ve bütün Türkiye halkını da "hayır" demeye çağırıyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Demokrat Parti Adına Sayın Cemal Enginyurt...

Buyurun Sayın Enginyurt.

37.- İstanbul Milletvekili Cemal Enginyurt'un, Demokrat Parti olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne olumlu oy kullanacaklarına ilişkin açıklaması

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) – Sayın Başkan, Türk milletini, Türk devletini yakından ilgilendiren, Suriye ve Irak'ta verilen mücadeleye destek anlamında getirilen ama "yabancı devletler" ibaresinin bir türlü açıklığa kavuşmadığı bu tezkereye Türk milleti için, Türk devleti için hayırlı olsun düşüncesiyle Demokrat Parti olarak olumlu oy kullanacağımızı bildiriyorum.

Ama AKP'lilere şunu söylüyorum: Demokrat Parti ve diğer partileri ne Anayasa görüşmelerinde ne de bu tür görüşmelerde dikkate almıyorsunuz, Mecliste konuşmuyorsunuz, sizin için değil, devletimiz için "evet" diyoruz.

BAŞKAN – Türkiye İşçi Partisi adına Sayın Sera Kadıgil...

Buyurun Sayın Kadıgil.

38.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Türkiye İşçi Partisi olarak ülke topraklarına yabancı asker sokulmasına, başka ülke topraklarında askerî operasyon yürütülmesine ve savaşa "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

2014'ten beri 7 kez uzattığınız tezkerenin 8'inci kez uzatılması için karşımızdasınız. Askerî önlemlerle sorunların çözülmediğini anlamamız için daha kaç can alacaksınız? Neden Irak ve Suriye halkları için güvenilir bir komşu olmak yerine topraklarında gözü olan işgalciler gibi davranıyorsunuz? Neden öldürülen siviller Gazze'de olunca ağlıyor da Rojava'da olunca sevinyorsunuz? Neden ABD'ye "Orta Doğu'da ne işin var?" diye efelik yaparken kendi topraklarınızda kurulu İncirlik Üssü'ne tek bir laf edemiyorsunuz? Suriye'nin içine düştüğü bataktaki hiç sorumluluğunuz yokmuş gibi hangi yüzle toprak bütünlüğünü korumaktan söz ediyorsunuz? Biz Türkiye İşçi Partisi olarak dün nerede duruyorsak bugün de aynı yerde duruyoruz. Ülkemiz topraklarına yabancı asker sokulmasına "hayır" diyoruz. Başka ülkelerin topraklarında askerî operasyon yürütülmesine "hayır" diyoruz. Savaşa hayır. Savaşa hayır. Savaşa hayır." diyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Yeniden Refah Partisi adına Sayın Pamukçu...

Buyurun.

39.- İstanbul Milletvekili Suat Pamukçu'nun, toplumsal barışın demokratik siyasetten değil, ancak ve ancak İslam kardeşliğinden geçtiğine ilişkin açıklaması

SUAT PAMUKÇU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle terörle mücadele konusunda güvenlik güçlerimize başarılar diliyorum, Allah yardımcısı olsun.

Bir diğer husus da: Biraz önce burada yaşadığımız tartışmalardan hareketle rahmetli Erbakan Hocamızın bir sözünü hatırlamaktan geri kalamadım. "Kürt ve Türk'ü birbirine düşman ederseniz ortada ne Kürt kalır ne Türk kalır ama ikisi kardeş olursa bu ülkenin başaramayacağı hiçbir sorun kalmaz." demişti. Biraz önce yaşadıklarımızdan bir kere daha anladık ki bir Sayın Grubun Grup Başkan Vekilinin ve grup üyelerinin sık sık ifade ettiği gibi "Toplumsal barış demokratik siyasetten değil, ancak ve ancak İslam kardeşliğinden geçer." Bunu da hatırlatmak istedim. İnşallah, İslam kardeşliğiyle bir barış oluşur ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Demokratik Bölgeler Partisi adına Sayın Keskin Bayındır...

Buyurun Sayın Bayındır.

40.- Batman Milletvekili Keskin Bayındır'ın, Demokratik Bölgeler Partisi olarak (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "hayır" dediklerine ilişkin açıklaması

KESKİN BAYINDIR (Batman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Irak ve Suriye için bugün uygulanmak istenen tezkere Kürt halkına yönelik savaşta ve şiddette ısrar etmenin başka bir yöntemidir. Biz Demokratik Bölgeler Partisi olarak bu şekilde bakıyoruz ve bu tezkereye "hayır" diyoruz. İsrail'in Gazze'deki rolü neyse Türkiye'nin de Gire Spi'de, Serekani'de, Afrin'de, Suriye'de ve Irak'ta aynı rolü oynadığını çok iyi biliyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Yazıklar olsun." sesleri) Savaşa "hayır" diyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Filistin'de halklara barışçıl bir pozisyon rolünü oynamak isteyen ve aynı zamanda Rojava'da ve güney Kürdistan'da Kürt halkına yönelik savaşı sürdürmek isteyen bu zihniyeti reddettiğimizi buradan bir kez daha ilan ediyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanını tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 26/10/2021 tarihli ve 1310 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2023 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2023 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/761) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi şahıslar adına söz bölümüne geldik.

İlk söz Sayın Gürsel Erol'a aittir.

Buyurun Sayın Erol. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün Türk Silahlı Kuvvetlerimizin görev süresinin uzatılmasıyla ilgili tezkereyi konuşuyoruz. Aslında tezkereyi konuşurken biraz daha geriye gitmek lazım. Eski Genelkurmay Başkanımız ve Millî Savunma Bakanımız Hulusi Akar Bey burada askerî güvenlik politikası üzerinden bir değerlendirme ve konuşma yaptı. Partimizin İstanbul Milletvekili Namık Tan Bey de uluslararası ilişkilere göre diplomatik bir dil kullanarak değerlendirme yaptı. Ben de siyasi bir dil kullanarak bu süreçle ilgili sizleri bilgilendirmek isterim.

Aslında, 1984 yılında Eruh katliamıyla başlayan, bu ülkede, yaklaşık kırk yıllık bir terör belasıyla uğraşıyoruz. Bu terör belasının ülkemize neler kaybettirdiğini, insan değerlerimizde, ekonomik gücümüzde, ulusal değerlerimizde neler kaybettirdiğini aslında bir hatırlamak lazım. Bu 1984 yılından 2023 yılına kadar yani yaklaşık bu kırk yıllık süre içerisinde 6 Cumhurbaşkanı değişti, 20 hükûmet değişti, 11 Genelkurmay Başkanı değişti, 23 İçişleri Bakanı değişti ama terör meselesi Türkiye'nin öncelikli sorunlarından biri olarak devam etti. Peki, bu süre içerisinde bu ülkede neleri kaybettik? Bakın, bu kürsüde, geçmişte Numan Kurtulmuş Bey bu konuyla ilgili, ekonomik boyutuyla ilgili bir değerlendirme yapmıştı. Terörün ve terörle mücadelenin ülke ekonomisine kamu bütçesinden verdiği, harcanan para 1,5 trilyon dolar yani buna iş gücünü, özel sektör iş gücünü de eklediğiniz zaman bu ülkenin yaklaşık 2 trilyon dolar ekonomik kaybı var. Bu, ekonomik kayıp. Bizim şu anda iç ve dış borcumuz, özel sektör ve kamu borcumuz, 500 milyar dolar. Yani bu paranın ülke ekonomisine, üretim değerlerine yöneldiğini düşündüğünüz zaman inanın ki Türkiye belki de şu anda Avrupa'nın en güçlü ülkelerinden biri olacaktı. Bu işin yarattığı bir de bölgesel sorunlar var. Nedir? Geçmişte olağanüstü hâl valiliği vardı; o bölgede uygulanan güvenlik politikalarından kaynaklı, daha doğrusu yanlış güvenlik politikalarından kaynaklı yaklaşık 5 bin köy boşaltıldı ve 5 milyon insan zorunlu göçe tabi tutuldu. Yani kırsaldan, köyden üretim değerlerine katkı verirken, köyüne sahip çıkarak, orada tarımla, hayvancılıkla, üretimle oluşturduğu bir hayat anlayışını ve ekonomisini bırakarak büyük şehirlere göç ettiler. Aynı zamanda, büyük şehirlerde nüfus yoğunluğundan dolayı sosyolojik dengeler de bozuldu. Yani her anlamda, terörden dolayı bu ülkede ekonomik olarak da toplumların birbirleriyle olan süreçle ilgili yaklaşımları olarak da kayıplarımız oldu.

İstiklal Savaşı döneminde -Genelkurmayın arşivlerinde var- 10.882 şehit vermişiz, terörle mücadelede 15 bin şehidimiz var; 15 bin şehidimiz ve o dönemde 10 bin ile 12 bin arasında faili meçhul cinayet, yargısız infaz var. Yani bunlara baktığınız zaman, aslında terör bu ülkede yalnızca bir partinin meselesi değil, terör bir devlet meselesidir, terör bir ülke meselesi olmalıdır. Tabii ki doğal olarak, Türk Silahlı Kuvvetlerimiz sınır ötesinde de sınır içinde de kamu güvenliğini ve kamu otoritesini sağlamak adına, yurttaşlarımızın can ve mal güvenliğini sağlamak adına her türlü operasyonu yapma yetkisine de hakkına da sahiptir; İHA da kullanır, SİHA da kullanır. Bizim için öncelik ne? Üniter devlet yapımız. Bizim için öncelik ne? Devletimiz. Bizim için öncelik ne? Vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğidir. Türk Silahlı Kuvvetleri kim? Grup Başkan Vekilimiz söyledi, kim Türk Silahlı Kuvvetlerimiz? Peygamber ocağı. Peki, bu Türk Silahlı Kuvvetlerini kuran kim? Bizim eski Genel Başkanımız İsmet İnönü; Silahlı

Kuvvetlerini ilk kuran kişidir ve ilk Genelkurmay Başkanıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Paşam, öyle değil mi, Sayın Bakanım?

İsmet İnönü, Türk Silahlı Kuvvetlerini kuran kişidir ve ilk Genelkurmay Başkanıdır. Buradaki Cumhuriyet Halk Partili her milletvekili terör karşıtıdır.

Doğru bir tespit yapalım; PKK terör örgütüdür, FETÖ terör örgütüdür, IŞİD terör örgütüdür, YPG terör örgütüdür, PYD terör örgütüdür ve bu terör örgütlerine karşı da devletin her türlü önlemi alma sorumluluğu vardır ama burada, bu tezkerede bir sorunumuz var. Ben Cumhuriyet Halk Partisinin her milletvekili gibi önceliği devlet olan bir milletvekilimim. Aile olarak da devlet geleneğinden gelen bir milletvekilimim. Milletvekili olarak birinci önceliğim partimin varlığını değil, devletin varlığını düşünürüm ve her Cumhuriyet Halk Partili milletvekili de bunu düşünür ama burada bir yanlışlık var; nedir yanlışlık? Sayın Cumhurbaşkanımız, İsrail'in Filistin halkına uyguladığı zalimce yaklaşımından sonra ne dedi? "Ey Amerika, senin okyanus ötesinden gelip de Akdeniz'de ne işin var?" dedi. Doğru, ne işi var? Peki, şimdi o zaman yabancı askerlerin Türkiye'de ne işi var, ne işi var o zaman? (CHP sıralarından alkışlar) Yani aynı şey değil mi, aynı şey değil mi?

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Aynı şey değil.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Bakın, sayın milletvekilleri, bütün samimiyetimle size soruyorum.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Anlatıyoruz, anlatıyoruz.

GÜRSEL EROL (Devamla) – İzinizden bir kişi cevap verirse ben diyeceğim ki: "Evet, demek ki ben yanlışmışım."

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Verelim biz cevapları.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Şimdi, şunu söyleyebiliyor musunuz: "Yabancı asker" derken hangi ülkenin askeri olduğunu biliyor musunuz?

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Biliyoruz.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Hangi ülkenin askeri?

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – 80 ülkenin.

HULUSİ AKAR (Kayseri) – 80, biliniyor.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Peki, bunların tankla mı, topla mı, uçakla mı, gemiyle mi geleceğini biliyor musunuz?

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Hayır.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Var mı tezkerede detayı, teferruatı; var mı tezkerede Sayın Bakanım?

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Var, evet; kendi orada.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Yalnızca yabancı askerle ilgili bir iddia var ama bu ülkenin Türk Silahlı Kuvvetleri dünyanın ve NATO'nun en güçlü ordularından biri değil mi? Bizim yenemeyeceğimiz bir güç var mı? Peki, buna rağmen biz kendi Silahlı Kuvvetlerimizden güvenip de Silahlı Kuvvetlerimize yetki verirken niye yabancı askerleri ortaya koyuyoruz?

Bakın, burada bütün samimiyetimle söylüyorum: Biz bu tezkereye karşı değiliz, biz bu tezkerenin içeriğine karşıyız. Yabancı askerleri çıkarın -Sayın Grup Başkan Vekilim, affınıza sığınarak söylüyorum- bütün Cumhuriyet Halk Partililer "evet" oyu vereceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

KADİM DURMAZ (Tokat) – Aynen.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Evet, hiç sorun yok.

HULUSİ AKAR (Kayseri) – 6 kere verdin, 6 kez, 6; gene ver.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – 6 kere "evet" oyu verdim.

GÜRSEL EROL (Devamla) – Mehmet Ali, o zaman senin ne verdiğini bilmiyorum.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – "Evet" oyu verdim.

HULUSİ AKAR (Kayseri) – 6 kere "evet..."

GÜRSEL EROL (Devamla) – Burada seninle de tartışmak istemem ama bu tezkerayla ilgili iddiamızı ortaya koyuyorum.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – 6 kere "evet" oyu verdim, her zaman "Evet." dedim.

GÜRSEL EROL (Devamla) – "Yabancı asker" ifadesini çıkarın, biz "evet" oyu verelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, sayın milletvekilleri, demin söyledim, bazı meseleler devlet politikası olmalı. Mesela, kim iktidar olursa olsun Finlandiya'nın eğitim politikası değişmez, kim iktidar olursa olsun Amerika'nın dış işleri politikası değişmez, kim iktidar olursa olsun Hollanda'nın tarım politikası değişmez, Almanya'nın sanayi politikası değişmez. Bizim birinci önceliğimiz eğer terörle mücadeleyle ve güvenlikle terörle mücadele ve güvenlik bu ülkenin devlet politikası olmalı. Yani "Ben kendi bakış açım göre bir siyaset üretiyorum." anlayışı doğru bir anlayış değil, eğer olmuş olsaydı bu kırk yıllık süreçte dönüp dolaşıp aynı noktaya gelmezdik.

Şimdi bu tezkerede görüşülürken Silahlı Kuvvetlerimize yetki vereceğiz, Sayın Cumhurbaşkanımız -bakın, dikkat edin, "Sayın Cumhurbaşkanı" demiyorum, "Sayın Cumhurbaşkanımız" diyorum- siyasi parti genel başkanlarını çağırıyaydı...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bugün gidildi.

GÜRSEL EROL (Devamla) – ...bir toplantı düzenleyeydi veya Mecliste Grup Başkan Vekillerimiz bir araya gelselerdi...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bugün gidildi.

GÜRSEL EROL (Devamla) – ...bu konunun risklerini, sakıncalarını önceden enine boyuna kendi aralarında tartışarak Silahlı Kuvvetlerimiz sınır ötesine giderken anlaşılmalı bir tezkerede üzerinde, bir birliklilik kararıyla, Meclisin ortak iradesiyle verilen bir karar daha iyi olmaz mıydı, ulusal güvenliğimiz için daha sağlıklı olmaz mıydı? Olurdu.

Şimdi, AK PARTİ'nin şöyle bir hatası var -geçen de konuşmamda söyledim- "Ben seçimi kazandım, Mecliste çoğunluğu sağladım, istediğim kanun teklifini, istediğim kararı, kararnamayı getiririm ve bunu Meclisteki çoğunluğuma göre çıkarırım." Ama demokrasi, çoğunlukların azınlıklar üstünde uyguladığı sistem değildir, azınlıklarla uyularak azınlıkların haklarının da korunduğu bir sistemdir. Sonuç itibarıyla, Meclisin ortak iradesini her zaman arayın. Yani sizin getirdiğiniz bir kanun teklifine biz tepki vermek yerine ülkenin menfaatleri için, ulusal birliğimiz için, devletimizin geleceği için eğer doğruysa sizinle ortaklaşa hareket etmek isteriz. Biz düşman değiliz ki aramızda bir kan davası yok ki ayrı siyasi partilerde siyaset yapabiliriz ama ülkenin değerlerinde bir arada olmayı bilmeliyiz. Bu da kime düşer? Yönetene, size düşer.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sayın Ali Şahin...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Başkanım, önce önemine binaen bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Şahin, bir dakika bekleyin.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, sayın hatip biraz evvel dedi ki: "Keşke bu konuyu gruplar arasında istişare etsek, Sayın Genel Başkanlara bilgi verilse." Ben buradan hem Genel Kurula hem de kamuoyuna bilgi vermek istiyorum.

Bu konu gruplarla istişare edildi, ayrıca Sayın Grup Başkanımız Abdullah Güler Bey bugün, kendi Grup Başkan Vekilinizin bilgisi dâhilinde, Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'yla telefonda konuşarak bu konuya dair bütün soruların cevaplarını verdi. Fakat tüm bu konuşmalar yapıldıktan hemen sonra, cevapları bilindiği hâlde, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezine bir afiş asmak tercih edildi; burada, bilinmeyen bir şey yok ama sadece yapılan bir tercih var. Bu tercih, kamuoyunu yanlış bilgilendirerek siyaset üretmektir. Bu, herkese ve Türkiye'ye zarar veren bir yaklaşımdır. Türkiye'yi ve Cumhuriyet Halk Partisini bu manada bu itidalli yaklaşımda olmaya davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)
BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Buyurun Sayın Köksal.

42.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, biz sorduk: Yabancı askerler kim? Hatibimiz de sordu, günlerdir biz de soruyoruz: Kim bu yabancı askerler, hangi ülkenin askerleri; neyle gelecekler, ne zaman gelecekler, nasıl gelecekler; bu soruların cevabını istiyoruz. Ve diyoruz ki: "Bu tezkereden yabancı askerlerin Türkiye'de konuşlanmasını çıkarın, biz 'evet' oyu verelim." (CHP sıralarından alkışlar) Biz, her zaman terörle mücadelenin yanındayız, bütün terör örgütlerinin karşısındayız, terörün her türüsüne, kimden, nereden gelirse gelsin lanet olsun diyoruz ama Türkiye'de yabancı asker postalı istemiyoruz; açık ve net. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yalan söylüyorsunuz ya!
VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)
A) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 26/10/2021 tarihli ve 1310 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2023 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2023 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/761) (Devam)

BAŞKAN – Sayın Ali Şahin, Gaziantep...
Buyurunuz Sayın Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)
Süreniz on dakikadır.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasa'mızın 92'nci maddesi uyarınca Cumhurbaşkanlığımızca Genel Kurulumuza sunulan Irak ve Suriye tezkeresi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında sona saklamıştım ama mesele, Genel Kurulun tezkere meselesi silahlı yabancı güçlerin kim olduğuna odaklanınca bununla alakalı bir araştırma yaptığımda şöyle bir haberle karşılaştım. Ne diyor? "CHP'den Kobani koridoruna destek." 2014'te de aynı tezkere, Suriye ve Irak tezkeresi Genel Kurula geldiğinde Cumhuriyet Halk Partisi tarafından tezkereye "hayır" denildiği hâlde daha sonra peşmergenin Kobani'ye geçmesi söz konusu olunca Cumhuriyet Halk Partisinin ve HDP'nin ısrarıyla koridor açılmış ve ilk kez "Yabancı güçlerin Türkiye Cumhuriyeti'ni kullanarak bir başka ülkeye geçişi." ifadesi işlerlik kazanmış. Yani bu, bir kez kullanılmış ve bu Cumhuriyet Halk Partisinin 2014'te "hayır" dediği tezkereden sonra, ısrarlı koridor desteği üzerine kullanılmış. Hatta bu, El Cezire kanalının dikkatini çekmiş ve Sayın Sezgin Tanrıkulu'yla bir röportajında Sayın Sezgin Tanrıkulu'na bu çelişkiyi şöyle sormuş: "CHP, Hükümetin tezkeresine 'hayır' derken itiraz noktalarından biri de tezkerenin yabancı silahlı güçlerin Türkiye'den geçişine izin verilmesiydi. Peşmerge için açılan koridoru olumlu bulduğunuzu belirttiniz; bu, CHP açısından bir çelişki değil mi?" Ben bunu, bu bilgiyi, burada, hangi amaçla kim geçmiş ve hangi amaçla kullanılmış, Cumhuriyet Halk Partisinin ve itiraz eden diğer kesimlerin bilgilerine sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, zor bir coğrafyanın çocuklarıyız. Kafkaslar, Balkanlar ve Orta Doğu gibi tarihsel anlamda sürekli çatışma üreten, sürekli kaos ve savaş üreten bir coğrafyayı yurt edinmiş durumdayız. Aslına bakarsanız bu coğrafyanın bize sundukları birer seçenek değil, birer zorunluluk. Orta Asya'dan, Maveraünnehir'den bir coşkun ırmak gibi akarak Anadolu'yu yurt edinişimiz aslına bakarsanız -bir kaderin tecellisi- bir tesadüf değil, bir kaderin tecellisiydi. Bu coğrafyada millet olarak var oluşumuzun, tarihsel gelişim içerisinde ve küresel ölçekte bu coğrafyadaki varlığımızın üç önemli misyonu var: Bunlardan birincisi, Anadolu'da var olarak bölgemizde ve yerkürede bölgesel istikrarı tesis etmek, küresel barışı tesis etmek ve küresel-bölgesel adaletin tesisi. İkinci önemli misyonumuz ise mazlumuzun hamiliği. Üçüncü önemli misyonumuz ise millet olarak İslam'ın muhafızlığı. Bu üç genetik misyonla imar ve inşa edeceğimiz üç önemli coğrafyamız var. Bunlardan birincisi, ilk coğrafyamız, üzerinde yaşadığımız, üzerinde hüküm sürüyor olduğumuz millet coğrafyası. İkinci önemli coğrafyamız ise altı asır hüküm sürdüğüümüz, altı asır birlikte yaşadığımız medeniyet coğrafyamız, kültür coğrafyamız ve insanları. Üçüncü inşa ve ihya, imar coğrafyamız ise bütün bir insanlık coğrafyası çünkü biz öyle bir milletiz ki yeryüzündeki varlığımız hiçbir zaman sadece kendisiyle ilgili, kendisiyle sınırlı kalmadı ve varlığıyla asırlar boyunca yeryüzünde barışı, istikrarı ve adaleti tesis etmeye çalıştı.

Değerli kardeşlerim, coğrafyalarımıza bakarken şuurlaltımızdaki sınırları ortadan kaldırarak bakmamız lazım. Coğrafyamıza çizilen sınırlar sadece fiziki sınırlar değildi, belki de coğrafyamıza çizilen sınırlardan en tehlikelisi coğrafyamızın insanlarının ve toplumlarının şuurlaltına çizildi.

Bu sınırlardan kurtularak coğrafya okumalarımızı ve coğrafyalarımızın insanlarının okumalarını yapmak zorundayız. Zaman zaman gençlerimizle üniversitelerde, sivil toplum örgütleriyle bir araya geldiğimizde bu sınır sorgulamalarımızı yapmak adına gençlerimizin o şuurlaltındaki sınırları kendileriyle birlikte sorguluyoruz. Kendilerine soruyorum sınırlarımız nereden mütteşekkil diye.

Değerli milletvekilleri, biz dünyanın tam 34 ülkesinde 78 noktasında şehitliği olan bir milletiz ve bu milletin, aziz milletimizin sınırları bu şehitliklerin bulundukları yerlerden başlar, şehitliklerimizin bulunduğu yerde biter. Sınırlarımız, milletimizin sınırları dedelerimizin, atalarımızın son nefesini verdiği yerden başlar, son nefesini verdiği yerde biter. En doğuda Japon

adalarından en batıda İngiltere'nin Man adalarına kadar dünyanın tam 34 ülkesinde, 78 noktasında şehitliği olan bir milletiz. Bu anlamda, coğrafyalarımızı ve insanları sahiplenirken bu sınır sorgulamalarımızı da yapmak durumundayız.

Şimdi, buradan sormak isterim: Acaba Mustafa Kemal'in uğruna savaştığı, gazi olduğu toprakları ve insanları, coğrafyaları ve insanları sahiplenmek mi çok daha değerlidir yoksa bu coğrafyayı parçalamak, bölmek adına, bu coğrafyayı darmadağın etmek adına çizilmiş Sykes-Picot sınırlarını tapınırcasına sahiplenmek mi daha değerli ve daha millidir?

Değerli kardeşlerim, aramızda doktor olanlar var mutlaka. Tıpta "fantom ağrısı" denilen bir ağrı var. Bu ağrı, amputé olmuş insanların kollarını, bacaklarını kaybetmiş olsalar dahi kaybettikleri organlarının ağrılarını uzun yıllar sonra tekrar hissettikleri bir ağrı şeklinde tanımlanıyor yani kolumuzu, bacağımızı kaybetmiş olsak bile uzun yıllar sonra kaybettiğimiz kolumuzun, bacağımızın ağrısını, acısını tekrar hissedebiliyoruz. Bu anlamda değerli kardeşlerim, değerli milletvekilleri, Suriye, bizim fantom ağrımız; Irak bizim fantom ağrımız, Filistin bizim bir fantom ağrımız.

Değerli kardeşlerim, tezkere çok konuşuldu. Tezkerenin çok temel amaçları var; Irak ve Suriye tezkeresinin en önemli amacı kendi sınırlarımızı korumak, sınırlarımızın ötesinde oluşturulmakta olan veya planlanan birtakım sözde devletlerle ilgili oyunları bozmak ve etkisiz hâle getirmek. Coğrafyamızın en temel sorunlarından bir tanesi bu bölgeye ilişkin sınır operasyonları. Coğrafyamızdaki asıl mesele bir Kürt meselesi, bir etnisite meselesi değildir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Aynen öyledir, aynen öyledir!

ALİ ŞAHİN (Devamlı) – Coğrafyamızda var olan bir mesele varsa o da coğrafyamızda Kürt kanıyla beslenen ve emperyalist güçlerin bölgedeki mayın eşekliğine soyunmuş bir terör örgütü meselesidir.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) – İnsanlar IŞİD'e karşı topraklarını koruyorlar; sen, mayın eşekliğine... Çok ayıp!

ALİ ŞAHİN (Devamlı) – Bu vesileyle tezkeremizin hem milletimizin hem de bölgemizin istikrarı için hem bölgesel barış hem de küresel barış için hayırlara vesile olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – IŞİD'i Kürtler yendi, Kürtler. Siz büyüttünüz, IŞİD'i Kürtler yendi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kürtlerin kanında boğulun emil!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'ne "evet" oyu vereceklerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Evet, Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Az önce Sayın Zengin bu konuyla ilgili, grupların bilgilendirildiği yönünde bir beyan sundu ancak bu konuda bize herhangi bir bilgi verilmedi. Ancak bu önemli konuda bilgilendirme yapılmasını gerçekten isterdik. Bu anlamda bunu bir kayıt olarak düşünüyorum ve Meclisin de bu tür önemli konularda daha fazla istişareye açık olması, iktidar grubunun da bilgilendirmeleri daha sağlıklı bir şekilde yapmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz. Buna rağmen, biz ülkemiz ve millî çıkarlarımız gereğince tezkereye "evet" oyu vereceğimizi de buradan belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Köksal.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, az önce hatip kürsüde Diyarbakır Milletvekilimiz Sezgin Tanrıkulu'nun ismini de vererek bir sataşmada bulundu. Sataşmadan dolayı söz istiyoruz milletvekilimize.

BAŞKAN – Ne dedi tam olarak? Ben kaçırdım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tutanaklarda mevcut.

BAŞKAN – Peki, tutanakları getirtiyorum. Tutanaklara baktıktan sonra değerlendireceğim.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan, sadece bir röportajını okudum.

BAŞKAN – Tamam, tutanakları getirtiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim, 60'a göre pek önemli bir sözüm var, mümkün mü?

BAŞKAN – Ne için, size bir sataşma mı var Sayın Tanal?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Bu konuyla bağlantılı.

Konu şuydu Sayın Başkanım: Kobani'de o dönem Irak'ta YPG terör örgütü üyeleri iktidar tarafından getirilmişti, Şanlıurfa'da Büyükşehir Belediyesi onlara kebab söylemişti yani teröristlere yemek vermek suçtur. Acaba Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi hakkında teröre yardımdan dolayı bir soruşturma açıldı mı açılmadı mı? İktidar partisi bu konuda bize Meclise bilgi verirse seviniriz efendim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, ben sataşmadan Sayın Hulusi Akar Bey'e bir söz vermenizi rica etmek için söz istemişim.

BAŞKAN – Kim sataştı efendim?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – CHP adına konuşan hatibimiz Gürsel Erol Bey.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Akar, yerinizden bir dakika süre veriyorum size. Yeni bir sataşmaya mahal vermeyin.

Buyurun.

44.- Kayseri Milletvekili Hulusi Akar'ın, Elâzığ Milletvekili Gürsel Erol'un (3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde şahsî adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Efendim, teşekkür ederim, sağ olun.

Bir hususu çok kısaca dikkatlerinize sunmak istiyorum: Burada biz 2014'te Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin aldığı karar çerçevesinde kurulan DEAŞ'la Mücadele Uluslararası Koalisyonuna 2015'te dâhil olduk ve biz bu DEAŞ'la mücadeleye dâhil olmakla birlikte İncirlik, Diyarbakır ve İskenderun Limanlarını kullanabileceğini mücadele çerçevesinde... 2019'a kadar Amerika, İngiltere, Katar, Suudi Arabistan çeşitli şekillerde İncirlik'te hava ikmali, yakıt ikmali, hava sahasının kullanılması gibi faaliyetlerde terörle mücadelede kullandılar fakat daha sonra 2019'dan beri herhangi bir şekilde gelen giden asla söz konusu değil. Bazıları "Göğsümüzü siper ederiz, asarız, keseriz..." böyle gelen, giden yok.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Efendim, hatibin yaveri terörist çıktı, onu gözü görmüyordu, diğer tarafı mı gördü o?

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Dolayısıyla buradaki yapılan şey tamamen koalisyon çerçevesinde bulunduğumuz...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Hatibin yaveri ne iş yapıyordu? Terörist, şu anda müebbetten cezaevinde.

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Koalisyondan çıkmamız lazım o zaman, herkes aynı şeyi taahhüt ediyor. Biz de aynı şekilde diğer ülkelerde DEAŞ'la mücadele çerçevesinde gidiyoruz, geliyoruz, kullanıyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HULUSİ AKAR (Kayseri) – Burada bir yanlış anlaşılma var.

Teşekkür ederim.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin millî güvenliğine yönelik ayrılıkçı hareketler, terör tehdidi ve her türlü güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Irak ve Suriye'deki tüm terör örgütlerinden ülkemize bundan sonra da yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek ve kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Türkiye'nin güney kara sınırlarına mücavir bölgelerde yaşanan ve hiçbir meşruiyeti olmayan tek taraflı bölücü girişimler ve bunlarla ilgili olabilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümül, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde sınır ötesi harekât ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi ve aynı amaçlara matuf olmak üzere yabancı silahlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunması, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilebilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için 2/10/2014 tarihli ve 1071 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile verilen ve son olarak 26/10/2021 tarihli ve 1310 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı ile 30/10/2023 tarihine kadar uzatılan izin süresinin Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 30/10/2023 tarihinden itibaren iki yıl uzatılmasına dair tezkeresi (3/761) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tezkerenin oylamasının açık oylama şeklinde yapılmasına dair bir önerge vardır, önergeyi okutup imza sahiplerini arayacağım.

Adı okunan sayın vekil burada diye bir işaret verirse ayağa kalkıp.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (3/761) bir sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi oylamasının İç Tüzük'ün 143'üncü maddesi uyarınca açık oylama usulüyle yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Hakkı Saruhan Oluç? Burada.

Meral Daniş Beştaş? Burada.

Kamuran Tanhan? Burada.

Nevroz Uysal Aslan? Burada.

Vezir Coşkun Parlak? Burada.

Ali Bozan? Burada.

Onur Düşünmez? Burada.

Sevilay Çelenk Özen? Burada.

Perihan Koca? Burada.

Mehmet Zeki İrmez? Burada.

Mehmet Rüştü Tiryaki? Burada.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit? Burada.

Ömer Öcalan? Burada.

Ayten Kordu? Burada.

Serhat Eren? Burada.

Beritan Güneş Altın? Burada.

Halide Türkoğlu? Burada.

Ömer Faruk Hülakü? Burada.

Keziban Konukcu Kok? Burada.

George Aslan? Burada.

BAŞKAN – Şimdi açık oylamanın elektronik sistemle yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oylama açık oylama şeklinde yapılacaktır.

Oylama için üç dakika süre vereceğim, bu süre içinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, açık oylama tamamlanmıştır.

(3/761) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin yapılan açık oylama sonucunu açıklıyorum:

"Kullanılan oy sayısı : 521

Kabul : 357

Ret : 164 (*) (**) (***)

Kâtip Üye
Sibel Suiçmez
Trabzon

Tezkere kabul edilmiştir.

Kâtip Üye
Rümeysa Kadak
İstanbul"

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(**) Bu oylamaya ilişkin düzeltme talebi 18/10/2023 tarihli 9'uncu Birleşim Tutanağı'nın inci sayfasında "Geçen Tutanak Hakkında Düzeltmeler" bölümünde yer almaktadır.

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.34

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum. Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VI.- ÖNERİLER (Devam)

B) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, uyuşturucu dağıtımı, satışı ve kullanılmasının önlenmesi, alınması gereken tedbirlerin ve politikaların geliştirilmesi için çözüm yollarını konuşmak amacıyla 17/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması açılmasına ilişkin taleplerinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ekim 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

17/10/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 17/10/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

İsa Mesih Şahin
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili İsa Mesih Şahin tarafından uyuşturucu dağıtımı, satışı ve kullanılmasının önlenmesi, alınması gereken tedbirlerin ve politikaların geliştirilmesi için çözüm yollarını konuşmak amacıyla 17/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması açılmasına ilişkin talebimizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 17/10/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına Sayın Sema Silkin Ün konuşacaklar.

Buyurun Sayın Ün. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizdeki uyuşturucu sorunu, mücadelesinde eksikliklerin tespiti ve giderilmesi konusunda vermiş olduğumuz Meclis araştırması önergesi hakkında Saadet ve Gelecek Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

Neden bu konuya daha fazla dikkat çekmemiz gerektiğini sizlere birazdan adım adım anlatmaya gayret edeceğim. Ülkemizde uyuşturucuya başlama yaşı 8'e kadar düşmüş, ortalama kullanma yaşı 21,2 olmuştur. Bağımlıların yüzde 82'si 20-35 yaş arası gençlerimiz ve uyuşturucudan hayatını kaybedenlerin yüzde 90'ını 35 yaş altı gençlerimiz oluşturmaktadır. Dünya Sağlık Örgütüne göre sentetik uyuşturucuya bağlı ölümlerin en fazla yaşandığı ülke durumundayız. Ceza infaz kurumlarındaki 300 bin kişiden 100 bini yani 3 kişiden 1'i uyuşturucu madde bağlantılı suçlardan tutuklu ve hükümlülerden oluşmakta. Cinayetlerin yüzde 60'ı, saldırıların yüzde 40'ı, tecavüzlerin yüzde 33'ü alkol ve madde bağımlılığıyla alakalı suçlardan cezaevlerinde. Kadına şiddet konusu ile uyuşturucu bağlantısı ayrıca değerlendirmeye açık bir konudur. "Uyuşturucu ticareti" ve "devlet bağlantılı aktörler" suç kategorisinin de içinde yer aldığı Küresel Organize Suç Endeksi'ne göre ülkemiz dünyada 14'üncü, Avrupa'da 1'inci sıraya gelmiş durumda. Ülkemiz, maalesef, Asya kökenli eroin, esrar, sentetik uyuşturucunun Avrupa'ya transferinde transit ve hedef ülke konumunda, Güney Amerika kökenli kokain ticaretinin dağıtım merkezlerinden olma durumuna gelmiş durumda. Son yedi yılda ülkemizdeki metamfetaminin tüketimi 30 kat artmış. Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu ve Suç Ofisi tarafından yapılan atık su analiz raporlarında esrar kullanımında İstanbul dünya 2'ncisi maalesef. Adli Tıp Enstitüsünün kanalizasyon atıklarından aldığı numune sonuçları dehşet tablosunu ortaya koyuyor. Stockholm'de 25,3; Berlin'de 8,1 miligram çıkan metamfetamin İstanbul'da 120 miligram çıkıyor. Birleşmiş Milletler raporuna göre Türkiye'de kokain yakalama miktarı 7 kat artmış. Dünyada geçerli olan bir hesap yöntemine göre, yakalanan yakalanmayan her zaman yüzde 20'sidir.

Değerli milletvekilleri, bu özet verilerden sonra "Acaba tehlikenin farkında mıyız?" diye kendimize sormamız gerekiyor. Türkiye bu alarm veren duruma nasıl geldi? Bunda kimlerin sorumluluğu var? Kendi şehrim Denizli dâhil olmak üzere, aileler çocuklarını uyuşturucu satışı yapıldığı korkusuyla oyun parklarına gönderemediklerini söylüyorlar yani sadece eğlence muhitlerinin, kurtarılmış bölgelerin, köhne sokakların sorunu değil; çocuk oyun parklarına kadar yayılmış gündelik yaşam alanlarındaki bir sorundan bahsediyoruz.

Şimdi bu kürsüden başta yetkililere olmak üzere açık bir şekilde soruyorum: Gençleri zehirleyen bu suç örgütlerine devlet eliyle yol verenler olmuş mudur? Bu sorunun cevabı mutlaka aranmalıdır. Topyekûn bir seferberlik gerekliliği ortadayken uyuşturucuyla mücadele ettiği söylenen kurumlar neden tek çatı altında toplanmamaktadır? Eğer "Gerekli çalışmalar yapılıyor." deniyorsa neden uzun bir dönemdir veriler şeffaflıkla açıklanmıyor da uluslararası kuruluşlardan veri takip edilmek zorunda kalınıyor?

Şimdi daha acı birkaç soruyu daha gündeminize getirmek istiyorum: Eski İçişleri Bakanının "Bacaklarının kırılması talimatını verdim." dediği kişiler torbacılar mıydı yoksa baronlar mı? Baronlarla mücadele edeceğini söylemişti; kaç baron şu an cezaevinde, kaç yakalanıp tutuklandı, acaba kaç infaz yasasından faydalandı, salındı mı salınmadı mı, yurt dışına kaçanlar oldu mu olmadı mı? Bu soruları soruyorum çünkü daha bir gün önce İstanbul Anadolu Başsavcısı İsmail Uçar HSK'ye iletildiği yazısında uyuşturucu ve yağma suçlamasıyla başlatılan 11 soruşturmada şüphelilerin usulsüz şekilde tahliye edildiğini ifade etti. Maserati'li bir polis olayı vardı, hani eşi pişkince kamuoyuyla dalga geçer gibi açıklamalar yapmıştı. Bu hadise münferit olmayacağına göre bu ağın güvenlik bürokrasisi içindeki etkin unsurları deşifre edildi mi, kamuoyu bunların bilgisine ne zaman ulaşacak? Hepimiz çok iyi biliyoruz ki, bu işin içindeki mafyatik yapılanmalar, devlet aygıtının içine sızmış devlet görüntüsündeki çeteler olmadan hareket edemez. Yeni İçişleri Bakanımız Ali Yerlikaya'nın bu konudaki çabalarını takdir etmekle birlikte, gelir gelmez bazı operasyonlar başlatması ve bunların içinde yakın geçmişin Emniyet sorumlularının olması bize açıkça geçmiş dönemde ülkemizde yayılan bu trafikten bunların da sorumlu olduklarının işaretini vermiyor mu? Yeni Bakanın büyük harflerle ifade ettiği mücadelesi, kendini

içinde bulunduğu, baronların cirit attığı, uyuşturucu trafiğinin çeteler eliyle palazlandırıldığı bataklığın itirafı değilse nedir? Sayın Bakanın haklı bir motivasyonla bu mücadeleyi icraatlarının en başına alması konusunda desteğimizi bir kez daha buradan vurgulamak isterim. Yeter ki bu operasyonları gerçek manada suçluların kökünün kazınması için sonuna kadar götürsün, yeter ki ucu kime dokunursa dokunsun bu mücadeleden vazgeçmesin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Yeter ki evlatlarımızı hayattan koparan, annelerimizin ciğerini yakan bu illetin sınırlarımızdan kontrolsüzce geçme utancını bu millete bir daha yaşatmasın.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisi hakkında İYİ Parti Grubu adına Sayın Hasan Toktaş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır Sayın Toktaş.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi grup önerisi hakkında İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyor, heyeti saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, uyuşturucu belası ülkemizin terör ve ekonomiyi birlikte en önemli sorunlarından. Ülkemiz, maalesef, uyuşturucu ticareti konusunda konum itibarıyla önemli bir geçiş güzergâhıdır. Bu geçiş güzergâhı, sınırlarımızın kevgire dönmesi münasebetiyle, maalesef, özellikle Afganistan'dan ülkemize ne amaçla geldiği belli olmayan kaçakların, her birinin cebinde sadece biner adet hap taşıdığını ve bu taşıdığı haplarla tanesini 3 dolara, 5 dolara İstanbul'da paraya çevirebildiğini ve bununla da birkaç ay idare edebildiğini düşünürsek bu sınırlarımızın güvenliğinin ne denli önemli olduğunu da bir kez daha anlamış oluruz.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde, maalesef, uyuşturucu kullanımı 10'lu yaşlara kadar düşmüştür. Birçoğumuz tanır, birçoğumuzun etrafında vardır, benim de var; öyle insanlarımız var ki "Allah'ım; kızımı, oğlumu yanına al; yeter ki bu beladan, bu müptela hâlinde bizleri kurtar." diyen insanlarımızı, maalesef, çok sıkça, hep beraber, etrafımızda duyuyoruz.

Değerli arkadaşlar, uyuşturucu ile siyasetçinin adı yan yana anılmamalıdır. "Uyuşturucu" denince "kokain" denince bu ülkede -bugünün İçişleri Bakanını çalışmalarından dolayı tebrik ediyoruz ama- eski İçişleri Bakanı anılmaktadır. Maalesef bu ülkede bir Başbakanın oğlu Venezuela'ya, buradan 10 bin kilometre uzağa -Venezuela'da pandemide, kişi başı, 196 vaka görüldüğü dönemde bile- "Maske götürdüm." diyerek ancak izah edebildiği bir durumla bu millet karşı karşıya olmamalı ve bu önemli isimler uyuşturucuyla, kokainle yan yana anılmamalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, bütün siyasetçiler olarak bundan muzdarip olduğumuza ve -inanıyorum ki- AK PARTİ'nin de bundan muzdarip olduğuna inanıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) – Bitiriyorum efendim.

Türkiye Cumhuriyeti, Türkiye gençleri ve büyük Türk milleti; bu uyuşturucuya karşı topyekûn bir mücadeleyi mutlaka hep beraber yapmalıyız. Bunun siyaseti yoktur, bunun iktidarı yoktur, bunun muhalefeti yoktur; ne yapılması gerekiyorsa bütün gücümüzle muhalefet olarak desteklemeye hazır olduğumuzu belirtiyor, her birinize saygı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi grup önerisi üzerinde Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Sayın Sümeyye Boz.

Buyurun Sayın Boz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uyuşturucu dağıtımının, satışının ve kullanılmasının önlenmesi, alınması gereken tedbirlerin ve politikaların geliştirilmesi için Saadet Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesine dair söz almış bulunuyorum.

Türkiye'nin uyuşturucu trafiğinde neredeyse merkez hâline gelmesinden, uyuşturucu ticaretinin engellenememesinden ve buna bağlı olarak da uyuşturucu kullanımının artmasından bahsediyoruz. Uyuşturucu sorunu sadece halk sağlığı ve güvenlik meselesi değil, temelde iktidarın müdahale etmek istemediği, aynı zamanda rant olarak kullanılabileceği bir alana dönüşmüştür. Mersin'de uyuşturucuya dair iddialar da bunu destekler niteliktedir. Uyuşturucu sorunu aynı zamanda özel savaş politikalarının da bir ayağı olarak uygulanıyor; özellikle de kürdistan'da bunu görebilmek mümkün.

Uluslararası uyuşturucuyla mücadele inisiyatiflerinin başında gelen Organize Suça Karşı Küresel İnisiyatif'in Avrupa Kokain Hattı Raporu'na göre, Latin Amerika'dan ve Orta Afrika'dan Türkiye'ye uçak yoluyla, yolcu uçağı yoluyla gelen uyuşturucuların, kokainlerin İstanbul'a, yine Latin Amerika'dan gelen kokainlerin kargo gemileri yoluyla da Mersin'e, İzmir'e ve Kocaeli'ye getirildiği bilinmekte, bu raporda da bu ifade edilmektedir. Kocaeli, İzmir ve Mersin'in yanı sıra özellikle Van, Ağrı, Şırnak ve Hakkâri gibi sınır illeri de uyuşturucu trafiği noktası hâline getirilmiş durumda yani uluslararası raporlarda da kendini gösteren bu hâliyle Türkiye şu anda uyuşturucu trafiğinin terminali hâline getirildi, getiriliyor.

Şu anda uyuşturucu kullanım yaşının -daha önceki hatiplerden birisinin de ifade ettiği gibi- 8 yaşına düştüğünden bahsediyoruz, bunu konuşuyoruz, uyuşturucu kullanımının ne kadar yaygınlaştırıldığından bahsediyoruz ve bununla birlikte, kürdistan'da bunun bilinçli bir şekilde yürütüldüğüne, bilinçli bir şekilde de göz yumulduğuna tanık oluyoruz, Amed'de uyuşturucu kullanımına dair çetelerin büyüdüğünü ve hatta bu çetelerin silahlandırıldığını duyuyoruz. Bir taraftan uyuşturucu trafiğinde merkez hâline gelirken diğer taraftan uyuşturucuya karşı yeterli mücadele yürütülmüyor hatta neredeyse önü açılıyor. Sivil toplum kuruluşlarıysa uyuşturucuya karşı eğitsel çalışmaların yürütülmediğini, okul ve sağlık kuruluşlarına yakın yerlerde uyuşturucu madde ticaretinin zaman zaman devam ettiğini ve hatta uyuşturucu madde suçundan yargılananların ise uygun bir şekilde cezalandırılmadığını ve cezasızlık politikalarıyla önünün açıldığını dile getiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun tamamlayınız Sayın Boz.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Şimdi, dönemin İçişleri Bakanının "Haftada ortalama 5 bin uyuşturucu satıcısını veya imalat yapanı gözaltına alıyoruz." açıklaması da durumun vahametini gözler önüne sermektedir.

Uyuşturucuyla mücadele ettiğini söyleyen iktidar, uyuşturucuya karşı mücadele eden ve bir bilinç oluşturmak isteyen gençlere de müdahale ediyor. Uyuşturucuyla mücadele etmesi gerekirken, kürdistanın her yerinde "...^(*)" şiarıyla özel savaş politikalarına ve bunun bir parçası olan uyuşturucuya karşı mücadele eden gençlere saldırıyor, gözaltına alıyor ve onların eylemlerinin önünü kesiyor.

Savaş tezkeresinin konuşulduğu bugün de bu duruma biz "Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu?" diye sormadan edemiyoruz çünkü bu iktidarın uyuşturucuya karşı yaklaşımı savaşa karşı yaklaşımından da pek farklı değil, Filistin için timsah

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

gözyaşları dökerken aynı zamanda Rojava'da sivil insanların katledilmesine göz yumuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Son, toparlıyorum.

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Savaş tezkeresinin konuşulacağı bugünde hem savaşa hem de özel savaş politikalarının bir parçası olarak nitelendirmiş olduğumuz -özellikle de kadınlar ve gençlere yönelik yapılan- uyuşturucu ve madde kullanımına dair mücadelemizi her alanda dile getireceğimizi ifade etmek istiyoruz. Bu politikalara karşı da her an, bulunduğumuz her yerde direneceğimizi, buna geçit vermeyeceğimizi Yeşil Sol Parti olarak da bir kez daha dile getirmiş oluyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Aylin Yaman.

Süreniz üç dakika Sayın Yaman.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin uyuşturucuyla mücadele çalışmalarının araştırılması başlıklı grup önerisiyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Madde bağımlılığı çekirdek aileden başlayarak incelenmesi gereken, esas olarak “riskli grup” dediğimiz ergenlik dönemi olan ve 15-22 yaş aralığının baskın olduğu fakat kullanımının bazı bölgelerde 9 yaşına kadar indiği, kısacası sadece gençlik dönemi değil, çocukluk dönemini de kapsayan toplumsal bir sorundur. Bu nedenledir ki bu mücadeleyi, anne-babalarla başlatılan, çocukluk dönemi boyunca sürdürülen, ergenlik döneminde ise daha yakın takipte olunması gereken koruyucu ve önleyici faaliyetler bütünü olarak ifade etmeliyiz. Türkiye’de yirmi yıl önce bu iktidar tarafından başlatılan Sağlıkta Dönüşüm Programı’yla, maalesef, birinci basamak koruyucu sağlık sistemimiz göz ardı edilmiş, hekim ve hemşirenin yanı sıra, içinde bulunduracağı sosyal hizmet ve psikolojik danışma ve rehberlik uzmanlarıyla bölge nüfusunun uyuşturucuyla mücadele kapsamında da yakından takip edilebileceği bir kurgudan uzaklaşmış, yüklendiği ağır nüfus yüküyle bölgedeki ailelerin temel takip sistemlerini âdeta imkânsız hâle getirmiştir.

Türkiye’de uyuşturucu madde kullanımı bölgelere göre değişiklik göstermektedir. Sınır güvenliği belirleyici olmakla birlikte, ekonomik, politik, kültürel ve toplumsal boyutlarıyla yetkin kişilerce yakından takibi önem taşımaktadır. Ülkemizin temel sorunu olan yoksulluk, uyuşturucuyla mücadelenin de ana unsurudur. Yoksulluk artık bu ülkede bir halk sağlığı sorunudur ve konunun yarattığı ekonomik kıskaç ve tükenmişlik hâli, umut arayışı içinde olan gençlerimizi ve kontrolsüz kalan çocuklarımızı uyuşturucu felaketine sürüklemektedir.

Koruyucu sağlık sistemine ve eğitime yatırım yapmayan bu iktidar zihniyeti, aynı şekilde, emek yoğun bir iş olan, insana yatırımı gerektiren rehabilitasyon süreçlerini de öncelemekten son derece uzaktır. Türkiye’de kısaca “AMATEM” ve “ÇEMATEM” olarak adlandırılan erişkin, çocuk ve ergenlerdeki madde bağımlılığı tedavi merkezlerine ve insan kaynağına yıllar içinde yeterli ve planlı yatırım yapılmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, lütfen toparlayın.

AYLİN YAMAN (Devamla) – Öyle ki başkent Ankara’da dahi işlevsel tek bir ÇEMATEM bile bulunmamaktadır. Yetersiz yatak sayısı ve takip sistemlerinin birinci basamak entegrasyonunu kurmadan, yeterli sosyal hizmet uzmanlığı ve psikolojik destek sağlamadan uyuşturucuyla mücadele eden bireyleri kontrolsüzce ve çaresizce hayatın içine terk etmektedir sistem.

Madde bağımlılığıyla mücadele bir ekip işidir. İçişleri Bakanlığının, Adalet Bakanlığının, Sağlık Bakanlığının, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının, Millî Eğitim Bakanlığının yetkin kadrolarının entegre çalışmasıyla, şeffaf veri yönetimiyle ve özellikle Sosyal Güvenlik Kurumunun madde bağımlılığında uluslararası kabul gören tüm ilaç ve implant uygulamalarını geri ödeme kapsamına almasıyla sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN YAMAN (Devamla) – Sonlandırıyorum.

BAŞKAN – Buyurun, lütfen sonlandırın.

AYLİN YAMAN (Devamla) – Sonuç olarak tüm bu süreçlerde tam olarak hangi aşamada olduğumuzu anlamak ve eylem planlarımızı revize etmek ve sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması elzemdir. Bu nedenledir ki bu araştırmanın Meclis çatısı altında açılmasını Cumhuriyet Halk Partisi olarak destekliyoruz.

Teşekkürlerimi sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Veysel Tipioğlu.

Buyurun Sayın Tipioğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz üç dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi Grubu tarafından verilen Meclis araştırması önergesi hakkında AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sözlerime Filistin’de yaşanan soykırım ve jenosidi, insanlık suçunu kınayarak başlamak istiyorum ve İsrail’e savaşın da bir namusu olduğunu hatırlatmak istiyorum.

Sayın Başkan, öncelikle sizi, Gazi Meclisimizi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Uyuşturucuyla mücadele ülke sınırlarını aşan, bölgesel ve uluslararası düzeyde iş birliği gerektiren bir tehdittir. Bağımlı sayısındaki artış, terör örgütlerinin de bu alana yönelimi ve teknolojik gelişmeler uyuşturucu üretimini ve kaçakçılığını hızlandırmış ve sorunu küresel düzeyde kapsamlı mücadeleyi gerektiren başlıca bir tehdit hâline getirmiştir. Türkiye konuya bu anlayışla yaklaşmaktadır. Ayrıca, ülkemiz uyuşturucu alanında uluslararası iş birliğiyle 106 ülkeyle iş birliği hâlinindedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz uyuşturucu açısından hem hedef hem de transit bir ülke konumundadır. Ülkemizin kaçakçılık şebekelerine karşı yürüttüğü başarılı mücadele, uyuşturucunun ülkemizi transit geçmesine müsamaha göstermeyen kararlı tutumu uluslararası alanda takdirle karşılanmaktadır. Bu alanda gerçekleştirilen operasyonlar, çökertilen kaçakçılık şebekeleri ve ele geçirilen yüksek miktardaki uyuşturucular uyuşturucu baronlarının alternatif güzergâh arayışına girmelerine neden olmuştur. Özellikle de eroin rotasının ülkemizi bypass edecek şekilde değiştiğini biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin güvenlik güçleri uyuşturucu ticaretini bir insanlık suçu olarak kabul eder ve bu suçla mücadeleyi tüm dünya çocuklarını kendi çocukları olarak gören bir anlayışla sürdürür. Kurumlarımızın bütün görevlilerinin gayreti geleceğimizin teminatı olan evlatlarımızı bağımlılık yapacak bütün maddelerden, her türlü zararlı akımdan korumak üzerinedir.

Uyuşturucunun gençlerimizi hedef aldığı, gençlerimizi zehirlemek için fırsat kolladığının hepimiz farkındayız. Bu işin bir başka boyutu da, terör örgütlerinin bu zehirden beslenerek vatan hainlerini buradan elde ettikleri paralarla tahkim ettiklerini de biliyoruz ama biz kararlılıkla bu şebekelerin üzerine gitmeye devam edeceğiz. Ancak, Avrupa ülkeleri narkotik suçlarla mücadelede son yıllarda zorlanmaya başlarken, bu nedenle uyuşturucuyla mücadele yerine uyuşturucu kullanıcılarını kontrol

altında tutma yöntemini benimserken, bazı ülkelerde narkotik madde satış yerleri açılırken, bazı ülkelerde kontrollü uyuşturucu madde üretimine izin verilirken Türkiye mücadelesine kararlılıkla devam etmektedir ve edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın Sayın Tipioğlu.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Son yıllarda tarihimizin en kapsamlı, en eş güdümlü; tüm kurumların koordinasyonu ve eş güdümü içerisinde bir uyuşturucu mücadelesi yürütülmektedir. İlgili kurumlarımızın yayınladığı verilere baktığınızda bunun çok önemli olduğunu görürsünüz. Zamanınızı almamak, zamanı efektif kullanmak adına bu verilerden sadece birini paylaşmak istiyorum sizlerle. Özellikle uyuşturucuya bağlı ölümlerde 2017 yılında Türkiye Cumhuriyeti devletinde 941 vatandaşımız ölmüşken, Hakk'a yürümüşken 2022 yılında bu sayı 246'ya düşmüş, 2023 yılının ilk on ayında da bu sayı 103'e düşmüştür. Dünya ve Avrupa'da yayınlanan raporlara göre ülkelerdeki uyuşturucuya bağlı ölümler dünyada milyonda 35, Avrupa ülkelerinde 18,3; ülkemizde de 4,7'dir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sonlandırılım lütfen.

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Bu sonuçlara bakarak ifade edebilirim ki Türkiye uyuşturucuyla mücadelesinin en parlak ve en başarılı dönemi yaşamaktadır.

Son olarak, mücadelemize katkı sağlayacak kanuni düzenlemeler yüce Meclisimizden geçmekte, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatıyla oluşturulan Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu çatısı altında 11 bakanlığın eş güdüm içerisinde, ahenkle, multidisipliner bir anlayışla uyuşturucuyla mücadele ettiğini biliyoruz. Türkiye Cumhuriyeti devleti uyuşturucuyla mücadelede başta kolluk teşkilatları, güvenlik teşkilatları olmak üzere tüm kurumlarıyla dünyaya örnek teşkil edebilecek bir duruş sergilemektedir. Ülkemizin uyuşturucuyla mücadelede yetersizliğini ileri sürmek, başta, bu uğurda canlarını feda eden aziz şehitlerimizin hatıralarına saygısızlıktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VEYSAL TİPİOĞLU (Devamla) - Başta uyuşturucu olmak üzere her türlü suçla kahramanca mücadele eden güvenlik kuvvetleri mensuplarımızın en azından moral ve motivasyonunu bozmaktadır.

Bu uğurda mücadele eden bütün güvenlik kuvvetlerine şükranlarımı huzurlarınızda arz ediyorum ve sözlerime son verirken yüce Meclisi ve saygıdeğer milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

Sayın Bülbül'ün ve Sayın İsa Mesih Şahin'in söz talepleri var.

Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Oylamadan sonra isterseniz söz alalım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, bu, grup önerisinin dışında bir husus.

BAŞKAN - Sayın Bülbül, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, işgalci İsrail ordusunun yapmış olduğu saldırıda Gazze'de bir hastanenin vurulduğu ve şu anki rakamlara göre en az 500 ölünün olduğu haberini aldıklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, şimdi aldığımız haberlere göre, işgalci İsrail ordusunun yapmış olduğu saldırıda Gazze'de bir hastanenin -işte, adının Baptist Hastanesi olduğunu ifade ediyorlar- vurulduğu haberini aldık ve şu anki rakamlara göre en az 500 ölünün olduğu ifade ediliyor, bu ölü sayısının artacağı ifade ediliyor. Yani bu artık insanın kelimelerle izah edeceği bir boyutu aşmış durumda. İsrail bugün kendisini soykırım mağduru olarak... Yaklaşık yüz yıla yakın süreden beri dünyanın her yerinde "Mağduruz, mağduruz." diye gezenler bugün çok açık bir soykırımı dünyanın gözünün içine baka baka yapıyorlar. Allah'ın laneti de gazabı da bunların üzerine olsun! (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Zengin, buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Doğrusu ben konuşmayı oylamayı yaptıktan sonra almayı tercih ederdim fakat...

BAŞKAN – İsterseniz oylamayı yaptıktan sonra...

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yapalım, öyle konuşmayı tercih ederim.

BAŞKAN – Tamam.

Sayın Şahin, siz de mi öyle tercih edersiniz?

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Evet, aynı konuda.

BAŞKAN – Tamam.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

B) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin tarafından, uyuşturucu dağıtımını, satışı ve kullanılmasının önlenmesi, alınması gereken tedbirlerin ve politikaların geliştirilmesi için çözüm yollarını konuşmak amacıyla 17/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması açılmasına ilişkin taleplerinin diğer önergelerin önüne alınarak ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 17 Ekim 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisini oylarınıza sunacağım: Öneriyi kabul edenler... Öneriyi kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Buyurun Sayın Zengin.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Tabii, Genel Kurulda yaptığımız çalışmaların bir devamlılık içerisinde olduğunun bilincindeyim fakat biz tezkereyle alakalı konuşmalarımızı yaparken beni Maraş Milletvekilimiz Tuba Köksal Hanım duyduğu bir sözden dolayı uyardı ve ben Tutanak Hizmetlerinden arkadaşlarımız rica ettim. Kendilerinden şöyle bir şey aldım, okumak istiyorum, Genel Kurulda paylaşmak istiyorum: Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Kars Milletvekili bizim sıralarımıza dönerek "Kürtlerin kanında boğul e mi!" diye bağırdı "Kürtlerin kanında boğul e mi!" Şimdi, zaten biz bütün gün yaptığımız konuşmalarda -sanıyorum Grup Başkan Vekili arkadaşlarımız duymuyorlar arkadan- bu tarz ifadeleri maalesef duyuyoruz yani bunun ne kadar rahatsız edici olduğunun farkındasınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Aslında bunun hitap ettiği kişi belli olsaydı ve Genel Kurulun bugün yoğun temposu

olmasaydı kendisiyle alakalı İç Tüzük'e uygun olarak bir ceza yaptırımının gerektiğini düşünüyorum ama muhakkak ki Sayın Grup Başkan Vekilleri de değerlendireceklerdir, böyle bir ifade Genel Kurulda asla söylenemez, bu fevkalade rahatsız edicidir; bir defa, her şeyden evvel bölücü bir ifadedir, bizleri bölmektedir ve tehdit etmektedir bu ifadeleriyle. O sebeple, sürekli barıştan bahseden insanların kendilerince böylesine bir savaş dili kullanıyor olmalarını, bizi birer düşman olarak görerek bu ifadeleri kullanıyor olmalarını görüyorum ve maalesef büyük bir üzüntü bir duyuyorum. Bunu Genel Kurulla paylaşma ihtiyacı duydum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zengin.

Buyurun Sayın Şahin.

47.- İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'in, İsrail'in Gazze'de bir hastaneyi bombaladığı, 500'ün üzerinde şehidin olduğu bilgisinin kendilerine geldiğine, bunun için Türkiye Büyük Millet Meclisini, bütün partileri, grupları tekrar ortak bir tavır almaya davet ettiklerine ilişkin açıklaması

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bizim konumuz Filistin'de yaşanan gelişmeyle ilgili. Aldığımız bilgiye göre Filistin'de, Gazze'de İsrail bir hastaneyi bombaladı ve 500'ün üzerinde şehidimizin olduğu bilgisi geldi. Bu anlamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi bugüne kadar üzerine düşeni fazlasıyla yaptı, daha da yapacaktır. Biz bugün de Filistin konusunu gündeme getirmiştik. Dünyanın gözü önünde uluslararası hukuku yok sayan İsrail, işgalci bir devlet olan İsrail burada bir katliam, bir soykırım yapmaktadır. Türkiye olarak buna sessiz kalamayız, bunun altını özellikle çiziyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi üzerine düşen görevi yapmaya devam etmelidir. Biz buradaki katliama, buradaki soykırıma dikkat çekerek buradan bütün partilerimizi, bütün gruplarımızı, Türkiye Büyük Millet Meclisini ortak bir tavır almaya davet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) – Bu konuda da uygun görürseniz Grup Başkan Vekilleriyle özel bir görüşme de yapabilirsiniz. Gün bugündür. Ben bugün konuşmamda da ifade ettim; dünyada İsrail'e bu zulümünü net bir şekilde hatırlatacak, net bir şekilde tavır koyacak bizden başka tarihî rolü olan bir ülke yoktur. Onun için Türkiye, Türkiye Büyük Millet Meclisi bugün üzerine düşen sorumluluğu yine yerine getirmelidir. Tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisini, tüm partilerimizi, gruplarımızı ortak bir tavır almaya, bu konuda gerekirse bir bildiri yayınlamaya... Gerekirse birlikte büyükelçiliğe gidelim ama ortak bir tavır, ortak bir tutum ortaya koyalım diyorum, bütün partilere de bu konuda davetimizi tekrar ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Olay hakkında bir bilgin yok, bir ara verdikten sonra olayı öğrenip Sayın Grup Başkan Vekillerini davet edeceğim, onu görüşürüz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

48.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve bütün medyanın İsrail'in bu hastaneye yönelik saldırısıyla çalkalandığına, saldırıyı kınadıklarına ve kabul edilemez bulduklarına ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demin Sayın Zengin'in söylediği sözün muhatabı olan vekilimiz burada değil, bu hafta nöbet listesinde de olmadığı için, hani, çağırma şansım olmadı. Konuştuk yani kısa da olsa "Kastımı aşan bir söz." olarak ifade etti, bunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Diğer mesele, şu anda hakikaten bütün medya bu İsrail'in hastaneye yönelik saldırısıyla çalkalanıyor; hakikaten korkunç bir durum. Dünyanın gözü önünde yüzlerce insanın -yani 500'ü aşkın insandan söz ediliyor- bir hastane saldırısında katledilmesinin hiçbir açıklaması olamaz. Çağırımız bütün dünya parlamentolarına, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisine, Birleşmiş Milletlere. Ve tabii ki Türkiye'de de Sayın Dışişleri Bakanı geldi, bilgi verdi, o gün bildiriye de imza attık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edin lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bir an önce bir ateşkesin, bir suhuletin hâkim olması lazım. Bunu, bu saldırıyı tabii ki kınıyoruz, kabul edilemez buluyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de bu konuya dair bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

49.- İstanbul Milletvekili Özlem Zengin'in, AK PARTİ Grubu adına böyle bir saldırıyı şiddetle kınadıklarına ve ortak bir adım için çalışacaklarına ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Bu konunun önemine binaen, gecenin çok geç saati olduğunun farkındayım ama ben de grubumuz adına, böyle bir saldırıya tahammül edemeyeceğimizi, ne yapmamız gerekiyorsa hem Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak hem de diğer ülkelerin parlamentolarıyla temas hâlinde olarak somut adımları içeren -biz geçtiğimiz hafta içerisinde ortak bir bildiriye zaten imzaladık- "ortak bir adım" diyebileceğimiz üzerimize düşen ne varsa hep beraber çalışalım ve yapalım diyorum. Hakikaten çok üzgünüm. Dünyanın hiçbir yerinde, savaş da dâhil... Çok temel bir ilkedir; hastaneler, hastalar, kadınlar, çocuklar savaşın bu mezaliminden ari tutulur, onlara özen gösterilir, temel bir kaidedir. İsrail'in yapmış olduğu bu pervasızca saldırıları biz de grubumuz adına şiddetle kınıyoruz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, biz de Divan olarak tutumumuzu -şimdi ara vereceğim- belirteceğiz. Bu bir haydutluk, bunu kabul etmek mümkün değil, herhangi bir şeyle telif etmek mümkün değil.

Şimdi, Sayın Tanrıkulu'nun bir sataşma şeyi vardı, tutanağı getirttim.

Bir saniyenizi rica edeyim Sayın Tanrıkulu. Size söz hakkı doğduğuna kanaat getirdim, size söz hakkı vereceğim, şimdi değil.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Ama grubumuz adına bu konuyla ilgili olarak...

BAŞKAN – Tamam, bir saniyenizi rica edeyim... Bir saniyenizi rica edeyim...

Cevahir Asuman Yazmacı, Şebnem Bursalı, Selcan Hamşioğlu, Çiçek Otlu ve Halit Yerebakan'a da birer dakika söz vereceğim.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum, dönüşte size söz vereyim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Ben bu konuyla ilgili, grubumuz adına bir şey söylemek istiyorum, kusura bakmayın, Grup Başkan Vekilimiz burada yok.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) – Yönetim kurulu...

BAŞKAN – Buyurun.

50.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, İsrail'in Gazze'deki bir hastaneye yönelik saldırısının insanlığa karşı işlenmiş bir suç olduğuna, Parlamento tarafından en etkin biçimde kınanması ve karşı çıkılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Değilim, neyse yani bunun için grup yönetim kurulu ya da usul falan çok da önemli değil; sonuçta şöyle, yani insanlığa karşı bir suç var gerçekten, bir savaş suçu var -biraz önce ben de okudum burada- bunun bu Parlamento tarafından en etkin bir biçimde kınanması ve karşı çıkılması lazım. Her iki tarafın da hem İsrail tarafının hem Filistin tarafının dikkate aldığı ülke Türkiye'dir. Dolayısıyla en etkin bir şekilde kınama, bu Parlamentodan bu saatlerde çıkacak kınama hiç olmazsa dünya parlamentolarına ve dünyaya da Türkiye'den bir mesaj olacaktır. Öyle sanıyorum ki grubumuzun da görüşü budur, bizim de bu ortak tutuma katkı verdiğimizizi ifade etmek istiyorum.

Grubun kıdemli bir üyesi olarak söz aldım efendim.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekillerini arkaya davet ediyorum.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.13

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 22.10

BAŞKAN: Başkan Vekili Sırrı Süreyya ÖNDER

KÂTİP ÜYELER: Sibel SUIÇMEZ (Trabzon), Rümeyza KADAK (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

VIII.- BİLDİRİLER – DEKLARASYONLAR

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı ile Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, İYİ Parti ve Saadet Partisi gruplarının ortak imzasıyla hazırlanan, Gazze'de Al Ahli ve Al Mamedani Hastanelerini hedef alan saldırıları en şiddetli biçimde kınadıklarına, bu vahşetin durdurulması için dünya parlamentolarını, uluslararası toplum ve kuruluşları tutum ve inisiyatif almaya davet ettiklerine ilişkin bildirisi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilerin ortak bildirimleri vardır, okuyorum:

“Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ortak Bildirisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi, 12 Ekim 2023 tarihinde bütün parti gruplarının imzasıyla yayınlanan bildiri doğrultusunda, Filistin ve İsrail'deki gelişmeleri yakından takip etmektedir.

Gazze'de Al Ahli ve Al Mamedani Hastanelerinin hedef alınması sonucunda yüzlerce Filistinlinin hayatını kaybetmesinden ve bir o kadarının da yaralanmasından derin üzüntü duyuyoruz. İnsanlık suçu olan bu saldırıları en şiddetli biçimde kınıyoruz.

İsrail'in Gazze halkına karşı, uluslararası hukuka ve uluslararası insancıl hukuka aykırı saldırılarını artırarak sürdürmesini esefle karşılıyoruz.

Saldırılarda hayatlarını kaybeden Filistinli kardeşlerimize rahmet, yaralılara acil şifalar diliyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütün parti grupları ve milletvekilleri olarak, bu vahşetin durdurulması için dünya parlamentolarını, uluslararası toplum ve kuruluşlarını, tutum ve inisiyatif almaya davet ediyorum.

Özlem Zengin
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili

Burcu Köksal
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili

Meral Danış Betaş
Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu
Başkan Vekili

Muhammed Levent Bülbül
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Dursun Ataş
İYİ Parti Grubu
Temsilcisi

İsa Mesih Şahin
Saadet Partisi Grubu
Başkan Vekili”

Bilgilerinize sunulmuştur.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) Danışma Kurulu Önerileri (Devam)

2.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 17 Ekim 2023 Salı günü birleşiminde grup önerilerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesine ve bu birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesine ilişkin önerisi

No:

17/10/2023

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 17/10/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda, aşağıdaki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Özlem Zengin
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili

Burcu Köksal
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili

Meral Danış Betaş
Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu
Başkan Vekili

Muhammed Levent Bülbül
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Dursun Ataş
İYİ Parti Grubu
Temsilcisi

İsa Mesih Şahin
Saadet Partisi Grubu
Başkan Vekili

Öneri:

Genel Kurulun 17/10/2023 Salı günkü Birleşiminde grup önerilerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam etmesi ve bu birleşiminde başkaca bir işin görüşülmemesi önerilmiştir.

BAŞKAN – Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Sırrı Süreyya Önder'in, siyasi parti grup önerilerinin geri çekildiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, siyasi parti grup önerileri geri çekilmiştir.

Gündemimizdeki işler tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 18 Ekim 2023 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.15